

EIROBAROMETRS 66

SABIEDRISKĀ DOMA EIROPAS SAVIENĪBĀ

RUDENS 2006

ZIŅOJUMS PAR VALSTI LATVIJA

Ziņojumu pasūtījis un tā tapšanu koordinējis Komunikāciju ģenerāldirektorāts.
Šis ziņojums tapis Eiropas Komisijas pārstāvniecībai Latvijā

Ziņojums nepauž Eiropas Komisijas viedokli.
Pētījuma interpretācija un viedokļi ir to autoru ziņā.

SATURS

Ievads

I Sociālekonomiskās situācijas vērtējums un apmierinātība ar dzīvi

1. Personiskā apmierinātība ar dzīvi
2. Situācija personas dzīvē: finanses, nodarbinātība, prognozes nākamajam gadam
3. Situācija valsts dzīvē: ekonomikas attīstība, nodarbinātība, prognozes nākamajam gadam

II Latvijas pilsoņu uzticēšanās nacionālajām institūcijām

III Zināšanas par Eiropas Savienības institūcijām un uzticēšanās tām

IV ES un Latvijas pilsoņu pašvērtējums par savu informētību ES jautājumos

V ES un Latvijas pilsoņu vērtējums par savu iesaistītību lēmumu pieņemšanas procesos

VI ES kā politiskas savienības nākotne

VII Eiropas Savienības un Latvijas vērtības: kopīgais un atšķirīgais

VIII Eiropeskā un nacionālā identitāte

IX Latvija Eiropas Savienībā

1. Vērtējums par līdzdalību Eiropas Savienībā
2. Nozīmīgākās problēmas Latvijā
3. Priekšstati par lēmumu pieņemšanu ES un nacionālajā līmenī

X Latvijas un Eiropas Savienības iedzīvotāju attieksme pret ES tālāku paplašināšanos

Tehniskie dati

Aptaujas jautājumi

IEVADS

„Eurobarometra 66” aptauja Latvijā notika no 2006. gada 8. septembra līdz 9. oktobrim – laikā, kad valsts un sabiedrība gatavojās 9. Saeimas vēlēšanām. Priekšvēlēšanu laikā daudz tika diskutēts par to, kas ir un nav padarīts aizvadītajos četros gados, tostarp – kā tiek vērtēta Latvijas līdzdalība Eiropas Savienībā un tas, kā mūsu valsts politiķi ES institūcijās spēj (vai nespēj) īstenot valsts intereses.

Kā tas priekšvēlēšanu laikam raksturīgs, publiskajā telpā izskanēja ļoti daudz kritikas un negatīva vērtējuma Latvijas politiskajiem un ekonomiskajiem procesiem. Tomēr „Eurobarometra 66” sabiedriskās domas aptauja, kura veikta pēc Eiropas Komisijas Komunikācijas ģenerāldirektorāta pasūtījuma, liecina, ka noskaņojums un sociāli ekonomisko procesu vērtējums nebūt nav tik pesimistisks, kā to atspoguļoja gan paši politiķi, gan plašsaziņas līdzekļu vairākums. Arī objektīvie dati par Latvijas ekonomisko attīstību liecina par pozitīvām attīstības tendencēm. Un makroekonomiskās ekonomiskās attīstības sasniegumi pamazām atstāj arvien labvēlīgāku iespēju uz daudzu cilvēku ikdienas dzīvi, kas atspoguļojas arī sabiedriskajā domā.

Par pozitīvajām tendencēm Latvijas ekonomikā liecina sekojoši fakti: bezdarba līmenis valstī samazinājies, un no 7. vietas, kurā Latvija bezdarba ziņā bija pirms gada, patlaban mūsu valsts ar 6,8 procentpunktiem ieņem 12. vietu („Eurostat” – LETA, 2006. gada 27. novembris).

Iekšzemes kopprodukta pieauguma ziņā Latvija ir līderpozīcijās ar 13,1 procentpunktiem, apsteidzot Igauniju (11,1 %) un Lietuvu (7,8%) („Eurostat”, 2006. gada 27. oktobris). Dati par rūpniecības apjomu pieaugumu Latvijā, salīdzinot 2006. un 2005. gada augustu, liecina, ka gada laikā tas pieaudzis par 8,1%. („Eurostat” – LETA, 2006. gada 18. oktobris). Tas ir 7. labākais rādītājs visu ES 25 valstu vidū. Labāk nekā mūsu valstij veicies tikai Slovēnijai, Polijai, Slovēnijai, Beļģijai, Igaunijai un Ungārijai. Vidējais ES 25 rādītājs ražošanas apjomu pieauguma ziņā ir 5%.

Viens no Latvijas iedzīvotāju ikdienas dzīvē būtiskiem rādītājiem - likumā noteiktā strādājošo minimālā alga - gan mūsu valstī ir pati zemākā ES valstu vidū – tie ir 129 EUR. Salīdzinājumā, piemēram, ar Luksemburgas (1505 EUR), Lielbritānijas (1269 EUR) un Īrijas (1293 EUR) šie rādītāji ir ārkārtīgi zemi un uzrāda pretrunu starp augošo Latvijas ekonomiku un to, ko no šiem procesiem gūst ierindas iedzīvotāji. Sarūgtinājumu pastiprina arī tas, ka Igaunijā (192 EUR) un Lietuvā (159 EUR) minimālā alga ir lielāka. Patlaban Latvijas valdība pieņēmusi konceptuālu lēmumu, ka minimālā alga un ar nodokli apliekamais minimums tiks paaugstināti.

Tomēr tieši zemā atalgojuma dēļ jau ir aizsācies ievērojams darbaspējīgo iedzīvotāju grupas migrācijas process un ES valstīm un arī uz trešajām valstīm. To pastiprina arī fakts, ka faktiskā minimālā alga ieilgušās inflācijas dēļ faktiski arvien samazinās. Latvijā inflācija joprojām ir augstākā ES valstu vidū. Latvijas augstais gada inflācijas līmenis, vadoties pēc „Eurostat” datiem (16. 11. 2006. LETA), arī šogad svārstās no 6,6% – 7,6% pirmajā pusgadā, oktobrī tā samazinājusies par 0,3

procentpunktiem līdz 5,6%. Patlaban tā ir otra augstākā inflācija ES, Latvija zaudējusi savu pirmo vietu šajā ziņā, to „atdodot” Ungārijai. Tas, ka valsts straujā un sekmīgā makroekonomiskā attīstība joprojām nerada labvēlīgus priekšnoteikumus iedzīvotāju dzīves līmeņa celšanai, ir viens no respondentu pesimisma cēloņiem.

Neraugoties uz to, ka Latvijā, vadoties pēc LR Finanšu ministrijas, Ekonomikas ministrijas un Ārlietu ministrijas sniegtajiem datiem, ES struktūrfondu un kohēzijas fonda līdzekļi tiek apgūti sekmīgi, un tas palīdzējis iekšzemes kopprodukta straujajam pieaugumam (tas pārsniedz 10%, kā liecina Eiropas Komisijas dati), sabiedrībā acīmredzot netiek saskatītas tiešas kopsakarības starp abiem šiem procesiem.

Sākot ar godīgu, paškritisku atzīšanos, ka „līdz šim Eiropas Savienība bijusi politiskās elites projekts, bet beidzot ir pienācis laiks samazināt plaisu starp ES institūcijām un tās pilsoņiem”, Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieces Margotas Valstrēmas vadībā tika izstrādāts „Plāns D - demokrātijai, dialogam, debatēm”. ES valstu vadītāji arī vairāk cenšas ieklausīties savu valstu pilsoņu interesēs, lai Eiropadomē, saskaņojot Eiropas valstu intereses, tomēr tās censtos līdzsvarot ar nacionālajām interesēm. Taču patlaban sabiedrības mērķtiecīgas informēšanas par jautājumiem, kas attiecas uz ES, pagaidām nav. Taču informācijas nepieciešamība pieaug, jo Latvija un tās iedzīvotāji objektīvi ir arvien vairāk integrēti savienības ekonomiskajos (un arī politiskajos) procesos. Bet tā ir laba augsne, kur īstenot pārdomātas, konkrētām sabiedrības daļām izstrādātas izglītojošas un informējošas kampaņas.

I Sociālekonomiskās situācijas vērtējums un apmierinātība ar dzīvi

1. Personiskā apmierinātība ar dzīvi

Eiropas Savienības 25 dalībvalstu vidū valda samērā liela apmierinātība ar dzīvi. Kopējā proporcija: 82% kopumā apmierināto pret 17% neapmierināto. Pēdējā pusgada laikā salīdzinājumā ar „EB Standard 65” rādītājiem apmierinātība ar dzīvi ES 25 ir pavisam nedaudz palielinājusies, un šī tendence turpinās, salīdzinot arī ar iepriekšējām aptaujām, kas veiktas kopš 2003. gada.

Visvairāk apmierināto cilvēku ir Zviedrijā (98%). Pavisam nedaudz atpaliek Dānija (97%), Nīderlande (95%) un Somija (94%).

ES valstu vidū vismazāk apmierināto ar dzīvi ir Ungārijā 50% (- 4%), tikpat daudz, 50%, ir arī neapmierināto. Šāds vērtējums skaidrojams ar politisko krīzi, kas Ungārijā norisinājās oktobrī, tieši aptaujas laikā.

Baltijas valstu vidū Latvijai ir vidēji rādītāji. Ievērojami vairāk nekā mūsu valstī ar dzīvi apmierināto ir Igaunijā 79%, (+10% salīdzinājumā ar „EB 65”), bet neapmierināto kopumā ir tikai 21% (- 9%). Toties Lietuva patlaban, kaut gan pavisam nedaudz, tomēr optimisma ziņā atpaliek no Latvijas – ar dzīvi apmierināto ir 63%, neapmierināto – 63%.

Latvijā šī pusgada laikā par 2% - pieaudzis to cilvēku skaits, kuri ar dzīvi ir pilnībā apmierināti – 10%. Par 1% pieaudzis ļoti neapmierināto skaits, un patlaban tas sastāda 7%, taču šīs izmaiņas nav izskatāmas par būtiskām. Diezgan apmierināto skaits arī pieaudzis - ar 4% un nu sastāda 56%, bet ne visai apmierināto skaits samazinājies pat par 6% un nu sastāda 28%. Šīs izmaiņas vērtējamas kā būtiskas, jo kopumā apmierināto cilvēku Latvijā kopš iepriekšējās - „EB 65” – aptaujas ir pieaudzis un nu sastāda 65%, bet ar dzīvi neapmierināto skaits sarucis par 6% un sastāda 34%.

Sociāldemogrāfiskie dati liecina, ka ļoti atšķiras savas dzīves vērtējums dažādu vecuma grupu aptaujāto vidū. Jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem ir daudz apmierinātāki (81%) nekā cilvēki vecumā no 40 līdz 54 gadiem (57%) un tie, kas pārsnieguši 55 gadu vecumu (58%). Nav vērojamas atšķirības laucinieku, mazpilsētu iedzīvotāju un pilsētnieku vērtējumos. Taču būtiskas atšķirības reģionālajā šķēsgriezumā. Vidzemē un Pierīgā apmierināto skaits ir 70%, savukārt Zemgalē – 61%, bet Latgalē – 58%.

Lai gan Latvijā joprojām apmierinātība ar dzīvi nesasniedz ne ES 25 vidējos rādītājus (82%), ne arī pārējo valstu līmeni un ir viena no pašām zemākajām visā Eiropas Savienībā, taču pozitīvi vērtējama tendence, ka cilvēkos tomēr pamazām sāk pieaugt optimisms.

2. Prognozes par attīstību nākamajā gadā

2. 1. Situācija personas dzīvē, māsaimniecībā un darba dzīvē

Aptaujātie ES 25 valstu pilsoņi uzskata, ka nākamajā gadā vairāk labu pārmaiņu notiks viņu pašu dzīvē (vidēji 34%), nevis valsts ekonomikā kopumā (vidēji 20%).

Vislielākie optimisti, kas pārliecināti par pozitīvām pārmaiņām savā dzīvē, mīt Igaunijā un Lielbritānijā (50%)

Visvairāk negatīvo prognožu par savu dzīvi nākošgad ir Ungārijas (17%: +30%) respondentu vidū. Tas ir pat lielākais negatīvo rādītāju pieaugums visā aptaujā un skaidrojams ar valsts politisko krīzi. Neraugoties uz cerībām, ko sniedz jaunā valdība, pesimistiskāk savas dzīves perspektīvas vērtē arī Vācijas respondenti (27%, +7%).

Latvijas iedzīvotāji pārējo ES valstu vidū joprojām izceļas ar stabilu, kaut gan nelielu pozitīvo prognožu pieaugumu attiecībā uz pārmaiņām savā dzīvē. „EB 62” aptaujā, kas notika pirms diviem gadiem, uz pozitīvām pārmaiņām nākamā gada laikā cerēja tikai 33% aptaujāto, bet patlaban to skaits jau ir krietni pieaudzis - 46%). Lietuvas respondenti uz nākotnes perspektīvām raugās optimistiskāk nekā pirms pusgada - uz labām pārmaiņām nākamgad cer 43% (+6%). Taču tik pozitīvas noskaņas kā „optimisma līderē” Igaunijā (50%, +7%), kas kļuvusi šajā ziņā par visas ES 25 līderi, pagaidām abās pārējās Baltijas valstīs tomēr nevalda.

ES 25 kopumā cerības uz to, ka nākamie 12 mēneši būs sekmīgāki, nav būtiski mainījušās – uz tām cer 34% aptaujāto. Tāds pats skaits aptaujāto kā pirms pusgada (51%) uzskata, ka dzīve būs tāda pati.

Latvijā cilvēki joprojām cer uz arī uz **labām pārmaiņām savas māsaimniecības finansiālās situācijas nostiprināšanā.** Optimisma līmenis pusgada laikā (pēc „EB 65”) pieaudzis (40%, +6%) un ES 25 vidējos rādītājus pārsniedz jau par 16%. Pusgada laikā šī starpība par labu Latvijai pieaugusi par 7%.

Savas mājsaimniecības ekonomiskās situācijas pasliktināšanos Latvijā paredz 9% aptaujāto, kas ir par 10% mazāk nekā vidēji ES 25. Savukārt to cilvēku skaits, kuri domā, ka pārmaiņas gada laikā nav gaidāmas, Latvijā ir mazāks nekā ES (48% pret 55%). Līdz šim gan Latvijā, gan ES bija apmēram vienāds skaits cilvēku, kas pārmaiņas neparedzēja.

Savas mājsaimniecības ekonomiskās situācijas uzlabošanos visbiežāk paredz Igaunijas (45%, + 6%) iedzīvotāji. Latvija pirmo reizi ieņem otro vietu. Trešajā – Lietuva (39%, +5%). Baltijas valstis šajā pozīcijā ir vienotas, optimisma ziņā apsteidzot pārējās ES valstis.

Savas mājsaimniecības ekonomiskā stāvokļa negatīvas prognozes nākamajam gadam paredz Ungārijas respondenti (57%, +38%). Šie dati vēlreiz apliecina, ka šajā valstī valda asa ekonomiskā un politiskā krīze. Negatīvi noskaņoti ir arī Vācijas (32%), it īpaši Austrumvācijas (41%) iedzīvotāji.

ES 25 valstīs par to, ka uzlabosies situācija personas darba dzīvē, pārliecināti 23% aptaujāto, pasliktināšanos paredz 9%, bet izmaiņas nodarbinātība situācijā neprognozē 60% respondentu. 8% nebija sava viedokļa šajā jautājumā.

Par stāvokļa uzlabošanos visvairāk pārliecināti Lietuvas (35%), Lielbritānijas (32%) un Latvijas (32%) respondenti. Bet situācijas pasliktināšanos visbiežāk paredz Ungārijas (31%) iedzīvotāji. Vairumā valstu dominē viedoklis, ka gada laikā pārmaiņas nav gaidāmas.

Latvijā joprojām saglabājas nu jau pastāvīgā tendence, kas liecina, ka cilvēki nebaidās par to, ka varētu pasliktināties nodarbinātības iespējas. Tikai 5% (- 1%) aptaujāto uzskata, ka viņu nodarbinātības situācija varētu pasliktināties. Turpretī 32% (+5%) ir pārliecināti, ka situācija darba dzīvē uzlabosies, bet 44% paredz, ka saglabāsies jau esošā situācija. Sava viedokļa nav 20% aptaujāto.

Latvija attiecībā uz cilvēku pozitīvajām prognozēm par savu nodarbinātību izvirzījusies ES valstu līderos. Paši lielākie optimisti šajā jomā ir Lietuvas iedzīvotāji (35%), seko Latvija un Lielbritānija (32%) un Igaunija (31%).

Aptaujas dati nesniedz priekšstatu, kādā veidā cilvēki gatavojas atrisināt savu nodarbinātības situāciju. Tā kā ES brīvās darbaspēka kustības princips paredz, ka tās pilsoņi var izbraukt no valsts, neziņojot, ka dodas strādāt uz citu ES valsti, joprojām iespējams runāt tikai par aptuveniem datiem, kas raksturo no Latvijas izbraukušo skaitu. Patlaban tiek pieļauts, ka ārpus Latvijas strādā no 50 000 līdz pat 100 000 iedzīvotāju. Katra institūcija – Ārlietu ministrija, Labklājības ministrija, Iekšlietu ministrija, Centrālā statistikas pārvalde - savos aprēķinos izmanto atšķirīgu metodoloģiju, tāpēc šie skaitļi ir atšķirīgi. Bet neviena no tām nav apgalvojusi, ka tieši šīs institūcijas dati ir paši precīzākie, jo trūkst pilnīgas uzskaites to aprēķināšanai.

Sociāldemogrāfiskie dati liecina, ka dažādās sabiedrības grupās šis vērtējums tomēr ir stipri atšķirīgs. Vispirms jau pastāv atšķirības vīriešu un sieviešu vērtējumā. Nodarbinātības uzlabošanos paredz 37% aptaujāto vīriešu, bet par 9% mazāk jeb 28% sieviešu. Šādi dati, iespējams, liecina par slēptas dzimumu nelīdztiesības pastāvēšanu.

Vislielākie optimisti ir jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem (54%) un šajā vecuma grupā ietilpstošie studenti (49%). Ievērojami negatīvāk savas izredzes vērtē cilvēki vecumā no 40 līdz 54 gadiem (23%), kas uzrāda tendenci, ka darba tirgū pastāv arī zināma diskriminācija pēc vecuma. Atkarībā no profesijas visvairāk pārliecināti par savu profesionālo nākotni ir pašnodarbinātie/uzņēmēji (47%) un fiziska darba strādnieki (39%). Turpretī, neraugoties uz Valsts Nodarbinātības aģentūras un citu institūciju

veiktajiem pasākumiem un iespējām izmantot Eiropas Sociālā fonda līdzekļus, pārsvarā negatīvi savas perspektīvas nodarbinātības lietās vērtē bezdarbnieki. 36% aptaujāto domā, ka gada laikā viņu dzīvē nekas nemainīsies, 32% nezina, ko atbildēt, bet 9% uzskata, ka kļūs tikai sliktāk. Nedaudz vairāk nekā piektā daļa – 22% aptaujāto bezdarbnieku tic, ka nākamais gads nesīs pozitīvas pārmaiņas.

Pastāv lielas atšķirības lauku, mazpilsētu un lielo pilsētu iedzīvotāju ekspektācijās. Tikai 27% laucinieku un mazpilsētu iedzīvotāju paredz situācijas uzlabošanos, bet lielpilsētās tādi ir 40% aptaujāto. Tas pats sakāms par atšķirībām starp reģioniem. Rīgā par darba situācijas uzlabošanos pārliecināts 41% aptaujāto, turpretī Pierīgā – 33%, Latgalē – 28%, Zemgalē – 27%, Kurzemē – 26% un Vidzemē – 25%. Reģionos pārsvaru guvis uzskats, ka nekas nodarbinātības jomā nemainīsies. Piemēram, Latgalē tā domā 50% aptaujāto.

2. Situācija valsts ekonomikā un nodarbinātības jomā

Attiecībā uz ekonomisko situāciju savā valstī turpmākā gada laikā ES 25 valstīs pats populārākais ir viedoklis, ka tā paliks tajā pašā līmenī, kā bijis līdz šim. Tā uzskata vidēji 40% respondentu. 35% uzskata, ka stāvoklis pasliktināsies. Vismazāk cilvēku domā - ekonomiskā situācija uzlabosies (20%). To, ka ekonomika paliks esošajā līmenī, ES valstīs uzskata vidēji 38% aptaujāto – tāpat cilvēki rēķinās ar zināmu ekonomisko stabilitāti, nevis pārmaiņām uz labo vai slikto pusi.

Vislielākās cerības uz pozitīvām pārmaiņām, tāpat kā pagājušajā aptaujā, ir Igaunijā, kur tās ir pieaugušas par 8% un nu sastāda 50%. Otra optimistiskākā valsts attiecībā uz savas ekonomikas attīstību ir Nīderlande (50%), kur vērojams liels (+10%) pozitīvi noskaņoto respondentu skaita pieaugums, bet gada laikā – kopš „EB 64” - šis pieaugums bijis 33%.

Savas valsts ekonomiskā stāvokļa pasliktināšanos visbiežāk prognozē Ungārijas aptaujas dalībnieki. 67% uzskata, ka nākamais gads būs slikts. Tik liela pesimisma nav nevienā citā valstī. Portugālē, kas ieņem otro vietu negatīvā noskaņojuma ziņā, tā domā 49% aptaujāto. Šāda uzskata aizstāvju skaits Ungārijā pieaudzis par 40%. Tas vēlreiz apliecina, ka Ungārija patlaban ir valsts, kurā ir vislielākais pesimisms attiecībā uz savas valsts nākotni.

Latvijā ekonomikas uzlabošanos valstī prognozē 31% cilvēku To aptaujāto skaits, kuri uzskata, ka paredzama pozitīva attīstība, pusgada laikā pieaudzis par 11% un pusgada laikā notikušas izmaiņas – nu šie rādītāji par 11% pārsniedz vidējos ES 25 datus (20%). Pagājušās aptaujas laikā Latvija nerasniedza ES vidējos rādītājus. To, ka situācija Latvijas ekonomikā pasliktināsies, prognozē 17%, bet 46% aptaujāto domā, ka nekādas pārmaiņas nav gaidāmas. 6% respondentu nav viedokļa šajā jautājumā.

Optimistu skaits pieaudzis visās Baltijas valstīs - arī Igaunijā (50%,+8%) un Lietuvā (37%, +6%).

Latvijas **sociāldemogrāfiskajās grupās** valda atšķirīgi priekšstati par valsts ekonomikas attīstību nākamā gada laikā.

Pozitīvāk noskaņoti jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem (35%) un cilvēki vecumā no 25 līdz 39 gadiem (32%).

Visnegatīvāk valsts ekonomikas nākotnes attīstības iespējas vērtē cilvēki vecumā no 40 līdz 54 gadiem. Tikai 26% domā, ka gaidāms progress, 45% uzskata, ka viss paliks, kā ir, un šajā grupā ir ievērojami vairāk pesimistiski noskaņotu cilvēku attiecībā uz valsts ekonomiku (23%) nekā citās. Salīdzinot šos datus ar cilvēku

priekšstatiem par savu nodarbinātības situāciju, kur tieši šī vecuma grupa bija vispesimistiskākā, tas liek domāt, ka pusmūža cilvēki jūtas atstumti no valstī notiekošajiem ekonomiskās attīstības procesiem.

Atkarībā no nodarbošanās veida Latvijā vislielākie optimisti valsts ekonomiskās attīstības jautājumos ir vadītāji (39%), uzņēmēji/pasnodarbinātie (35%) un studenti (35%).

Atšķirības valda arī dažādos reģionos. Rīgā (36%) un Pierīgā (35%) valda vislielākais optimisms. Vidzemē tā uzskata 32%, Zemgalē – 31%, Kurzemē – 29% un Latgalē tikai 20% aptaujāto, un tur ir arī visvairāk – 23% aptaujāto, kuri uzskata, ka situācija valsts ekonomikā pasliktināsies. **Šie dati liecina, ka pagaidām Latvijā nav panākta reģionu ekonomiskās izlīdzināšanas tendence.** Joprojām tie reģioni, kuros līdz šim attīstība norisinājusies straujāk, cer uz straujāku virzību, bet atpalikušākais reģions, Latgale - pagaidām nav saskatījis straujākas ekonomiskās attīstības iespējas.

ES 25 valstīs par to, ka uzlabosies situācija valsts darba tirgū, pārliecināti 23% aptaujāto, pasliktināšanos paredz 34%, bet nekādas izmaiņas darba dzīvē neprognozē 38% respondentu.

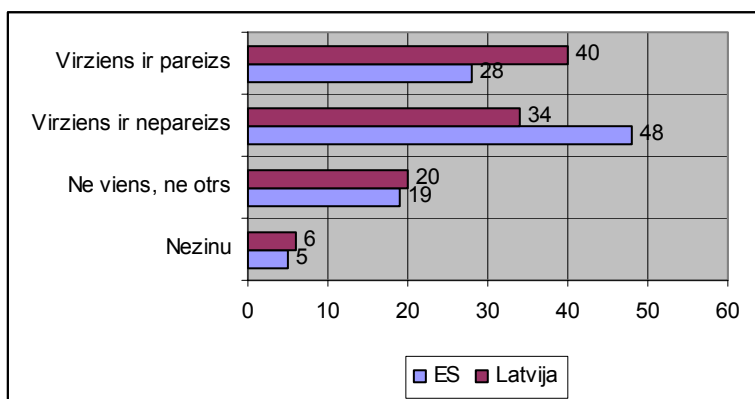
ES 25 visvairāk par nodarbinātības situācijas pasliktināšanos savā valstī ir norūpējušies Ungārijas (61%, +33%), Kipras (55%, +9%) un Portugāles (52%, -8%) iedzīvotāji.

Uz pozitīvām pārmaiņām savā valstī visvairāk cer Nīderlandes (68%, +23%), Lietuvas (53%, +9%) un Igaunijas (46%, +7%) respondenti.

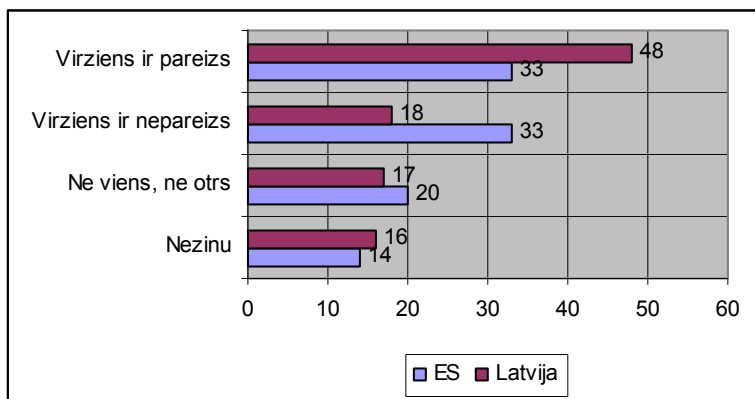
Latvijā, kā liecina „Eurostat” 2006. gada oktobra dati (LETA-EPI), ir 12. augstākais bezdarba līmenis visā ES – 6,8% no darba spējīgajiem iedzīvotājiem, taču gada laikā tas samazinājies par 2,1% kas ir viens no labākajiem rādītājiem visā ES.

Aptauja liecina, ka Latvijā cilvēki attiecībā uz nodarbinātību valstī nākamā gada laikā ir noskaņoti daudz pozitīvāk nekā iepriekšējās, „EB 65”, aptaujas laikā – labas nākotnes perspektīvas saredz 36% (+8%) respondentu. Šis rādītājs ir par 13% augstāks nekā vidēji ES 25, kur 23% aptaujāto uzskata, ka nodarbinātības stāvoklis nākotnē uzlabosies. Par 5% samazinājies to Latvijas respondentu skaits, kas uzskata, ka situācija valstī nodarbinātības jomā pasliktināsies – 9%, kā arī to aptaujāto skaits, kuri uzskata, ka gada laikā valstī šajā jomā pārmaiņas nav gaidāmas (42%, -5%), Latvijā norisinoties straujai ekonomikas attīstībai.

QA5.1 Vai jūs teiktu, ka mūsu valstī kopumā attīstība virzās pareizā vai nepareizā virzienā? (Latvijas un ES 25 rādītāji)

QA5.1 Vai jūs teiktu, ka Eiropas Savienībā kopumā attīstība virzās pareizā vai nepareizā virzienā? (Latvijas un ES 25 rādītāji)

Aptaujas dati liecina - **neraugoties uz to, ka Eiropas Savienības valstīs** (ar dažiem izņēmumiem, piemēram, Ungārijā un Vācijā) **pieaudzis optimisms attiecībā uz valsts ekonomikas attīstību un savu nākotni, tomēr, ja tiek uzdots abstrakts jautājums, kurā lūgts sniegt vispārīgu novērtējumu procesiem, kas norisinās pašu valstīs, optimisma līmenis nav augsts.**

„EB 66” aptaujas dalībnieku vairums uzskata, ka tieši viņu valsti attīstība nenorisinās pareizā virzienā. Visnegatīvāk procesus valstī vērtē Francijas (61%), Ungārijas (61%), Polijas (60%) un Lielbritānijas (57%) aptaujāto.

Tikai četrās valstīs vairāk nekā puse respondentu uzskatījuši, ka virziens ir pareizs. Līderos ir Īrija (56%). Seko Igaunija (53%), Somija (52%) un Lietuva (50%). **Šajā kontekstā Latvijas rādītāji vērtējami pozitīvi – tie ievērojami (par 15%) pārsniedz vidējos ES 25 rādītājus.** Tomēr jāņem vērā tas, ka kopš pagājušās aptaujas „EB 65” valstī to cilvēku skaits, kuri uzskata – virziens ir pareizs, samazinājies par 9%. Jāuzsver gan, ka šāda tendence vērojama arī tajās valstīs, kur tiek pausts optimisms – piemēram, Īrijā rādītāji kritušies no 65% („EB 65”) līdz 56% („EB 66”).

Vērtējot ES attīstības virzienu, aptaujātie ir optimistiskāki – trešā daļa uzskata, ka šis virziens ir pareizs. Taču uzskatos pastāv gan lielas atšķirības - gan vērojamas ievērojamas svārstības, kas notikušas pēdējā pusgada laikā.

Sešās valstīs vairāk nekā puse aptaujāto uzskata, ka ES attīstības virziens ir pareizs: Lietuvā (57%), Slovēnijā (56%), Polijā (55%), Čehijā (52%), Īrijā (51%) un Slovākijā (51%). Tomēr kopīgais pozitīvais vērtējums pusgada laikā krities par 6%. Tāds pats process vērojams arī Latvijā „EB 65” aptaujā 58% respondentu uzskatīja, ka šis virziens ir pareizs, bet šajā aptaujā – par 10% mazāk, 48%. Un tomēr **Latvijā pozitīvais vērtējums ES attīstības virzienam par 15% pārsniedz vidējos rādītājus un tas ir par 8% augstāks nekā vērtējums norisēm pašu mājās.**

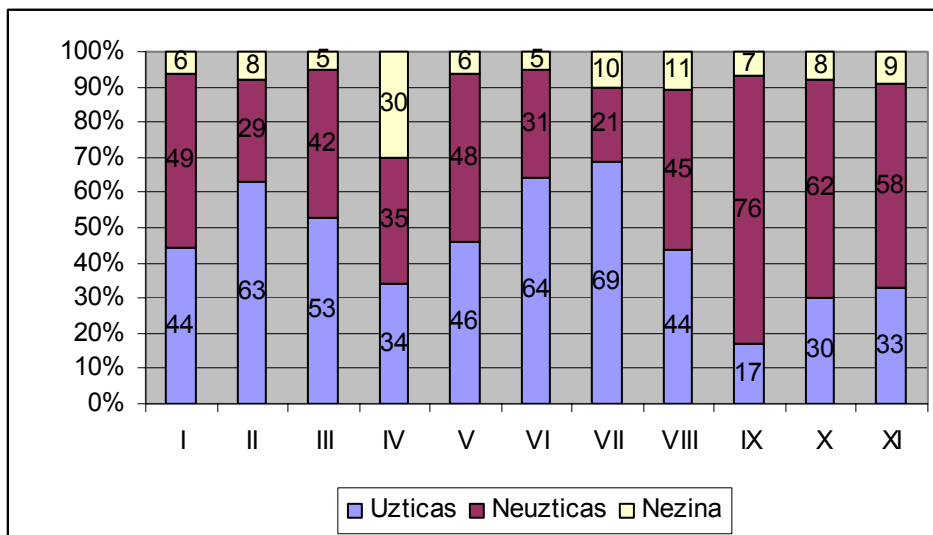
Lietuvā pozitīvāk tiek vērtēts ES attīstības virziens nekā tas, kas notiek pašu valstī (57% v. 50%), bet **Igaunijā** process ir pretējs – labāku vērtējumu gūst norises valstī (53%) nekā ES (49%).

Atbildes uz abiem augšminētajiem jautājumiem liecina – Latvijā valda ievērojami optimistiskāks noskaņojums attiecībā uz savas valsts un arī Eiropas Savienības attīstības procesiem nekā tas ir vidēji ES 25.

II Latvijas pilsoņu uzticēšanās nacionālajām institūcijām

Q6 Cik lielā mērā jūs uzticaties dažādām institūcijām?

ES 25 vidējie rādītāji

I Prese

II Radio

III Televīzija

IV Internets

V Tiesa

VI Policija

VII Armija

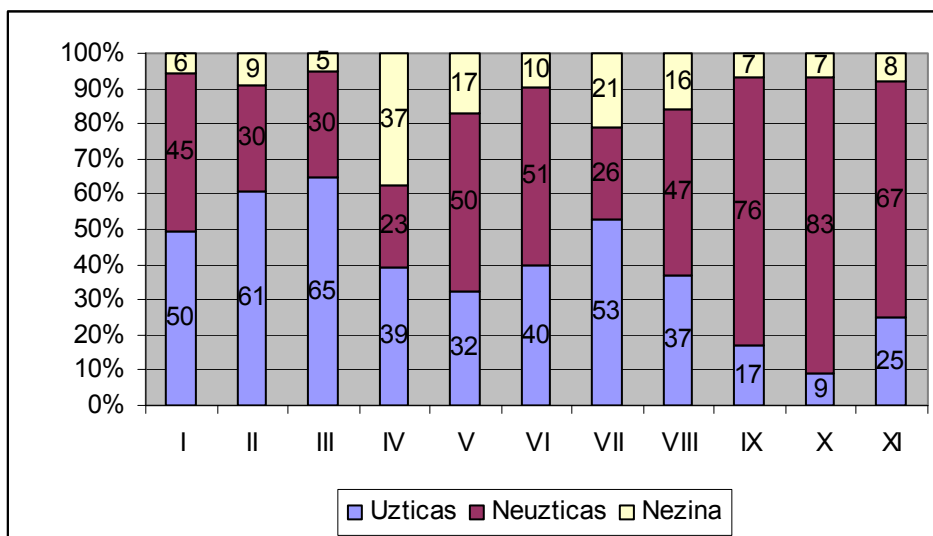
VIII Reliģiskās institūcijas

IX Politiskās partijas

X Valdība

XI Nacionālais parlaments

Latvijas rādītāji

I Prese

II Radio

III Televīzija

IV Internets

V Tiesa

VI Policija

VII Armija

VIII Reliģiskās institūcijas

IX Politiskās partijas

X Valdība

XI Nacionālais parlaments

Latvijā cilvēki visvairāk uzticas **televīzijai** (65%) un **radio** (61%). Trešajā vietā ir **armija** (53%), kam seko **prese** (50%).

Eiropas Savienībā vērojamas citas tendences. Cilvēki, pirmkārt, uzticas savas valsts armijai (69%) un policijai (64%), un tikai tad seko radio (63%) un televīzija (53%).

No vienas puses, pozitīvi vērtējams tas, ka plašsaziņas līdzekļi Latvijas iedzīvotājos izraisa vislielāko uzticēšanos. Bet, no otras puses, tas, ka uzticēšanās līmenis valsts institūcijām ir ievērojami zemāks, liecina par ietilgušu krīzi valsts varas un pilsoņu attiecībās. Turklāt lielā uzticēšanās masu medijiem ir arī labs ierocis jebkuru politisko un/vai ekonomisko spēku rokās, lai manipulētu ar sabiedrisko domu, ja cilvēki paši neuzticas dažādām institūcijām.

Latvijā salīdzinot ar **Eiropas Savienības** vidējiem rādītājiem joprojām ir zems uzticēšanās līmenis **nacionālajai tieslietu sistēmai**. Negatīvs simptoms ir tas, ka uzticēšanās tiesai pēdējo četru „EB” aptauju laikā nepieaug un patlaban ir vēl zemāka nekā „EB 62” (pirms diviem gadiem) rādītāji - 32%.

ES uzticēšanās tiesai arī ir nedaudz samazinājusies - 46% (-2%). Taču 11 valstīs uzticēšanās līmenis tiesai ievērojami pārsniedz 50%. Igaunijā uzticēšanās tiesai ir 51%, turpretī Lietuvā tā ir vēl zemāka nekā Latvijā – 24%. Latvijā stāvoklis ir nemainīgs, un bažas izraisa tas, ka sabiedrība negatīvi vērtē gan neizprotami „mīkstos” tiesas spriedumus, gan korupcijas skandālus, kuros iesaistīti tiesībsargājošo instanču darbinieki, taču nekādas pārmaiņas vai institucionālas reformas šo stāvokli, pēc aptaujāto domām, nav uzlabojušas.

Ievērojami samazinājusies uzticēšanās **religiskajām institūcijām** – no 43% līdz 37%. Viens no iemesliem – tas, ka pretēji Latvijas politiskajam principam, kur Satversmē noteikts, ka mūsu valsts ir sekulāra un baznīca no valsts ir šķirta, baznīcas institūciju vadība arvien aktīvāk iejaucas valsts politikā.

ES 25 vidējais uzticēšanās līmenis **politiskajām partijām** ir 17%, un gada laikā kopš „EB 64” aptaujas tas samazinājies par 5%.

Visvairāk cilvēku partijām uzticas Dānijā (41%), Luksemburgā (36%) un Nīderlandē (37%).

Šajā kontekstā dati par Latviju ir vērtējami negatīvi. „**EB**” aptauju laikā, kas notikušas divu gadu laikā, mūsu valsts pastāvīgi ieņem vienu no pašām pēdējām vietām uzticēšanās ziņā **politiskajām partijām**. Svārstības ir apmēram 2% ietvaros, kas nav vērtējamas kā būtiskas. Latvijā šī uzticēšanās partijām ir nedaudz palielinājusies (9%), un patlaban tas ir trešais zemākais rādītājs visā ES – pēc Polijas (7%) un Lietuvas (8%)

Sociāldemogrāfisko datu analīze liecina, ka attieksme pret partijām dažādos reģionos ir ļoti atšķirīga un kopš pēdējās aptaujas nedaudz izlīdzinājusies. Ļoti kritisks stāvoklis attiecībā uz uzticēšanos partijām bija Kurzemē, kur tās „EB 65” aptaujā atbalstīja tikai 2% aptaujāto. Nu atbalsts pieaudzis līdz 9%. Latgalē tas ir 8%. Vidzemē stāvoklis arī uzlabojies - uzticēšanās līmenis no 3% paaugstinājies līdz 9%. Pierīgā tas ir 5%, kas ir zemākais rādītājs. Zemgalē un Rīgā partijām uzticas visvairāk – 12% aptaujāto.

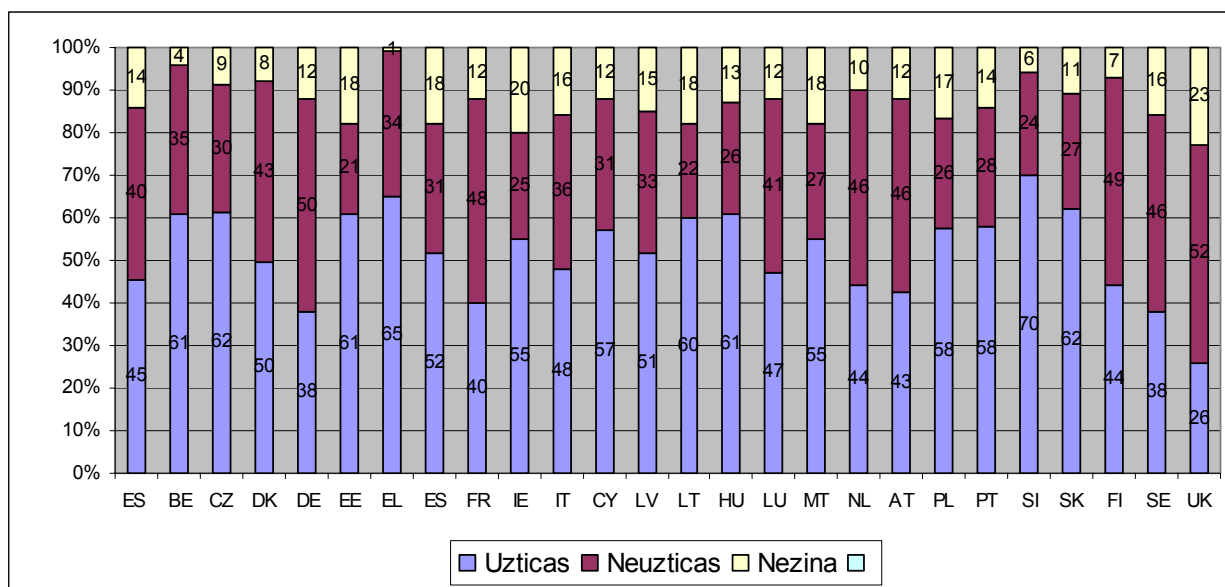
Latvijā pusgada laikā ievērojami pieaudzis uzticēšanās līmenis **nacionālajai valdībai**. Patlaban tai uzticas 32% aptaujāto (+7%), un šajā ziņā pārspējam vidējos **ES rādītājus (30%)**. Tas gan ir ievērojami zemāks, salīdzinot ar Igauniju (53%), bet augstāks, salīdzinot ar Lietuvu (25%). Neraugoties uz to, ka aptauja notika laikā, kad sabiedrība gatavojās piedalīties Saeimas vēlēšanās un izskanēja daudz kritikas par līdzšinējās valdības nepadarītajiem darbiem un kļūdām, tomēr aptaujas dati liecina –

vēlēšanu rezultāti, kur valdībā esošās partijas saņēma lielu vēlētāju atbalstu, ir loģisks šīs uzticēšanās pieauguma rezultāts.

Nedaudz pieaugusi uzticēšanās arī **Latvijas Saeimai** – 24% (+3%). Tā ir pozitīva tendence, tomēr mūsu valsts parlaments sabiedrības uzticēšanās ziņā atpaliek no ES vidējiem rādītājiem (starpība – 9%). Dānijā atbalsts nacionālajam parlamentam ir pat 72%, Luksemburgā – 56%, Beļģijā – 55%. Arī Igaunijā atbalsts parlamentam ir lielāks nekā Latvijā – 41%. Bet Lietuvā stāvoklis ir vēl sliktāks nekā mūsu valstī – sabiedrība ne tikai neuzticas partijām, bet arī nacionālajam parlamentam (16%).

III Zināšanas par Eiropas Savienību un uzticēšanās tās institūcijām

QA6.13 Cik lielā mērā jūs uzticaties Eiropas Savienībai?

Uzticēšanās līmenis Eiropas Savienībai visās valstīs pusgada laikā (kopš „EB 65”) samazinājies par 3% un nu sastāda 45%. Joprojām tas nesasniedz līmeni, kāds uzticēšanās ziņā ES bija pirms diviem gadiem – 56%. Gluži otrādi: vērojama tendence, ka šis vidējais līmenis pazeminās.

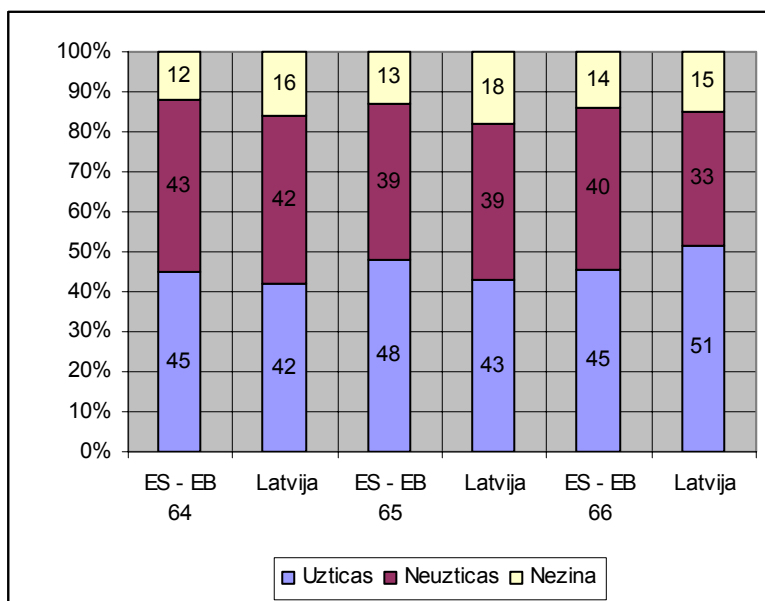
Taču dažās valstīs, piemēram, Slovēnijā tas pieaudzis (70%, +7%) Uzticēšanās līmenis **Eiropas Savienībai** visās valstīs pusgada laikā (kopš „EB 64”) pieaudzis par 3% un nu sastāda 48%. Joprojām tas tomēr nesasniedz līmeni, kāds uzticēšanās ziņā ES bija pirms pusotra gada – 56%.

Taču Igaunijā (61%,+5%) un Slovēnijā (70%, +7%) vērojams šīs uzticēšanās ievērojams pieaugums. Tomēr šādu valstu „EB 66” aptaujā nav daudz. Vairumā valstu kaut nedaudz, tomēr uzticēšanās ES samazinās.

Baltijas valstu vidū uzticēšanās līmenis Eiropas Savienībai, ja to salīdzina ar citu valstu rādītājiem, ir ievērojami augstāks. Igaunijā – 61%, Lietuvā – 60%, Latvijā – 51%.

Pirms referenduma par iestāšanos ES Latvijā un Igaunijā eiroskepss līmenis bija augsts, bet Lietuva bija visoptimistiskākā valsts. Tagad situācija mainās: Igaunijas un Lietuvas pozitīvā attieksme izlīdzinās, un pamazām palielinās arī Latvijas iedzīvotāju uzticēšanās ES.

ES 25 vidējo datu un Latvijas datu salīdzinājums par uzticēšanos Eiropas Savienībai (laikā no 2005. gada rudens līdz 2006. gada rudenim).

Vēl pagājušo aptauju laikā Latvijā uzticēšanās ES bija viens no viszemākajiem ES. Taču pēdējā aptauja liecina – **mūsu valsts respondentu uzticēšanās ES ir 14. vietā, apsteidzot ES 25 vidējos rādītājus par 6%.**

Salīdzinot iepriekšējo aptauju datus, redzams, ka Latvijas iedzīvotāju vidū uzticēšanās ES pakāpeniski, bet stabili pieaug. Turklāt joprojām **Eiropas Savienībai ir Latvijā ievērojami augstāks atbalsts nekā jebkurai nacionālajai politiskajai institūcijai.**

Sociāldemogrāfiskie dati liecina, ka Latvijā pastāv diezgan ievērojamas atšķirības starp vīriešu un sieviešu viedokļiem. ES uzticas 55% vīriešu, bet 48% sieviešu.

Visvairāk ES uzticas jaunā paaudze - studenti (69%) un jaunieši vecumā no 15 – 24 gadiem (64%).

Atkarībā no nodarbošanās veida redzams, ka vislielākā uzticēšanās ES ir bezdarbnieku (54%) un pašnodarbināto/uzņēmēju (53%) vidū. Pirmo reizi tik augstu uzticēšanās līmeni ES pauž bezdarbnieki – tas liecina, ka viņi saskatījuši ES dotās iespējas (piemēram, caur Eiropas Sociālo fondu), kas palīdzētu atrisināt viņu nodarbinātības situāciju. Vēl pirms pusgada uzticēšanās ES bezdarbnieku vidū bija tikai 37%.

Viszemākā tā ir ne tikai pensionāru (45%%), bet – tāpat kā tas bijis divās iepriekšējās aptaujās - arī ierēdņu un speciālistu (44%) vidū.

Laukos dzīvojošo uzticēšanās ES pieaugusi (49, +6%%), mazpilsētās atbalsts pieaudzis nedaudz (49%, +1%). Vislielākā uzticēšanās ES ir lielpilsētu iedzīvotāju vidū (56%). Pusgada laikā notikušas būtiskas pārmaiņas – tolaik ES vismazāk uzticējās tieši lielo pilsētu iedzīvotāji, vismazāk – laucinieki.

Mainījies arī atbalsts dažādos reģionos: Kurzemē, kur šis atbalsts pirms gada („EB 64”) bija lielākais – 50%, tas samazinājies par 8%, un tagad ir 42%. Latgalē šī uzticēšanās pieaugusi no 44%, līdz 51%, Zemgalē tas arī pieaudzis, bet tikai par 1% un nu ir arī 51%. Vismazākā uzticēšanās ES pērnajā aptaujā bija Vidzemē, bet nu tā ievērojami pieaugusi – 56% (+17%). un ir visaugstākais visā Latvijā. Otrajā vietā ir Rīga (55%, +14%). Pierīgā ES atbalsta 50% aptaujāto.

Salīdzinot aptaujas datus, redzams, ka patlaban vislielākā uzticēšanās ES ir Vidzemē (56%), seko Rīga (55%), Zemgale (51%) un Latgale (51%), Pierīga (50%) un Kurzeme (42%).

Atkarībā no tā, kāds bijis cilvēku pašnovērtējums par savām zināšanām ES jautājumos, redzams, ka visvairāk savienībai uzticas tie cilvēki, kuri savas zināšanas 10 punktu skalā vērtējuši kā augstas (8 – 10 punkti) – tādu ir 59%. To vidū, kas savas zināšanas vērtē viszemāk, ir visvairāk cilvēku, kuriem nav viedokļa šajā jautājumā – 24%.

Eiropas Savienības institūciju atpazīstamība un uzticēšanās tām

QA18 – 19 Vai jūs esat dzirdējis/-usi par sekojošajām ES institūcijām? Cik tām ir liela loma Eiropas Savienībā? Vai jūs tām uzticaties?

QA18.1 – 19.1

Eiropas Savienībā (*salīdzinājums ar „EB 65”*)

Jautājums	Jā (%)	Nē (%)	Nezina (%)
1. Vai esat dzirdējis/-usi par Eiropas Parlamentu ?	90 (+1)	10 (+1)	2 (0)
2. Vai jūs uzticaties Eiropas Parlamentam ?	52 (0)	32 (-2)	16 (-3)

Latvijā (*salīdzinājums ar „EB 65”*)

Jautājums	Jā (%)	Nē (%)	Nezina (%)
1. Vai esat dzirdējis/-usi par Eiropas Parlamentu ?	87 (+2)	14 (- 2)	1 (0)
2. Vai jūs uzticaties Eiropas Parlamentam ?	47 (+7)	24 (+ 3)	28 (- 11)

Eiropas Parlaments (EP) ES 25 valstu vidū (90%) ir nedaudz vairāk atpazīstams nekā Latvijā (87%). ES valstīs kopumā arī uzticēšanās pakāpe EP ir augstāka (52%) nekā Latvijā (47%).

Taču pozitīvi vērtējams fakts, ka **Latvijā pēdējā pusgada laikā uzticēšanās EP strauji pieaugusi** (+7%). Ievērojami samazinājies to cilvēku skaits, kuriem jautājumā par EP nav sava viedokļa (28%, -11%). Joprojām šo cilvēku ir daudz, tomēr pozitīvā tendence liecina - sabiedrība ir kļuvusi daudz vairāk informēta par Eiropas Parlamenta darbu un pieaug tās gatavība šo darbu patstāvīgi izvērtēt. Tas izskaidrojams gan ar mūsu valstī ievēlēto EP deputātu aktivitātēm, regulāri informējot par savu darbu, kā arī aktīvāk piedaloties Latvijas politiskajā un ekonomiskajā dzīvē, izmantojot EP gūto pieredzi, gan arī ar to, ka ar Eiropas Parlamenta informācijas centra Rīgas biroja palīdzību uz Briseli un Strasbūru brauc arvien vairāk dažādu plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, un informēšana par EP notiek daudzpusīgi. Salīdzinot datus, redzams, ka no 11% aptaujātajiem, kuriem pusgada laikā ir radies savs viedoklis par EP, lielākajai daļai

– 7% - tas ir pozitīvs. Šāds process liek vēl vairāk koncentrēt spēkus un radošās idejas, kādā veidā informēt tos cilvēkus, kuriem pagaidām šāda vērtējoša viedokļa nav.

Sociāldemogrāfiskie dati, analizējot grupas, kurām nav sava viedokļa jautājumā par Eiropas Parlamentu, liecina, ka pastāv ļoti liela atšķirība starp vīriešu (23%) un sieviešu (33%) attieksmi.

Atkarībā no respondentu vecuma visvairāk cilvēku, kuriem nav sava viedokļa, ir cilvēkiem vecumā no 25 līdz 54 gadiem – tieši sociāli un ekonomiski aktīvākajai sabiedrības daļai. Tie, kam pāri 55 gadiem, drīzāk ir gatavi novērtēt savu uzticēšanos EP. Vismazāk cilvēku, kam nav sava viedokļa, ir jauniešu (15 – 24 gadi) vidū – 26%. Jaunieši ir arī tie, kas EP uzticas visvairāk – 51%.

Atkarībā no izglītības līmeņa visvairāk Eiropas Parlamentam uzticas cilvēki ar augstāko izglītību – 56%, seko studējošie – 55%, kuru vidū ir vismazāk to, kam nav sava viedokļa par EP.

Atkarībā no profesijas vislielākā uzticēšanās EP ir vadītāju vidū – 68%, kas ir pats augstākais rādītājs visā aptaujā par EP. Viņu vidū ir arī vismazākais skaits to cilvēku, kam nav sava viedokļa – 14%, kā arī to, kas EP neuzticas. Vadītāji ir tā sabiedrības daļa, kam rūpīgi jāseko ne tikai likumdošanas pārmaiņām ES līmenī, bet viņi arī spēj novērtēt, cik pozitīvu vai negatīvu efektu tās atstāj uz Latvijas uzņēmējdarbības vidi. Otrajā vietā uzticēšanās ziņā ir pašnodarbinātie/uzņēmēji – 53%. Taču šīs sociālās grupas vidū ir daudz tādu, kam tomēr nav sava viedokļa – 28%. Lai gan ES likumdošana, kuras pieņemšanā EP ir ievērojama loma, vistiešāk attiecas arī uz ierēdņiem un speciālistiem, viņu vidū ir teju vislielākais aptaujāto skaits, kam par EP nav sava viedokļa – 34%. (Vēl vairāk šādu cilvēku ir tikai fiziskā darba strādnieku vidū – 35%.) Šajā grupā nav arī daudz to, kas EP uzticas – 42%. Tas ir ievērojami mazāk nekā, piemēram, bezdarbnieku vidū, kur EP uzticas 47% respondentu.

Reģionālajā šķērsgriezumā vērtējot, redzams, ka Latvijas novados pastāv vērā ņemamas atšķirības vērtējumā par uzticēšanos Eiropas Parlamentam. Visvairāk tam uzticas Rīgā (54%). Otrajā vietā – Zemgale (50%), trešajā – Latgale (48%), ceturtajā – Vidzeme (45%), piektajā – Pierīga (42%), bet pēdējā, sestajā vietā ir Kurzeme (38%).

Šie dati korelē ar to, kuros reģionos visvairāk to cilvēku, kam nav sava viedokļa par EP, tomēr tieša sakarība nav vērojama. Piemēram, Pierīgā, kur uzticēšanās EP ir otra zemākā Latvijā, ir arī visvairāk cilvēku, kam nav sava viedokļa – 36%. Bet otrajā vietā ir Vidzemes iedzīvotāji (35% cilvēku bez sava vērtējuma), lai gan uzticēšanās EP šajā reģionā ir vidēja. Savukārt Kurzēmē ir diezgan līdzvērtīgs skats to aptaujāto, kuri uzskata, ka EP uzticas (38%), neuzticas (30%) vai nav sava viedokļa (32%). Pozitīvi vērtējams fakts, ka Latgalē ir Latvijai samērā augsts atbalsts EP (48%).

Lai gan Latvijas mērogā tas, ka samazinās cilvēku skaits, kam nav sava viedokļa par EP, ir pozitīvi vērtējams, jo tas noticis ļoti strauji, tomēr visas ES mērogā Latvijas rezultāti ir vieni no sliktākajiem. Otrajā vietā „nezinātāju” ziņā ir Spānija (27%) un trešajā – Igaunija (25%). Tomēr kopīgās tendences ES valstu vidū liecina, ka to cilvēku, kam nav sava viedokļa par EP, visās valstīs samazinās.

Igaunijā (59%) un Lietuvā (60%) uzticēšanās EP darbībai joprojām, salīdzinot ar „EB 65”, ir augstāka nekā Latvijā, lai gan šo valstu deputāti Eiroparlamentā bieži darbojas kopīgiem spēkiem.

Eiropas Parlamentam visvairāk uzticas Slovēnijas (73%), Slovākijas (71%) un Grieķijas (70%) valstu respondenti.

Vismazāk EP uzticas Lielbritānijas (25%) respondentu vidū. Pārējo valstu rādītāji tos pārsniedz vismaz par 20%. Arī Latvija pagaidām ir to valstu vidū, kur uzticēšanās

EP ir zema, tomēr atšķirībā no Lielbritānijas, kur tā samazinājusies par 6%, mūsu valstī uzticēšanās pieaug.

QA18.2 – 19.2

Eiropas Savienībā (salīdzinājums ar „EB 65”)

Jautājums	Jā (%)	Nē (%)	Nezina (%)
1. Vai esat dzirdējis/-usi par Eiropas Komisiju?	82 (+1)	17 (0)	1 (-2)
2 Vai jūs uzticaties Eiropas Komisijai?	48 (+1)	31 (+2)	21 (-3)

Latvijā (salīdzinājums ar „EB 65”)

Jautājums	Jā (%)	Nē (%)	Nezina (%)
1. Vai esat dzirdējis/-usi par Eiropas Komisiju?	82 (+1)	17 (0)	1 (-1)
2 Vai jūs uzticaties Eiropas Komisijai?	46 (+12)	24 (+ 3)	31 (-10)

Eiropas Komisija (EK) ir otrā atpazīstamākā Eiropas Savienības institūcija gan ES valstu vidū, gan Latvijā.

Arī uzticēšanās ziņā EK ES 25 valstu vidū (48%) un Latvijā (46%) ieņem otro vietu. **Pozitīvi vērtējams tas, ka mūsu valstī uzticēšanās EK gada laikā strauji pieaugusi - par 8%.**

Visvairāk Eiropas Komisijai uzticas Slovēnijas (73%, +5%), Beļģijas (68%, +5%) un Slovākijas (66%) aptaujātie.

Viszemākais uzticēšanās līmenis EK patlaban ir Lielbritānijā (25%, -3%). **Latvijā uzticēšanās līmenis EK arī ir viens no zemākajiem ES, tomēr tam ir tendence paaugstināties.** Kaimiņvalstī Lietuvā uzticēšanās joprojām ir augstāka nekā Latvijā (59%, +9%), kur tā pieaugusi vēl straujāk nekā Latvijā. Arī Igaunijā tā ir pieaugusi - par 7%, un patlaban EK pozitīvi vērtē 59% šīs valsts aptaujāto. Visās trīs Baltijas valstīs ir līdzīga ekonomiskā situācija un „sākuma kapitāls” kā bijušajām PSRS republikām. **Tāpēc tikai ekonomiskus iemeslus zemajai uzticēšanās pakāpei attiecībā uz Eiropas Komisiju Latvijā vien minēt nebūtu pareizi.** Lielāka nozīme ir jāvelta daudzpusīgākai sabiedrības informēšanai un tam, ka šī attieksme nereti balstīta emocijās.

Negatīvi vērtējams tas, ka **Latvijā ir pats lielākais to aptaujāto skaits visā ES (31%), kuriem nav sava viedokļa jautājumā par Eiropas Komisiju.** Lai gan Latvijā šis skaits pusgada laikā sarucis par 10%, tomēr nevienā ES 25 valstī šis rādītājs nav augstāks par 30%.

Latvijai seko Spānija, kur 29% nav viedokļa par EK, Kipra (28%), Malta (28%) un Lielbritānija (27%). Vismazāk neizlēmīgu atbilžu saņemts no Grieķijas (1%), Beļģijas (5%) un Somijas (9%) respondentiem.

Sociāldemogrāfiskie dati, analizējot, kurās sabiedrības grupās ir visvairāk cilvēku, kuriem **jautājumā par Eiropas Komisiju nav sava viedokļa**, liecina, ka pastāv atšķirības starp vīriešu (27%) un sieviešu (34%) pausto viedokli. Visbiežāk atbildi „nezinu” snieguši cilvēki, kas vecāki par 55 gadiem. Pārējo vecuma grupu ziņā vērā ņemamu atšķirību nav.

Atkarībā no izglītības līmeņa redzams, ka visbiežāk sava viedokļa (40%) nav cilvēkiem ar pamatzglītību, bet visretāk (22%) šādi atbildējuši tie, kas joprojām studē.

Atkarībā no nodarbinātības īpaša grupa ir vadītāji. Viņi ne tikai visvairāk uzticas Eiropas Komisijai (63%, kas ir augsts rādītājs visas ES mērogā), bet šajā grupā ir arī vismazāk aptaujāto, kam nav sava viedokļa (20%). Pašnodarbinātie/vadītāji EK uzticas ievērojami mazāk – 50%, viņu vidū vairāk to, kam nav sava viedokļa (28%). Tāpat kā attiecībā uz Eiropas Parlamentu, arī vērtējot savu attieksmi pret Eiropas Komisiju, piesardzīgi ir ierēdņi un speciālisti. Trešā daļa (33%) nezina, ko atbildēt, bet pozitīvu vērtējumu EK pauž tikai 45%. Komisijai vairāk uzticas bezdarbnieki (47%), un viņu vidū ir arī mazāk to, kam nav sava viedokļa – tas liek domāt, ka bezdarbnieki EK piedāvātajās programmās un finansēs, kas piešķirtas Latvijai, saredz iespējas atrisināt savas nodarbinātības problēmas. Salīdzinot ar iepriekšējām aptaujām, bezdarbnieku attieksme pret norisēm ES un tās institūcijām mainījusies – tā kļuvusi aktīvāka un ieinteresētāka.

Reģinālā šķērsgriezumā redzams, ka Eiropas Komisijai visvairāk uzticas Rīgas (52%) un Zemgales (52%) iedzīvotāji. Trešajā vietā – Latgale (46%), ceturtajā – Vidzeme (41%), bet pēdējās vietas daļa Pierīga (39%) un Kurzeme (39%). Visvairāk to, kas izvēlējušies atbildi „nezinu”, ir Pierīgā (39%) un arī Vidzemē (39%), lai gan šajā novadā ir vismazākais to cilvēku skaits, kuri EK neuzticas (20%). Tāpat kā attiecībā uz Eiropas Parlamentu, arī pret Eiropas Komisiju kopumā skeptiski izturas kurzemnieki – tur ir visvairāk cilvēku, kas EK gan neuzticas (29%), gan daudz to, kam nav sava viedokļa par EK (32%)

QA18.3 – 19.3

Eiropas Savienībā (salīdzinājums ar „EB 65”)

Jautājums	Jā (%)	Nē (%)	Nezina (%)
1. Vai esat dzirdējis/-usi par ES Padomi?	63 (-1)	32 (0)	2 (-2)
2. Vai jūs uzticaties ES Padomei?	42 (-1)	29 (+2)	28 (-2)

Latvijā (salīdzinājums ar „EB 65”)

Jautājums	Jā (%)	Nē (%)	Nezina (%)
1. Vai esat dzirdējis/-usi par ES Padomi?	70 (0)	28 (+1)	2 (-1)
2. Vai jūs uzticaties ES Padomei?	42 (+6)	23 (0)	35 (-10)

Vismazāk atpazīstama gan ES, gan Latvijā ir tā institūcija, kur vistiešāk tiek aizstāvētas tieši nacionālās intereses, jo tur darbojas valstu ministri – **ES Padome**.

Negatīvi vērtējams simptoms, ka Latvijā to cilvēku skaits, kuriem nav sava vērtējuma attiecībā uz ES Padomes darbu, ir ievērojami (par 7%) lielāks nekā to, kas tai uzticas, pusgada laikā tas nav samazinājies un joprojām ir 35%. Tas ir ceturtais augstākais rādītājs ES pēc Zviedrijas (42%), Īrijas (39%) un Lielbritānijas (38%).

Igaunijā (56%) un Lietuvā (52%) uzticēšanās ES Padomei ir augstāka nekā Latvijā (42%). Visvairāk šai institūcijai uzticas Grieķijas (69%), Slovēnijas (68%) un Slovākijas (63%) respondenti. Vismazāk – Lielbritānijas (19%), Vācijas (39%), Dānijas (41%), Francijas (41%), un Austrijas (41%) aptaujātie. Šajā valstu grupā iekļaujas arī Latvija (42%).

Sociāldemogrāfisko datu analīze liecina, ka – tāpat kā atbildot uz citiem jautājumiem par ES institūcijām, pastāv atšķirības starp vīriešu un sieviešu atbildēm. Sava viedokļa par ES Padomi nav 33% vīriešu un 37% sieviešu. Visbiežāk atbildi „nezinu” snieguši cilvēki ar pamatizglītību (43%), kā arī tie, kam pāri 55 gadiem (39%). Pārējās vecuma grupās nozīmīgu atšķirību nav. Visretāk sava viedokļa nav bijis studējošajai jaunatnei (26%), kas arī visvairāk uzticas ES Padomei (51%).

Atkarībā no profesijas visbiežāk atbildi „nezinu” snieguši pensionāri (42%) un fiziskā darba strādnieki (41%), bet visretāk – vadītāji (27%) un bezdarbnieki (30%). Vadītāji (57%) un pašnodarbinātie/uzņēmēji (51%) visbiežāk atbildējuši, ka uzticas ES Padomei. Tāpat kā attiecībā uz iepriekš minētajām ES institūcijām, ierēdņiem un speciālistiem ir samērā piesardzīga attieksme pret ES padomi. 27% nezina, kā to vērtēt, bet pozitīvu atbildi sniedz tikai 41%, kas Latvijā ir otrs zemākais rādītājs pēc pensionāru (34%) un fiziskā darba strādnieku (34%) pozitīvā vērtējuma.

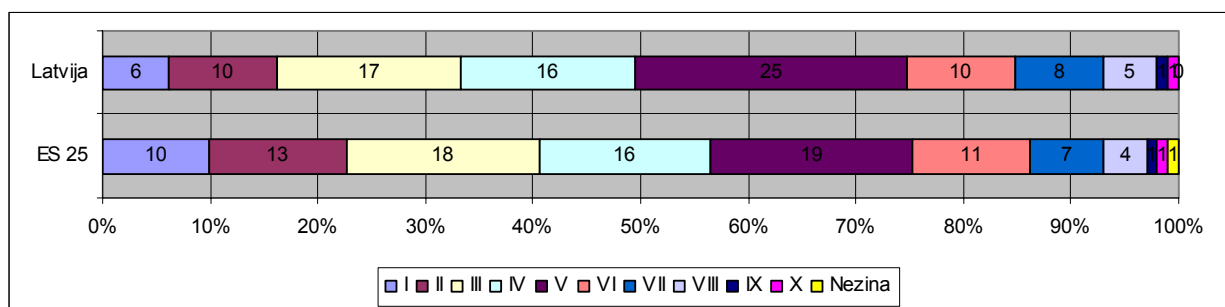
Dažādos Latvijas reģionos uzticēšanās ES Padomei atšķiras. Visvairāk šai institūcijai uzticas Rīgā (50%), otrajā vietā – Zemgale (45%), trešajā – Latgale (42%), ceturtajā – Pierīga (38%), bet pēdējās divas vietas daļa Vidzeme (35%) un Kurzeme (35%). Visbiežāk atbildi „nezinu” snieguši Pierīgas (44%) un Vidzemes (42%) iedzīvotāji. Arī jautājumā par uzticēšanos ES padomei visskeptiskākie ir Kurzemes respondenti. Līdzīgi kā, atbildot uz jautājumiem par EP un EK, arī vērtējot uzticēšanos ES Padomei, apmēram viena trešā daļa (35%) tai uzticas, viena (31%) – neuzticas, bet trešajai daļai (34%) nav sava viedokļa. Kurzemes iedzīvotāji patlaban ir paši piesardzīgākie un skeptiskākie attiecībā uz uzticēšanos nozīmīgākajām ES institūcijām.

Latvijas Republikas Ministru kabinetā 2006. gada aprīlī pieņemtas „Pamatnostādnes komunikācijai ar sabiedrību Eiropas Savienības jautājumos 2006.-2011.gadam”, kuru mērķis – panākt sabiedrības zināšanu līmeņa paaugstināšanos un izveidot priekšstatu, kā Latvijas pilsoņiem iespējams iesaistīties ES lēmumu pieņemšanas procesā. Šis plāns radīts kā nacionāla Eiropas Komisijas „Plāna D” versija. Latvijas „Pamatnostādnes” tika veidotas, konsultējoties ar dažādiem sabiedrības slāņiem. Bet jāpauet zināmam laika posmam, lai šīs aktivitātes sniegtu pozitīvus rezultātus.

Latvijas ministri arvien biežāk pirms ES Padomes skaidrojuši sabiedrībai mūsu nacionālo pozīciju. Pagaidām pēc viņu atgriešanās reti sekojušas plašākas atskaites par tur pieņemtajiem lēmumiem. Darbības atklātības principus ievēro LR Saeimas Eiropas lietu komisija. Taču tā nepieņem galīgos lēmumus attiecībā uz konkrētajām nacionālajām pozīcijām. Bet daudzi jautājumi, kas saistīti ar nacionālās pozīcijas izstrādi ES ministru padomēm un arī Eiropadomei tiek izskatīti slēgtās Ministru kabineta sēdēs, kas tiem uzliek slepenības statusu – nevienam ierēdnim nav tiesību tos komentēt.

IV Pašvērtējums par savu informētību ES jautājumos

QA 14 Izmantojot skalu no I (1) līdz X (10), novērtējiet, kā jums šķiet, cik daudz jūs zināt par Eiropas Savienību, tās politiku, institūcijām?

Vidējie rādītāji: Latvija – 4,4 punkti, ES 25 – 4,2 punkti.

Salīdzinot ar „EB 65” aptauju, ES valstu iedzīvotāji šajā aptaujā savas zināšanas par Eiropas Savienību vērtē par 0,3 punktiem zemāk – vidējais rādītājs ir 4,2. Latvijā zināšanu pašvērtējums arī samazinājies – no 4,6 punktiem līdz 4,4 punktiem.

Atšķirībā no „EB 65” aptaujas, kad to valstu skaits, kuru ES 25 valstu respondentu zināšanu vidējais vērtējums ir augstāks par 5 punktiem, bija piecās valstīs, patlaban vairāk nekā 5 punktus sasniegusi vienīgi Luksemburga (5,4) – valsts, kur ir daudz ES institūciju. Spānijā (3,6 punkti), Ungārijā (3,6 punkti) un Lielbritānijā (3,5 punkti) ir viszemākais aptaujāto zināšanu pašnovērtējums.

Salīdzinot Baltijas valstis, Latvijā šis vērtējums ir tāds pats kā Igaunijā (4,4), bet augstāks nekā Lietuvā (4,1).

Pārējās ES 25 valstīs zināšanu pašnovērtējums svārstās no 4,0 punktiem līdz 4,8 punktiem. Vērojama tendence – zināšanu pašnovērtējums visās valstīs nedaudz samazinās. **Taču jāuzsver, ka tas ir tikai pašnovērtējums, kuru ietekmē dažādi faktori, piemēram, cik kritiski aptaujātais izturas pret savām zināšanām, ko kurš uzskata par nepieciešamajām pamatzināšanām ES jautājumos.**

Latvijā visaugstākais vidējais zināšanu pašnovērtējums ir cilvēkiem ar augstāko izglītības līmeni – 5,0 punkti, bet viszemākais – cilvēkiem ar pamatzglītību – 3,5 punkti.

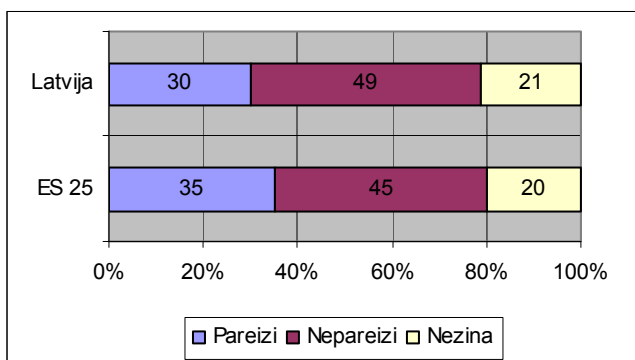
Atkarībā no nodarbošanās veida augsti savas zināšanas vērtē pašnodarbinātie/uzņēmēji (8 – 10%, 9 – 5%), vadītāji (8 – 7%, 9 – 2%, 10 – 2%) un ierēdņi un speciālisti (8 – 7%, 9 – 3%). Lai gan pensionāru vidējais zināšanu līmenis tiek samērā zemu (3,9 punkti), šī grupa līdz ar vadītājiem ir tā, kur arī 2% aptaujāto zināšanas novērtējuši ar 10 punktiem.

Atkarībā no dzīvesvietas savas zināšanas viszemāk vērtē lauku iedzīvotāji (4,3), seko vidēju un mazu pilsētu iedzīvotāji (4,4), bet augstākais vērtējums ir lielpilsētu iedzīvotājiem (4,6).

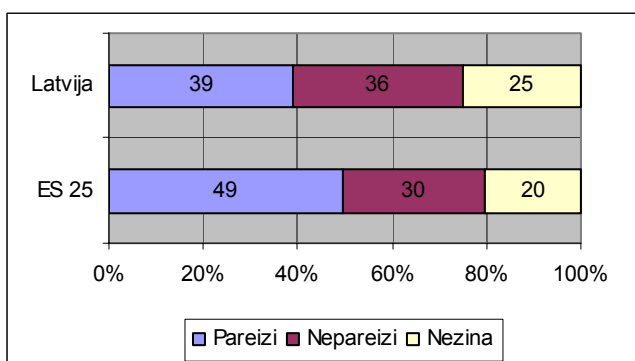
Salīdzinot Latvijas reģionus, visaugstākais ir Rīgas aptaujāto pašnovērtējums (4,9), seko Zemgale (4,5) un Vidzeme (4,5), pēdējās divas vietas daļa Pierīga (4,1) un Latgale (4,1). Pats zemākais pašnovērtējums, savas zināšanas novērtējot ar 1, ir Pierīgā (11%). Ar 5 punktiem sevi visbiežāk vērtējuši Kurzemes respondenti. Bet visaugstāko vērtējumu – 10 punktus – visbiežāk sev piešķirušī Vidzemes un Zemgales iedzīvotāji, turklāt Zemgalē vienīgajā arī 9 punktus sev piešķirušī 2% aptaujāto.

Pamatzināšanu pārbaudes kontroljautājumi

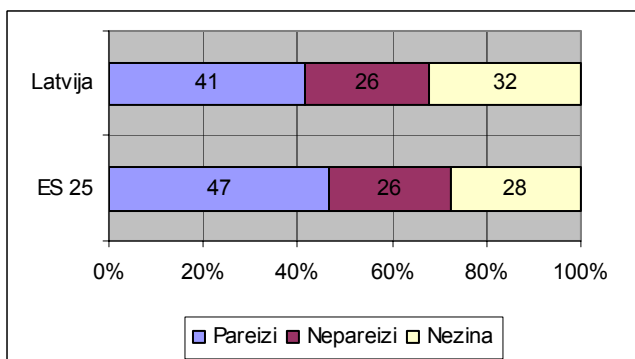
QA20.1 Patlaban Eiropas Savienībā ietilpst 15 dalībvalstis (Atbilde – nepareizi.)

QA20.2 Eiropas Parlamenta deputātus tiešās vēlēšanās ievēl ES pilsoņi. (Atbilde – pareizi.)

QA20.3 Ik pa sešiem mēnešiem dažādas ES dalībvalstis pārņem Eiropas Savienības prezidentūru. (Atbilde – pareizi.)

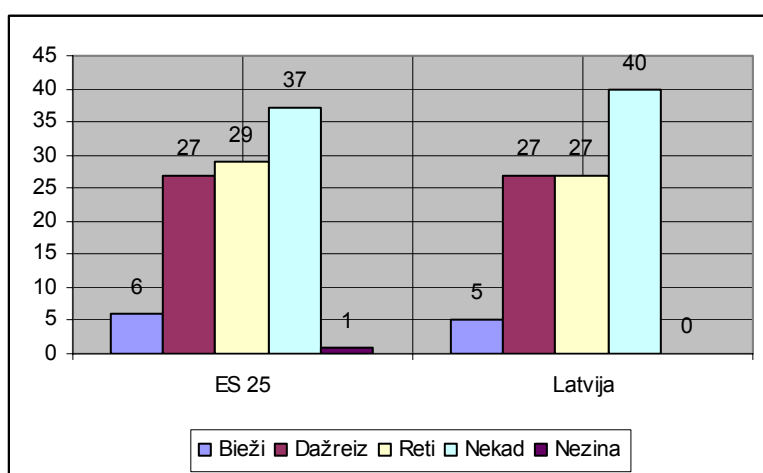

Atbildes uz šiem samērā vienkāršajiem jautājumiem par Eiropas Savienību liecina, ka aptaujāto pašnovērtējums nesakrīt ar viņu reālajām zināšanām. Taču,

tā kā, jautājot par savu zināšanu novērtējumu, netika precizēts, kas būtu jānovērtē, šie dati jāvērtē kritiski.

Tomēr fakts, ka joprojām divās valstīs – Vācijā (46%) un Slovākijā (42%) aptaujātie domā, ka Eiropas Savienībā ietilpst tikai 15 dalībvalstis, turklāt 33% aptaujātajiem britiem nav viedokļa šajā jautājumā, bet Spānijā, Vācijā un Itālijā tikai 36% zina pareizo atbildi, liek domāt, ka par ES pamatjautājumiem pastāv maza interese. Šiem datiem ir arī zināma politiska nianse: izņemot Slovēniju, pārējās valstis, kuru aptaujātajiem nav skaidra priekšstata par ES pašreizējo sastāvu, ir t.s. vecās dalībvalstis, kuru iedzīvotāji acīmredzot nav vēl apraduši ar Eiropas Savienības pēdējo paplašināšanās vilni. Neraugoties uz to, ka pagājis jau divarpus gadu.

QA15 Vai jūs informāciju par ES meklējat bieži, dažreiz, reti vai nekad nemeklējat?

ES 25 deviņās valstīs to aptaujāto skaits, kuri nekad nemeklē informāciju par ES, pārsniedz 40%. **Vispasīvākie** šajā ziņā ir Īrijas iedzīvotāji (49%), seko Lietuvas (47%), Nīderlandes (42%), Beļģijas (42%), Ungārijas (41%), Maltas (41%), Igaunijas (41%) un **Latvijas** (40%) respondenti. Visbiežāk informāciju par ES regulāri meklē „ES institūciju profesionāļu” valstī Luksemburgā (12%), kā arī Vācijā (9%), Francijā (8%) un Kiprā (8%). Latvijai šajā ziņā ir viduvēji rādītāji (5%), kas tikai nedaudz atpaliek no ES 25 datiem (6%).

Taču, lai objektīvi spētu izvērtēt šos rādītājus, jāreķinās ar to, ka informācija par ES nereti rodama plašsaziņas līdzekļos, ierēdņiem, vadītājiem un uzņēmējiem ar to jāsasaskaras darba procesā, tāpēc pastāv iespēja, ka cilvēki informāciju par ES nemeklē aktīvi, tomēr, tā kā ar to jāsasaskaras ikdienā, viņi to iegūst pastarpināti.

Tomēr tas, ka Latvijā 40% respondentu uzsvēruši, ka viņi informāciju par ES nemeklē, prasa papildu **sociāldemogrāfisko analīzi, lai izprastu, kā kura sociālā vai demogrāfiskā grupa uz šo jautājumu atbildējusi.**

Pastāv paradokss: Latvijā cilvēki, kas vecāki par 55 gadiem, gan visbiežāk meklē informāciju par ES (7%), gan šajā grupā arī ir cilvēki, kuri to nedara nekad (52%). (Šīs aptaujas sadaļa apstiprina to, kāpēc 2% pensionāru savas zināšanas ES jautājumos novērtējuši ar 10 punktiem.)

Visvairāk aptaujāto, kas informāciju par ES nekad nemeklē, ir to cilvēku vidū, kas ieguvuši pamatzglītību (58%).

Atkarībā no dzīvesvietas šo informāciju nemeklē lauku iedzīvotāji (42%), seko mazo un vidējo pilsētu iedzīvotāji (40%) un lielpilsētu iedzīvotāji (39%).

Pastāv atšķirības arī starp reģioniem. Visvairāk to cilvēku, kas nemaz nemeklē informāciju par ES, ir Pierīgā (53%). Seko Kurzeme (44%), Rīga (39%) un Zemgale (39%), Vidzeme (35%) un Latgale (32%).

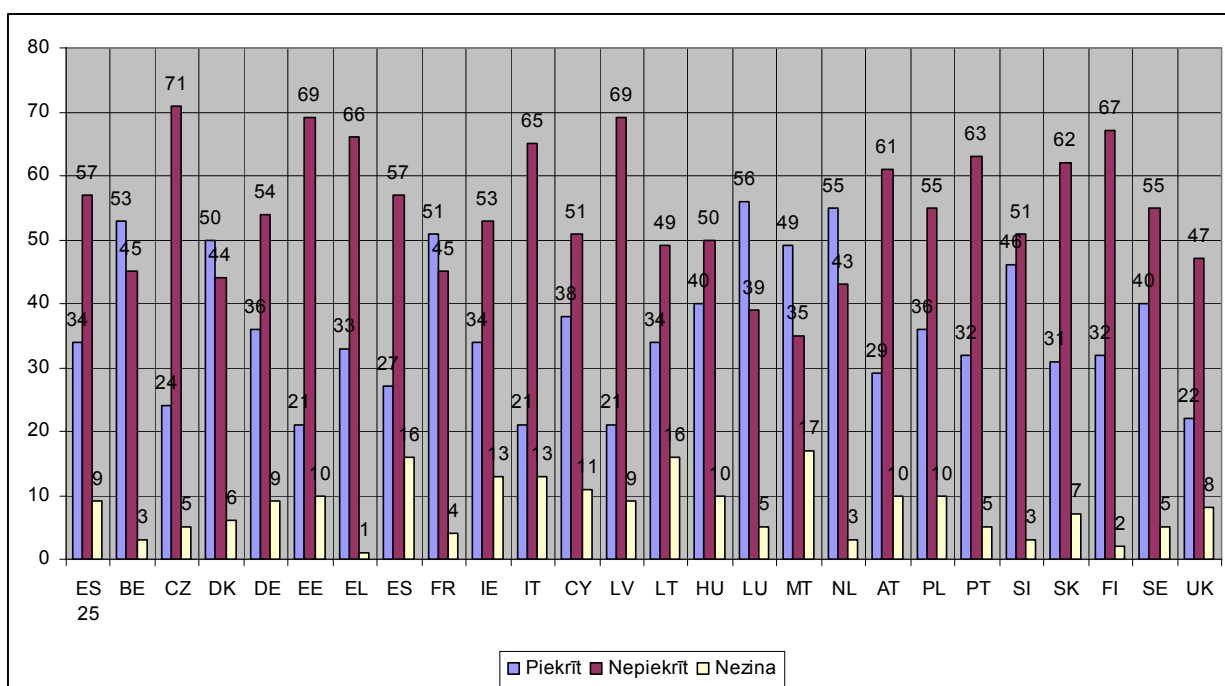
Pozitīvi vērtējams fakts, ka tieši Latgalē, kas patlaban ir atpalikušākais reģions Latvijā, 30% respondentu dažreiz, bet 21% respondentu šad un tad tomēr meklē informāciju par ES jautājumiem, jo tieši šajā reģionā ekonomiskā izaugsme vislielākajā mērā atkarīga no tā, kā tiks izmantotas Eiropas Savienības piedāvātās plašās finanšu iespējas. Taču tas, ka Kurzemē ir gan daudz to, kas par ES paši neinteresējas, gan tādu aptaujāto, kas bieži (5%) un vismaz dažreiz meklē šo informāciju (21%) korelē ar datiem, kas liecina – Kurzeme patlaban ir eiro skeptisks reģions, kas negatīvāk nekā citos reģionos vērtē ES institūcijas un vairākus citus ar savienību saistītos jautājumus.

Atkarībā no savu zināšanu pašnovērtējuma par ES visvairāk aptaujāto, kas tās novērtējuši ar 8 – 10 punktiem, bieži (26%) meklē informāciju par ES. Taču bez detalizētākas aptaujas nav iespējams novērtēt faktu, ka šajā grupā 12% nekad nemeklē šāda veida informāciju. 67% aptaujāto, kuri savas zināšanas par Es novērtējuši ar 1 – 3 punktiem, informāciju par ES nekad nav meklējuši. 11% to darījuši dažreiz, bet 21% - reti, un 1% - bieži.

V ES un Latvijas pilsoņu vērtējums par iesaistītību lēmumu pieņemšanas procesos

QA12.1 Vai jūs piekrītat apgalvojumam:

„Mans viedoklis Eiropas Savienībā tiek ņemts vērā?” ?

Atbildes uz vairākiem aptaujas jautājumiem (sk. iepriekš) liecina, ka **Latvijas iedzīvotāji nejūtas iesaistīti kopīgajos Eiropas Savienības procesos. Tam rodams apstiprinājums, respondentiem atbildot uz jautājumu, vai viņi uzskata, ka ES ņem vērā viņu viedokļus. Mūsu valsts ir to trīs valstu vidū, kur tikai 21% respondentu atbildējuši pozitīvi.** Tādi paši rezultāti ir arī Igaunijā un Itālijā. Pozitīvi vērtējams tas, ka šis vērtējums gada laikā (kopš „EB 64”) pieaudzis par 4%.

Latvijas sabiedriskajā domā bieži tiek pausts viedoklis, ka mūsu valsts ir pārāk maza, tai nav nekādu ekonomisku vai politisku sviru, kas liktu ES ieklausīties Latvijas iedzīvotājos. Šis viedoklis nereti izskan kā reakcija uz ES pieņemtajiem likumdošanas aktiem un politiskajiem lēmumiem.

Visbiežāk to, ka viņu viedoklis ES tiek sadzirdēts, domā jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem (28%), studenti (27%) un cilvēki ar augstāko izglītības līmeni (25%). Atkarībā no nodarbošanās veida pirmajā vietā ir bezdarbnieki (28%), otrajā – vadītāji (25%). Visretāk tam tic ierēdņi un speciālisti (15%). Pastāv lielas atšķirības arī reģionos. Pārliecība par to, ka viņu viedoklis ES sadzirdēts, ir 29% Vidzemes aptaujāto, otrajā

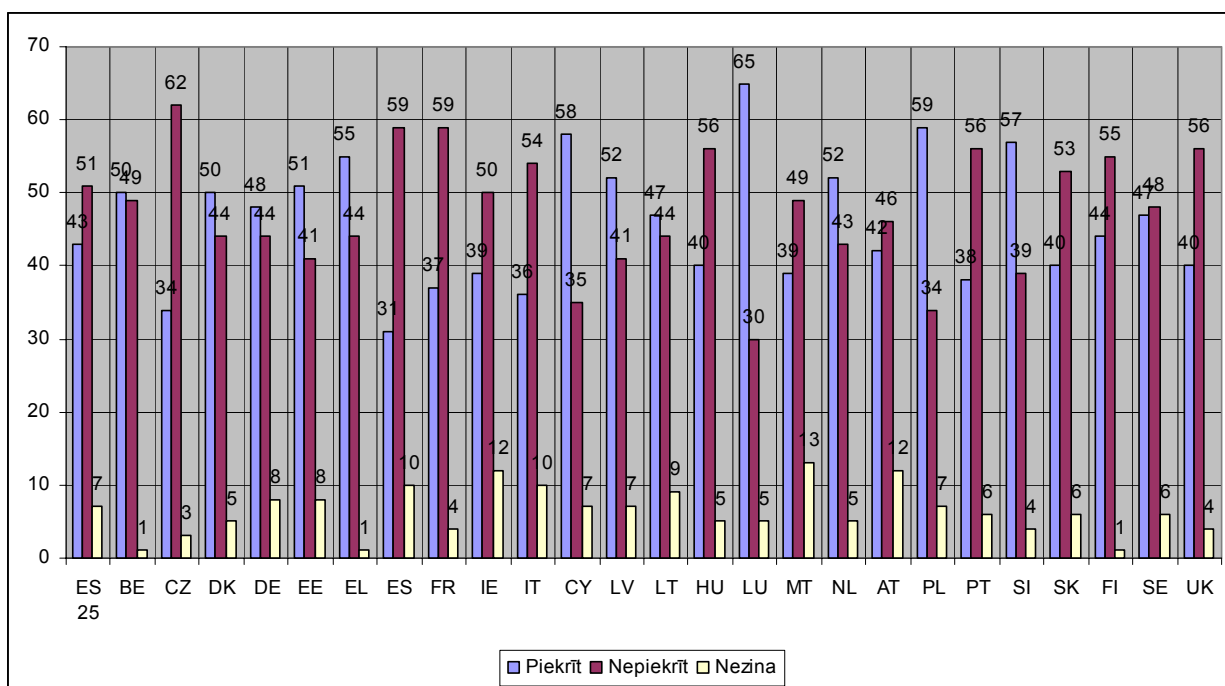
vietā – Kurzeme (23%), trešajā – Latgale (22%), Rīgā tā domā 21% respondentu, bet Zemgalē tikai 18% un Pierīgā – 16%.

Pārējo valstu respondentu atbildes uz šo jautājumu liecina – **to, vai cilvēki tic, ka viņu vajadzībās ieklausās ES institūcija, nosaka ne tikai valsts lielums vai ekonomiskais svars. Svarīga ir arī aptaujāto emocionālā attieksme.**

Neraugoties uz lielo ekonomisko un politisko svaru ES, tikai 36% Vācijas, 22% Lielbritānijas un 21% Itālijas iedzīvotāju uzskata, ka viņu viedoklis savienībā tiek ņemts vērā. Taču Francijā pozitīvi noskaņoto ir daudz vairāk – 51%. Savukārt vairākās nelielās valstīs pārsvaru gūst viedoklis, ka to pilsoņi ES ir sadzirdēti. Piemēram, Nīderlandē – 55%, Luksemburgā – 56%, Dānijā – 50%, Maltā – 49%. Baltijas valstu vidū Latvijā un Lietuvā un Igaunijā (21%) rezultāti ir zemi, taču Lietuvas aptaujātie noskaņoti pozitīvāk: 34% tic, ka viņi ES tiek sadzirdēti.

QA12.2 Vai jūs piekrītat apgalvojumam:

„Es saprotu, kā darbojas Eiropas Savienība.”

Taču **Latvijā (52%) valda lielāka pārliecība nekā vidēji ES par to, kā darbojas Eiropas Savienība (43%)**. Visvairāk pārliecināti par savām zināšanām ES jautājumos ir Luksemburgas (65%) Polijas (59%) un Kipras (58%) respondenti. Vismazāk – Spānijas (31%) un Čehijas (34%) aptaujātie. Jautājums gan nekonkretizē, kas jāsaprot ar „zināšanām, kā ES darbojas”, tomēr kopumā labie rādītāji, kādi vērojami Latvijā, ļauj cerēt, ka šī izpratne pamazām pāraugs aktīvā darbībā, cenšoties ietekmēt norises savienībā.

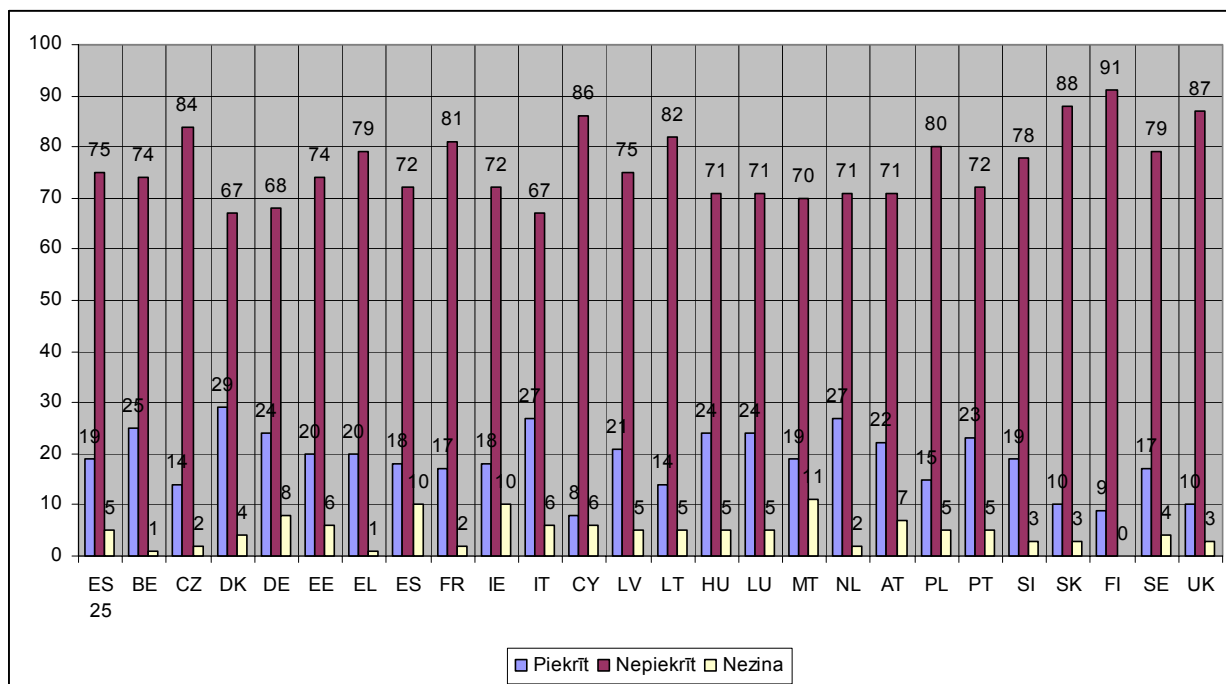
Sociāldemogrāfiskie dati liecina, ka pastāv lielas atšķirības, kā savas zināšanas vērtē dažādu dzimumu pārstāvji. Pozitīvi tās novērtē 56% vīriešu un 49% sieviešu.

Visaugstāk savu izpratni vērtē cilvēki, kam ir augstākais izglītības līmenis (63%), studenti (57%), kā arī cilvēki vecumā no 25 līdz 39 gadiem (58%).

Dažādos reģionos dati atšķiras. Rīgas respondentiem pārliecība par savu izpratni ir vislielākā (61%), Pierīgā – nedaudz mazāka (55%). Vidzemē tā uzskata 53% aptaujāto, Zemgalē – 48%, Latgalē – 44%, bet Kurzemē – 43%. Visbiežāk uz šo jautājumu atbildi „nezinu” snieguši Latgales (11%) un Pierīgas (1%) iedzīvotāji.

QA12.3 Vai jūs piekrītat apgalvojumam:

„Es apzinos, ka esmu iesaistīts Eiropas Savienības procesos.”

Aptaujas dati liecina, ka ES pilsoņi jūtas maz iesaistīti ES kopējās norisēs. Neraugoties uz to, ka ES politiskā vadība, nākot klajā ar „Plānu D”, apzinājusies, ka pēdējais laiks mainīt priekšstatu, ka „ES ir tikai Briseles birokrātu projekts” pret viedokli „ES veido visi ES pilsoņi”, tomēr tas, ka 19% ES 25 valstu aptaujātie jūtas atsvešināti no Eiropas norisēm, liek domāt – **pagaidām pārmaiņas sabiedriskajā domā nav notikušas.**

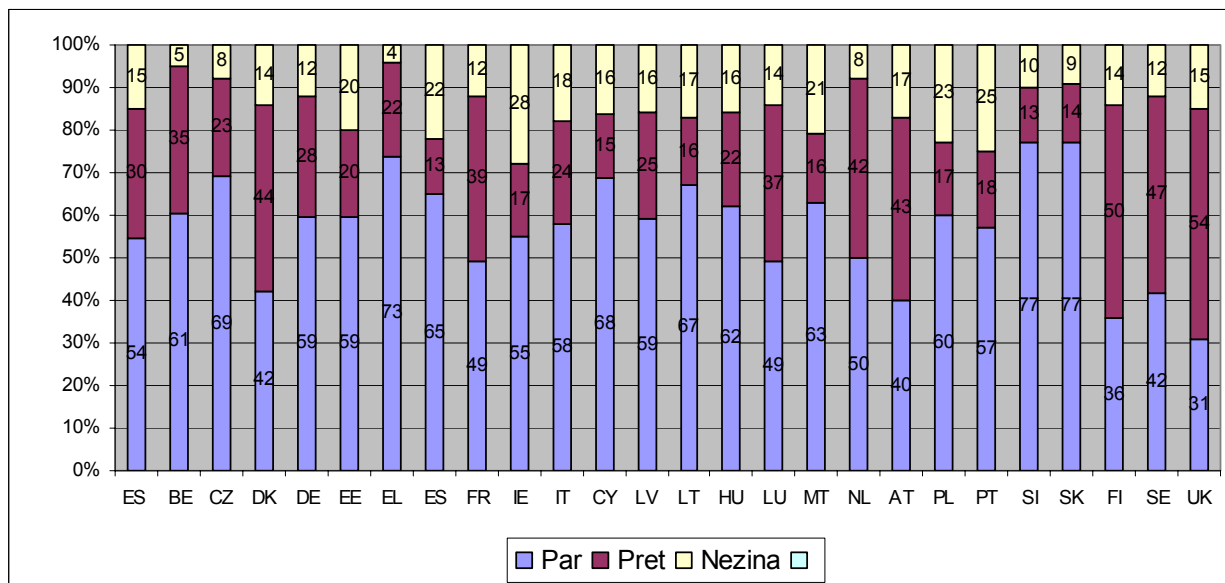
Vismazāk to, ka šo valstu pilsoņi būtu iesaistīti kopīgajos ES procesos, izjūt Kipras (8%), Somijas (9%), Slovākijas (10%) un Lielbritānijas (10%) respondenti. Tas ir paradokss, ka Somijas iedzīvotāji tik pesimistiski noskaņoti ir tieši savas valsts prezidentūras ES laikā, kad pastāv lielākas iespējas iesaistīties Eiropas jautājumu risināšanā.

Savukārt Dānijā (29%), Nīderlandē (27%) un Itālijā (27%) pārliecība par ir visaugstākā, un tas vēlreiz apliecina, ka priekšstatu pamatā nav tikai tas, ka valsts ir liela, ietekmīga, bet pašu pilsoņu emocionālā attieksme.

Arī **Latvijā** ir relatīvi daudz respondentu (21%), kas uzskata – viņi ir iesaistīti Eiropas notikumos. **Lai gan šis skaitlis nav liels, tomēr tas gan pārsniedz daudzu citu ES valstu, gan ES 25 vidējos rādītājus.**

VI ES kā politiskas savienības nākotne

QA11 Vai jūs iestājaties par vai pret Eiropas Savienības attīstību ciešākas politiskās savienības virzienā?

„EB 66” aptaujas dati liecina, ka **visās 25 Eiropas Savienības valstīs pastāv samērā atšķirīga attieksme pret ES kā ciešāku politisku apvienību.**

Savos pirmsākumos pirms 50 gadiem sešas tagadējās ES dibinātājvalstis apvienojās, lai veidotu tikai ekonomisku apvienību. Taču, pamazām attīstoties gan pašai savienībai, gan arī tādiem pasaules procesiem kā globalizācija, vienoti politiski lēmumi gan attiecībā uz ārpolitiku, gan uz procesiem ES iekšienē (terorisms, imigrācija – legālā un nelegālā u.c.), pieauga nepieciešamība arī vienoties par kopēju politisku lēmumu pieņemšanu.

Tomēr ES vērojami divi strāvājumi. Viens, kura redzamākā pārstāve ir Lielbritānija – ES nākotne ir ciešāka ekonomiskā sadarbība, politiskos lēmumus pieņemot katrai dalībvalstij atbilstoši saviem ieskatiem. Otrs, kuru pārstāv Vācija un Francija – ciešākas politiskās saites, kopīgi pieņemot lēmumus, kas attiecas arī uz ārpolitikas, drošības un ES iekšējiem jautājumiem.

Aptauja liecina, ka Lielbritānijas iedzīvotāji pārliecinoši iestājas pret tālāku politisku vienotību (par to ir tikai 31%). Taču Francijas (49%) respondenti arī nebūt nav šādas vienotības atbalstītāji – neraugoties uz to, ka ES konstitucionālā līguma projekta, kas paredzēja daudz ciešāku politisko integrāciju, izstrādi vadīja franču politiķis Valērijs Žiskārs d'Estēns, vadot Eiropas Konventu. Vācijas aptaujāto atbalsts šādam politiskam procesam ir samērā augsts (59%), tomēr tas tikai nedaudz pārsniedz ES 25 vidējos rādītājus (54%). Interesanti, ka tāds pats atbalsts ir arī Latvijā (59%) un Igaunijā (59%).

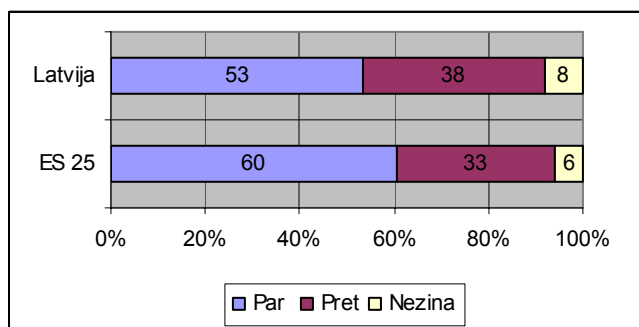
Izveidojusies valstu grupa, kuru respondenti ļoti aktīvi atbalsta ES virzību uz ciešāku politisku vienotību. Visvairāk to atbalsta Slovākija (77%) un Slovēnija (77%), arī Grieķija (73%), Čehija (68%), Kipra (68%), Lietuva (67%), Malta (62%) Ungārija (62%) un Beļģija (61%). Arī Latvijas rādītāji (59% atbalsts) tuvi šai grupai.

Taču ir arī otra grupa, kurā šī ideja negūst atbalstu respondentu vidū – Lielbritānija (31%), Somija (36%), Austrija (40%) Dānija (42%) un Zviedrija (42%). (Četras no piecām minētajām valstīm nav arī eirozonas locekles.) Trešā grupa, kur atbalsts virzienam uz politisku apvienību pārsniedz 50%, ir vairākumā.

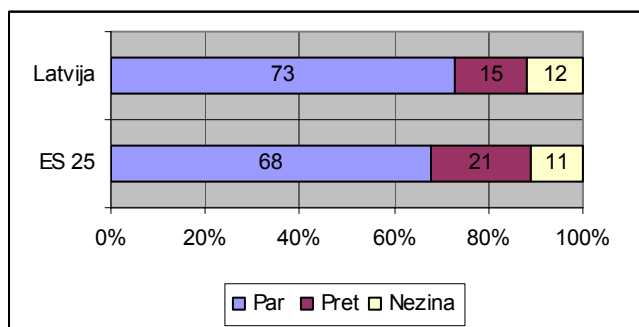
Latvijā ES kā politisku apvienību nākotnē vēlas redzēt 63% vīriešu un 56% sievietes. Vislielākie šī procesa entuziasti ir jaunatnes (vecumā no 15 – 24 gadiem) vidū – 67%. Aptauja rāda, ka ES kā politisku savienību vēlas redzēt pašnodarbinātie/uzņēmēji (68%) un vadītāji (67%) – cilvēki, kuriem nozīmīgi ciešāki kontakti valstu starpā savas uzņēmējdarbības interesēs, kā arī studenti (66%) un bezdarbnieki (63%), kas rēķinās ar plašākām nākotnes iespējām.

Kāds ir jūsu viedoklis par katru no sekojošajiem jautājumiem? Vai jūs to atbalstāt, neatbalstāt vai arī jums nav sava viedokļa?

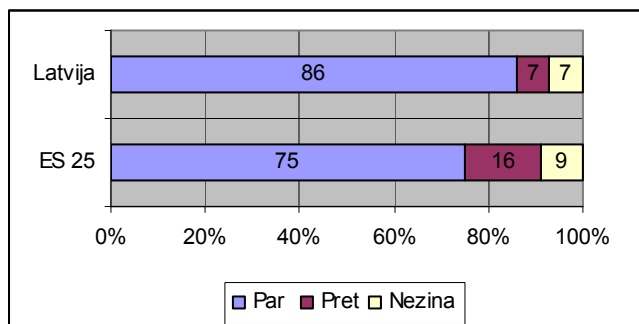
QA25.1 Eiropas Monetārā savienība ar kopīgu vienoto valūtu eiro

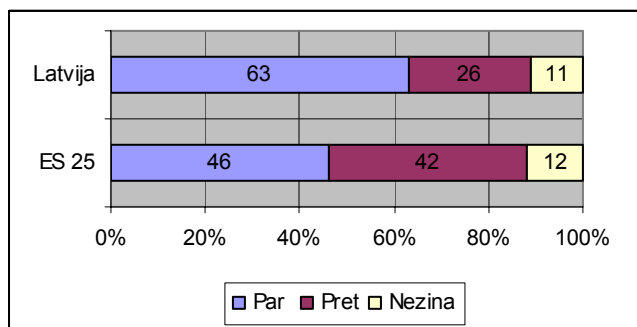
QA25.2 Kopēja ES dalībvalstu ārpolitika attiecībā uz pārējām valstīm

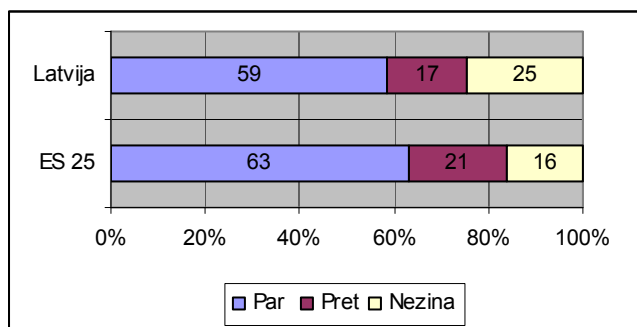
QA25.3 Kopēja ES dalībvalstu drošības un aizsardzības politika attiecībā uz pārējām valstīm

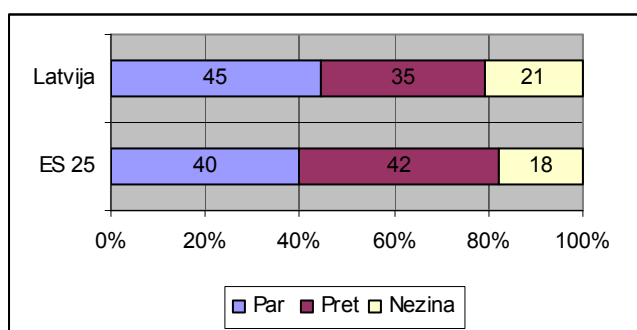
QA25.4 Tālāka ES paplašināšanās, nākotnē tajā iekļaujot arī citas valstis

QA25.5 ES Konstitucionālais līgums

QA25.6 Vienā valstu grupā Eiropas attīstība notiek ātrāk nekā pārējās ES valstīs

Latvijas respondenti vēlas ciešāku ES politisko vienotību galvenokārt tāpēc, lai tās ietvaros tiktu īstenota kopīga ES valstu ārpolitika (73%) un aizsardzības un drošības politika (86%). Šie rādītāji ir augstāki nekā vidēji ES (attiecīgi 68% un 75%). Tā ir loģiska pēctecība uzskatos, jo jau pirms iestāšanās Eiropas Savienībā Latvijas iedzīvotāji šos aspektus uzskatīja par pašiem būtiskākajiem – līdzās ES finansiālā atbalsta iespējām. Tā kā patlaban nevar runāt par vienotu Eiropas Savienības ārpolitiku, jo pārsvaru nereti gūst valstu divpusējās attiecības (piemēram, Lielbritānijas un ASV partnerība ārpolitikas jautājumos, Vācijas un Krievijas divpusējās attiecības, kas attiecībā uz gāzes vada izbūvi guvušas pārsvaru pār citu ES dalībvalstu interesēm), Latvijas ārpolitikas veidotāji – prezidente V. Vīķe-Freiberga, ārlietu ministrs A. Pabriks un premjerministrs A. Kalvītis bieži uzsvēruši šādas vienotas ārpolitikas nepieciešamību. Eiropas Parlamentā par to pastāvīgi iestājas Ārpolitikas komitejas locekļi I. Vaidere un R. Pīks.

Baltijas valstu vidū Lietuvas aptaujātie viedokli par kopīgu ES ārpolitiku atbalsta tikpat cik Latvijā – 73%, bet Igaunijā šis atbalsts ir nedaudz zemāks – 67%.

Neraugoties uz to, ka kopš 2004. gada 1. aprīļa Latvija ir NATO dalībvalsts, tomēr 86% respondentu par pašu nozīmīgāko politiskās vienotības izpausmi uzskata ES dalībvalstu drošības un aizsardzības politiku attiecībā uz pārējām valstīm. Šāds uzskats ir populārs daudzās ES valstīs. Izņēmumi ir Īrija (52%) un Lielbritānija (57%).

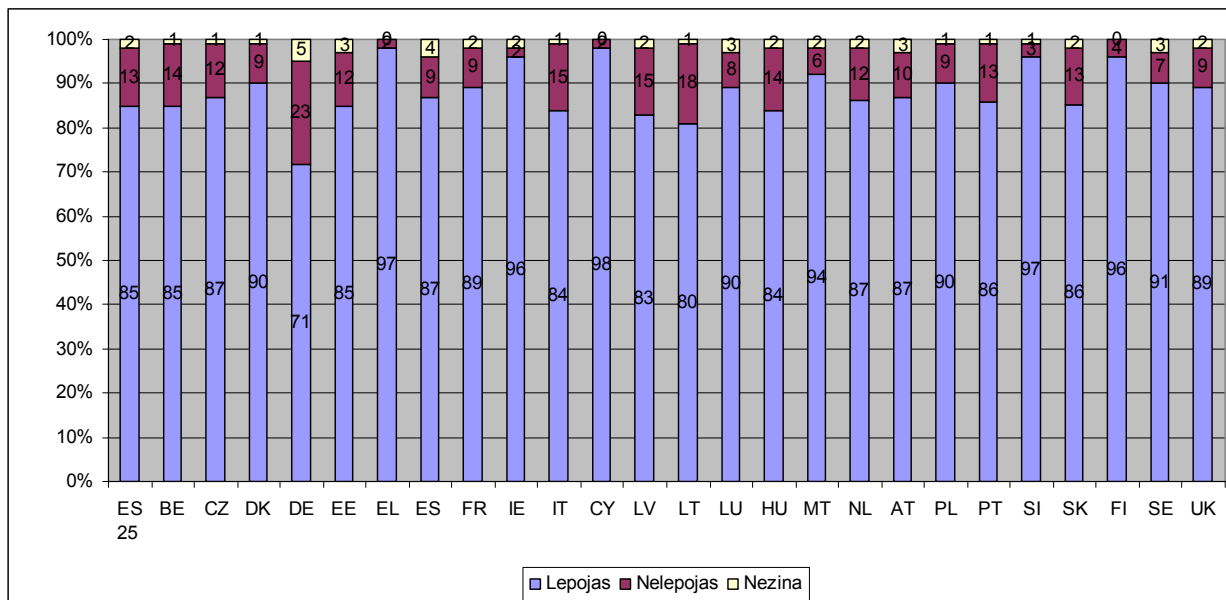
Lietuvas aptaujātie viedokli par kopīgu ES drošības un aizsardzības politiku atbalsta gandrīz tikpat cik Latvijā – 85%%, Igaunijā atbalsts pavisam nedaudz zemāks – 82%.

Latvijas aptaujātie par nozīmīgām politiskās vienotības sastāvdaļām uzskata arī **ES Konstitucionālo līgumu** (59%) un **ES tālāku paplašināšanos** (63%) un **nevēlas, lai dažu valstu grupa attīstītos ātrāk nekā pārējās** (to atbalsta tikai 45%).

Lietuviešiem daudz svarīgāka liekas kopīgais ES Konstitucionālais līgums (68%), bet Igaunijas respondenti biežāk (58%) nekā citu ES 25 valstu pārstāvji (40%) pozitīvi vērtējuši to, ka dažas valstis ES iekšienē attīstās ātrāk nekā citas.

VIII Eiropeskā un nacionālā identitāte

QA31.1 Vai jūs esat lepns/-ai neesat lepns/-a par savu nacionalitāti?

ES 25 valstu vidū lepnumu par piederību savai nācijai izjūt visvairāk Kipras (98%), Grieķijas (97%), Slovēnijas (97%), Somijas (96%), Īrijas (96%) un Maltas (94%), respondenti.

Visretāk uz šo jautājumu pozitīvi atbildējuši Vācijas iedzīvotāji (71%). Viņu vidū ir arī visvairāk to, kas atbildējuši, ka nejūtas lepni par savu nacionalitāti (24%).

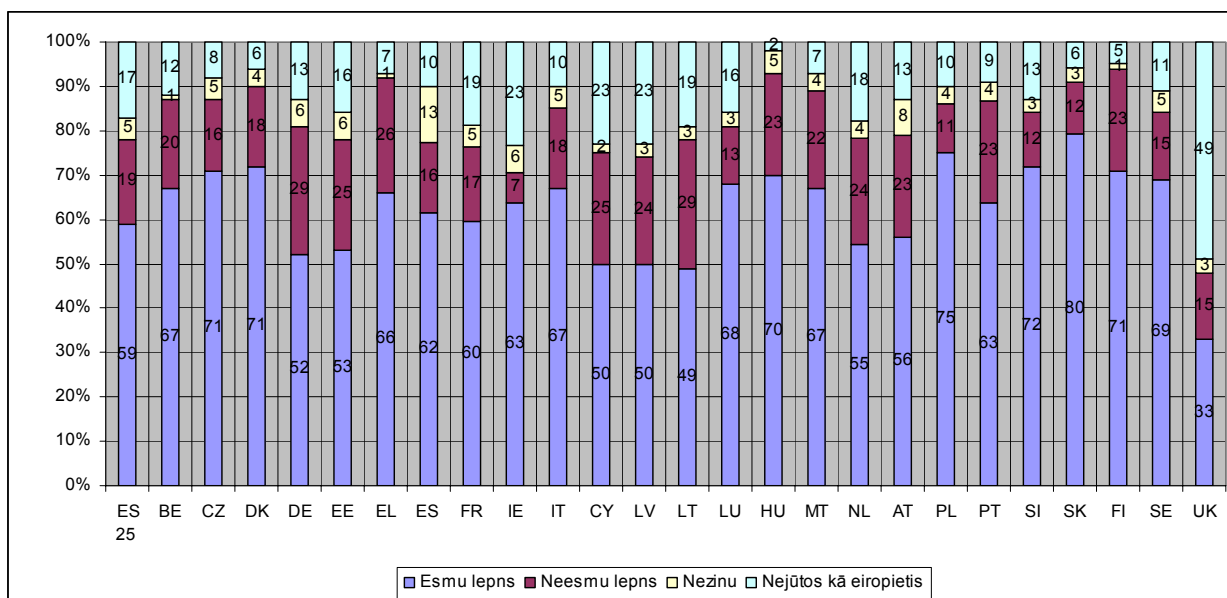
Baltijas valstu vidū vislielāko nacionālo lepnumu izjūt **Igaunijas** (85%) iedzīvotāji, kuriem seko **Latvijas** (83%) un **Lietuvas** (80%) respondenti (lietuviešiem šis rādītājs ir otrais zemākais visā ES, kur tas ieņem otro vietu aiz Vācijas). Lietuvā ir arī visvairāk to aptaujas dalībnieku, kuri nav lepni par savu nacionalitāti – 18% (+5% kopš „EB 64”). Latvijā tādu ir 15% (+2%), bet Igaunijā 12% (+2%).

Sociāldemogrāfiskie dati liecina - **Latvijā** lepnumu par piederību savai nācijai visbiežāk izjūt studenti (89%) un cilvēki, kas pārsnieguši 55 gadu vecumu (88%), kā arī pensionāri (85%) un fiziskā darba strādnieki (85%).

Atkarībā no dzīvesvietas lepnumu par savu nacionalitāti biežāk izjūt lauku iedzīvotāji (86%). Dažādos reģionos pret minēto jautājumu valda atšķirīga attieksme. Pierīgā (93%) lepnums par savu nacionalitāti ir vislielākais. Zemgalē tas nedaudz mazāks (89%), seko Vidzeme (86%) un Kurzeme (84%). Latgalē (75%, +6%) un Rīgā (75%, - 6%) tas ir ievērojami zemāks. Vērā ņemams fakts, ka Latgalē nacionālā pašapziņa ir pieaugusi, bet Rīgā tā samazinājusies. Taču tajā pašā laikā tieši Latgalē dzīvo visvairāk respondentu, kuri nav lepni par savu nacionalitāti (23%). Rīgā tādu ir 20%, Kurzēmē – 16%, Vidzemē un Zemgalē – 11%, bet Pierīgā tikai 6%.

Taču visvairāk to cilvēku, kas atzīst, ka neizjūt lepnumu par savu nacionalitāti, ir speciālistu un ierēdņu (28%), kā arī mājsaimnieču (27%) vidū. Tie respondenti, kuri savas zināšanas par Eiropas Savienību vēē visaugstāk – ar 8 līdz 10 punktiem – biežāk atbild, ka nejūt lepnumu par savu nacionalitāti (24%).

QA32 Vai jūs esat lepns/-a vai neesat lepns/-a par to, ka esat eiropietis/-e? Varbūt nejutaties kā eiropietis/-e?

ES 25 valstu vidū (vidēji 59%) par piederību eiropiešiem **visvairāk** lepojas Slovēnijas (80%), Polijas (75%) Slovēnijas (72%), Somijas, Dānijas un Čehijas (71%) respondenti. Taču vērojama tendence, ka **gandrīz visās ES 25 valstīs gada laikā kopš „EB 64” aptaujas lepnums par savu piederību eiropiešiem ir samazinājies** Vidēji ES 25 kritums ir 4%.

Vismazāk ar savu eiropisko piederību lepojas Lielbritānijā (33%). Šajā valstī vērojams ievērojams rezultātu kritums – 11%. Tai seko Lietuva (49%), un tikai nedaudz vairāk to, kas lepojas ar eiropisko identitāti, ir Latvijā (50%) un Igaunijā (53%).

Šajā aptaujā pirmo reizi tika piedāvāts atbildes variants „**Es nejūtos kā eiropietis/-e**”. Šo atbildi visbiežāk izvēlējušies Lielbritānijas respondenti – tādu, kas šajā valstī nejūtas kā eiropieši, ir 49%. Turklāt 15% nav lepi par savu piederību eiropiešiem, bet 3% nezina, ko atbildēt. Šie dati liecina, ka psiholoģiskā un emocionālā ziņā briti ļoti maz jūtas saistīti ar Eiropu.

Taču **otrajā vietā, atbildot „Es nejūtos kā eiropietis/-e”, ir Latvija (23%)**, kā arī Kipra (23%) un Īrija (23%). Mūsu valstī ir arī ļoti daudz aptaujāto (24%) atbildējuši, ka viņi nejūtas lepi par to, ka ir eiropieši. Lietuvā (29%) un Igaunijā (25%) biežāk minētas atbildes, kurās uzsvērts – cilvēki nejūtas lepi par to, ka ir eiropieši.

Kopumā Baltijas valstīs eiropiskā identitāte nostiprinājusies samērā vāji.

Visretāk šo atbildes variantu izvēlējušies Ungārijas (2%), Somijas (5%), Dānijas (6%) Maltas (7%) un Grieķijas (7%) aptaujātie.

ES 25 valstu vidū to aptaujāto skaits, kuri lepojas ar piederību savai nācijai, par 26% pārsniedz to cilvēku skaitu, kuri izsaka lepnumu par piederību Eiropai.

Uz pārējo valstu fona Baltija izceļas ar to, ka šeit izplatīta salīdzinoši negatīvāka attieksme gan pret eiropisko, gan nacionālo identitāti. Līdzīga parādība vērojama vēl tikai Vācijā.

Latvijā ar savu eiropisko piederību **visvairāk** lepojas studenti (71%). Seko pašnodarbinātie/uzņēmēji (64%) un vadītāji (62%). Visās trīs grupās gada laikā pieaudzis to cilvēku skaits, kuri lepojas ar piederību eiropiešiem.

Atkarībā no dzīvesvietas visbiežāk šo lepnumu izjūt Rīgā (59%) un lielpilsētās (58%).

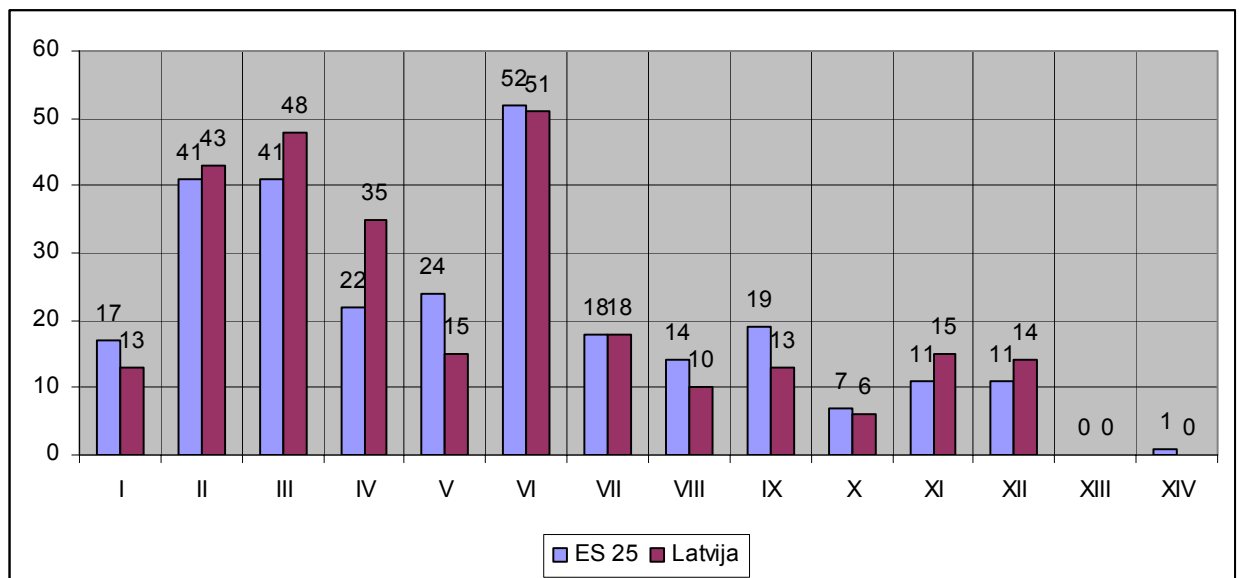
Visretāk lepnumu par piederību Eiropai izjūt cilvēki ar pamatizglītību (31%) ierēdņi un speciālisti (40%), fiziska darba strādnieki (41%) un pensionāri (41%). Atkarībā no dzīvesvietas – lauku iedzīvotāji (44%).

Atkarībā no reģiona lepnumu par piederību eiropiešiem visvairāk izjūt Rīgā (59%), seko Kurzeme (53%), Latgale (52%), Zemgale (50%), Kurzeme (43%) un Pierīga (6%).

Atbildi „**Es nejūtos kā eiropietis/-e**” biežāk izvēlējušās sievietes (26%) nekā vīrieši (19%). Visvairāk cilvēku ar šādu pārliecību ir tiem, kam ir tikai pamatizglītība (37%). Atkarībā no nodarbošanās veida – māsaimnieces (33%) un pensionāri (26%). Kā eiropieši nejūtas lauku iedzīvotāji (29%), turklāt 25% šīs grupas aptaujāto atbildējuši, ka nav lepni par to, ka ir eiropieši. Reģionos visbiežāk to, ka aptaujātais vispār nejūtas kā eiropietis, atbildējuši **Vidzemē** (30%), turklāt lepni, ka ir eiropieši. Seko **Latgale** (27%), taču šajā reģionā nav tik daudz negatīvu atbilžu par eiropisko lepnumu (19%). Savukārt **Pierīgā** 25% atbildējuši, ka nejūtas kā eiropieši, bet 35% - ka nav lepni par piederību eiropiešiem. Piederību eiropiešiem noliedz 24% **Zemgales**, 20% **Kurzemes** un 16% **Rīgas** respondentu.

VII Eiropas Savienības un Latvijas vērtības: kopīgais un atšķirīgais

Q 48a Kuras no nosauktajām vērtībām jums ir personīgi nozīmīgas? (Nosauciet ne vairāk kā trīs!)

I – Likuma vara

II - Cieņa pret cilvēku

III – Cilvēktiesības

IV – Personiskā brīvība

V – Demokrātija

VI – Miers

VII – Līdztiesība

VIII – Solidaritāte, atbalsts citiem

IX – Iecietība

X – Reliģija

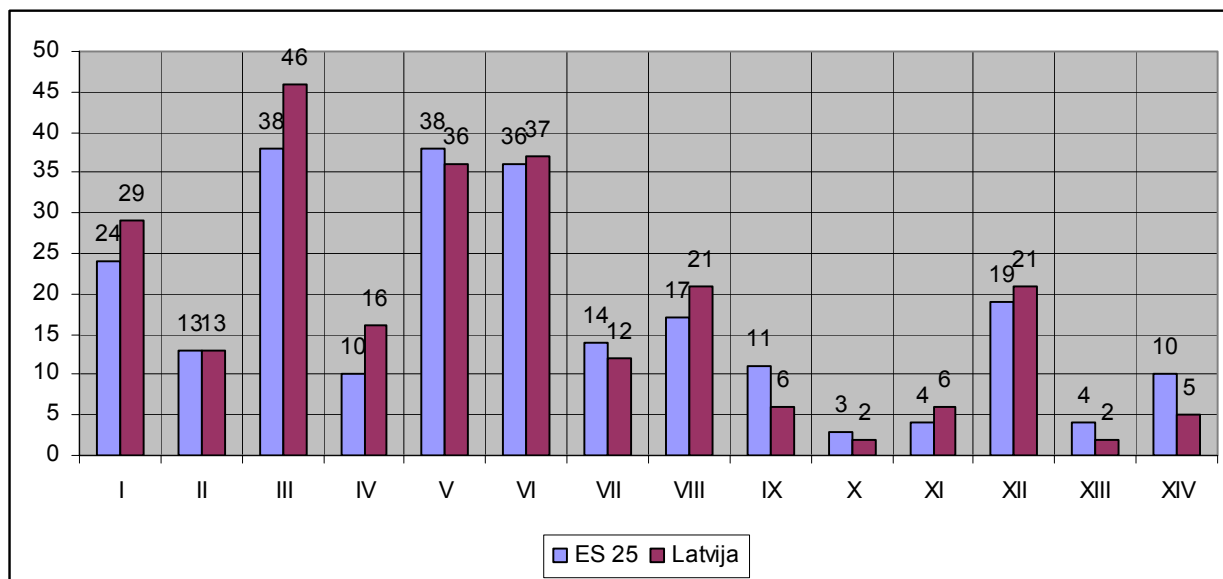
XI – Pašapliecināšanās

XII - Cieņa pret citām kultūrām

XIII – Neviena

XIV - - Nezinu

QA 48b Kuras no nosauktajām vērtībām, jūsuprāt, vislabāk raksturo Eiropas Savienību?

Aptaujā salīdzinātas tās pamatvērtības, kuras nozīmīgas ES, tajā skaitā Latvijas pilsoņiem. Dati (QA 48.a) liecina, ka **nepastāv būtiskas atšķirības starp ES 25 un Latvijas respondentu izceltajām personiskajām vērtībām**. Gan ES, gan Latvijā nozīmīgākā vērtība ir miers. Seko cilvēktiesības un cieņa pret cilvēka dzīvi.

Lielākās atšķirības pastāv starp to, cik svarīga aptaujātajiem ir **personiskā brīvība** un **demokrātija**. Latvijā augstāk tiek vērtēta brīvība (35% v. 22%), bet ES 25 valstu respondentu vidū – demokrātija (24% v. 15%). Nozīmīgāka nekā Latvijā citiem eiropiešiem šķiet iecietība (19% v. 13%). Savukārt Latvijā – pašapliecināšanās (15% v. 11%) un cieņa pret citām kultūrām (14% v. 11%).

Latvijas respondentiem visnozīmīgākā vērtība, **miers** (51%), ir svarīga vairumam ES valstu. Bet īpaši – Vācijas (65%, Austrumvācijā – 71%). Slovākijas (63%), Zviedrijas (61%), Luksemburgas (59%) un Grieķijas respondentiem.

Cilvēktiesības, kas Latvijā ir otrajā vietā (48%) kā personisku vērtību visbiežāk uzsvēruši Zviedrijas (60%), Kipras (53%), Polijas (50%), Lietuvas (50%) un Luksemburgas (49%) respondentiem.

Cieņa pret cilvēku, Latvijas respondentu nosauktā trešā nozīmīgākā vērtība (43%) ir īpaši svarīga Īrijas (56%), Somijas (52%), Portugāles (51%), Lielbritānijas (50%) un Igaunijas (49%) aptaujātajiem.

Visvairāk atšķiras tas, kā Latvijā un lielākajā daļā pārējo ERS valstu respondenti vērtē **iecietību**. Latvijā tā ir vērtība tikai 13% aptaujātajiem, kas ir par 6% mazāk nekā ES 25 vidējie rādītāji. Taču iecietību daudz augstāk vērtējuši Beļģijas (33%), Francijas (30%), Čehijas (25%) un Dānijas (23%) respondenti.

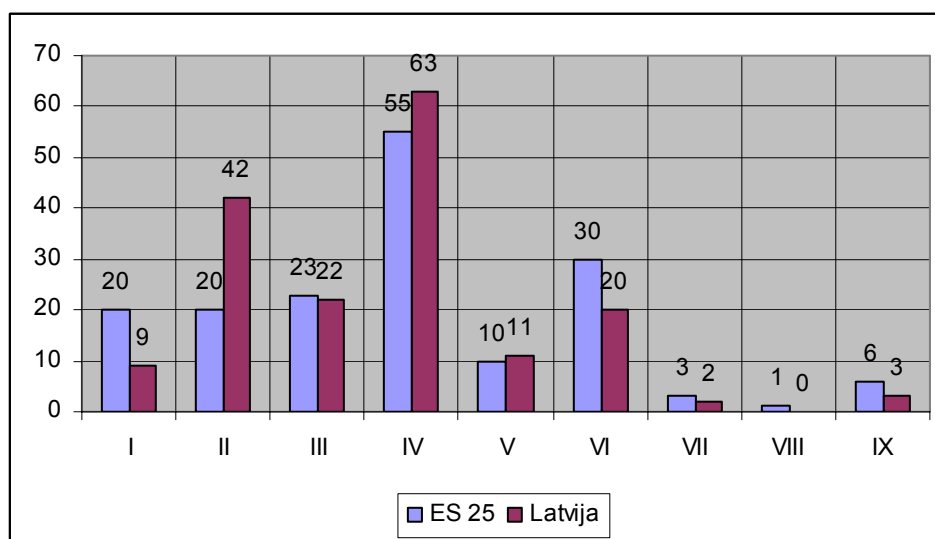
Pastāv būtiskas atšķirības, kā dažādās valstīs tiek novērtēta **relīģija** kā personiska vērtība. Latvijā to atzīst 6% aptaujāto, ES vidēji 7%. Turpretī Kiprā – 29%, Maltā – 23%, Grieķijā – 19% Polijā – 15%, Slovākijā – 13% respondentu.

Lūdzot respondentus novērtēt, cik lielā mērā personiskās vērtības viņiem saistās ar tām, kuras, viņuprāt, vislabāk raksturo Eiropas Savienību (tabula Q A 48.b), redzams, ka apmēram puse vērtību sava nozīmīguma ziņā atšķiras - gan ES, gan Latvijas respondentu vērtējuma ziņā. Aptaujātie uzskata, ka **ES daudz mazāka vērtība nekā viņiem pašiem ir cieņa pret cilvēku**. Šī starpība ir 30%. Tas ir simptoms, kas liek

domāt – eiropieši neizjūt to, ka lēmumi ES institūcijās tiek pieņemti viņu interesēs, ka viņi kā indivīdi tām būtu nozīmīgi. To vēlreiz netieši apliecina atbildes uz jautājumu par **personiskās brīvības** nozīmi. Latvijā tā tiek uzskatīta par vienu no galvenajām personiskajām vērtībām (35%), taču tikai 16% respondentu uzskata, ka tā raksturīga ES. **Miers** kā viena no personiskajām pamatvērtībām, pēc respondentu domām, Eiropas Savienību raksturo daudz mazāk (36%), nekā tas ir nozīmīgs viņiem pašiem (52%). Tas ļauj secināt, ka ES līdz šim ar savām aktivitātēm maz apliecinājusi to, ka spējīga visā Eiropā uzturēt mieru un nodrošināt to arī pasaulē.

Tās vērtības, kuras vairāk raksturo ES, ir **cilvēktiesības, demokrātija un miers**. To vidū nav viena izteikta līdera – vērtības, kas simbolizētu visu ES.

QA 50 Kas no minētā visvairāk palīdzētu sekmīgai Eiropas nākotnei? (Lūdzu, izvēlieties divas atbildes!)

I – Vienota valoda

II – Skaidri noteiktas ES ārējās robežas

III – Eiro ieviešana visās dalībvalstīs

IV – Līdzvērtīgi sadzīves standarti

V - Kopīga armija

VI – Kopīga konstitūcija

VII – Nekas

VIII – Cits

IX - Nezina

Sekmīgai Eiropas Savienības tālākajai attīstībai visvairāk nepieciešami **līdzvērtīgi sadzīves standarti dažādās valstīs**. Šādu viedokli biežāk pauž valstis ar zemāku ekonomiskās attīstības līmeni, tajā skaitā Latvija (63%), Lietuva (75%), Polija (81%), Grieķija (71%), Slovākija (74%). Taču tāds uzskats ir arī vairāk attīstīto jauno dalībvalstu Čehijas (76%) un Slovēnijas (77%) aptaujāto vidū.

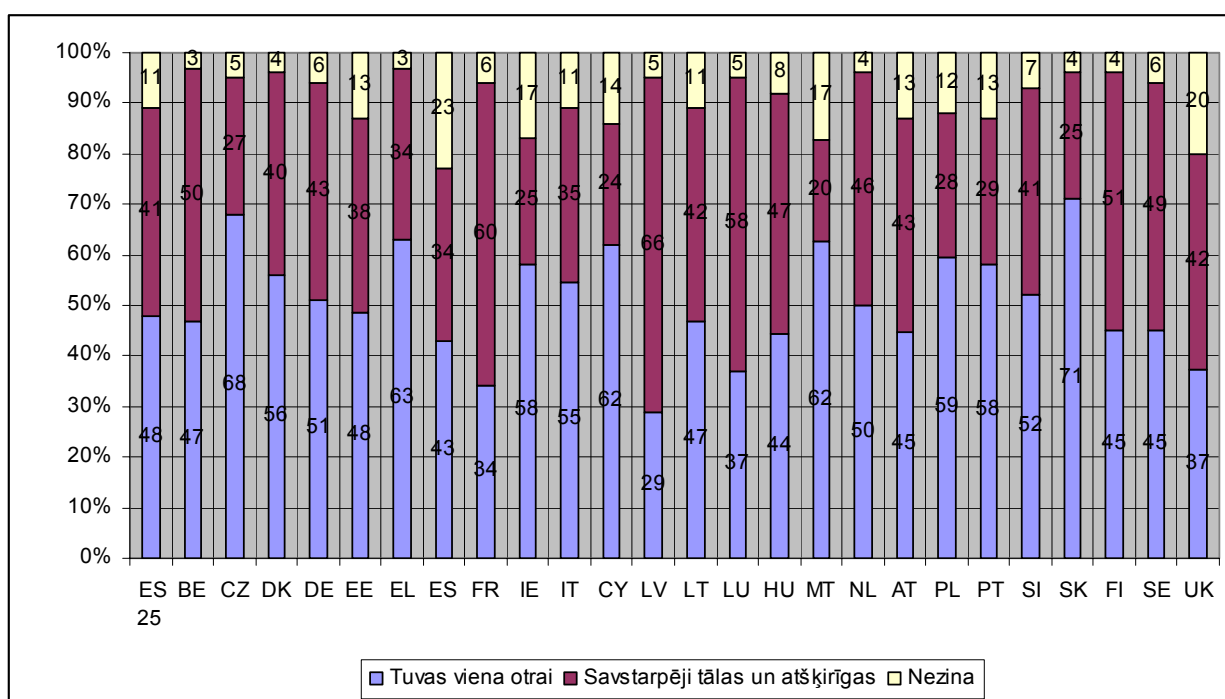
ES 25 respondenti uzskata, ka otrajā vietā (30%) ir **vienotas konstitūcijas jeb ES Konstitucionālā līguma** pieņemšana un stāšanās spēkā. Latvijā šis viedoklis nav tik populārs (20%). Mūsu valstī otrajā vietā svarīguma ziņā ir **skaidri noteiktas ES ārējās robežas**, uzskata 42% respondentu. Latvijai sakarā ar to, ka nav noslēgts robežlīgums ar Krieviju, šis jautājums ir īpaši aktuāls. Tomēr Igaunijā, kura arī nav noslēgusi šādu līgumu, robežu jautājums liekas daudz mazsvarīgāks – to uzsver tikai 25% aptaujāto.

Ļoti atšķiras ES 25 vidējie rādītāji un Latvijas respondentu viedoklis par **vienotas valodas** nepieciešamību nākotnē. Mūsu valstī, kura jau piedzīvojusi atrašanos PSRS,

kur dominēja viena valoda, tikai 9% piekrīt šim viedoklim. Taču ES šādu viedokli atbalsta 20% aptaujāto. Visbiežāk šādu viedokli pauž Īrijā (35%), Lielbritānijā (28%), Itālijā (28%) un Maltā (24%). Visretāk – Igaunijā (6%), Slovēnijā (6%), Latvijā (9%), un Nīderlandē (9%).

Liels atbalsts nav arī **ES armijai** – neraugoties uz to, ka patlaban jau tiek veidoti ES spēki, kuru uzdevums būs miera misija. ES vidēji šo ideju atbalsta 10%. Visbiežāk par šo ideju iestājas Kipras (23%), Nīderlandes (21%), Beļģijas (19%) un Francijas (18%) aptaujātie. Baltijas valstīs šī ideja nav pārāk populāra: Igaunijā un Latvijā to atbalsta 11%, Lietuvā – 9%.

Q A 49 Kā jūs domājat, vai kopīgo vērtību ziņā Eiropas Savienības valstis ir savstarpēji tuvas vai arī tālas un atšķirīgas?

Neraugoties uz to, ka Latvijas respondentu atbildes uz iepriekšējiem jautājumiem par tām vērtībām, kas svarīgas viņiem personīgi un tām, kas raksturo ES, bija ļoti tuvas ES 25 vidējiem rādītājiem un viedokļu ziņā nepastāv lielas un būtiskas atšķirības no citām valstīm, **Latvija ir vienīgā valsts, kurā vairums (66%) uzskata, ka ES valstis savā starpā ir atšķirīgas un tālas**. Vidējie ES 25 rādītāji – 41%.

To, ka Latvija un citas ES ir **ļoti atšķirīgas**, uzskata 20% aptaujāto – arī tas ir pats augstākais rādītājs citu valstu vidū. Ar 15% seko Luksemburga, bet 13% - Francija.

To, ka valstis ir **samērā atšķirīgas**, domā 46% Latvijas aptaujāto. Taču Maltā tam piekrīt 15%, Kiprā 18%, Portugālē 22% un Slovākijā 22% respondentu.

Latvijā 2% aptaujāto domā, ka ES valstis ir **ļoti tuvas**. Savukārt Čehijā tā uzskata 11% respondentu, bet Kiprā – 9%.

To, ka ES valstis ir **samērā tuvas**, uzskata 27% aptaujāto. Taču 10 valstīs vairāk tā domā vairāk nekā 50% aptaujāto. Slovākijā – 64%, Maltā – 59%, Polijā – 57%, Čehijā – 57%.

Baltijas valstu vidū Latvijas iedzīvotāji jūtas visvairāk atsvešināti no citām ES valstīm. Igaunijā un Lietuvā dati ir samērā līdzīgi: attiecīgi 48% un 47% uzskata, ka Eiropas valstis ir tuvas, bet 38% un 42% respondentu – ka tālas un atšķirīgas. Kaut gan Baltijas valstu vidū nav lielu ekonomikas, kultūras vai politisko atšķirību, šādai krasi atšķirīgai attieksmei pret pārējām ES dalībvalstīm racionālu izskaidrojumu atrast grūti. Tam pamatā visdrīzāk ir emociju ietekme uz sabiedrisko domu.

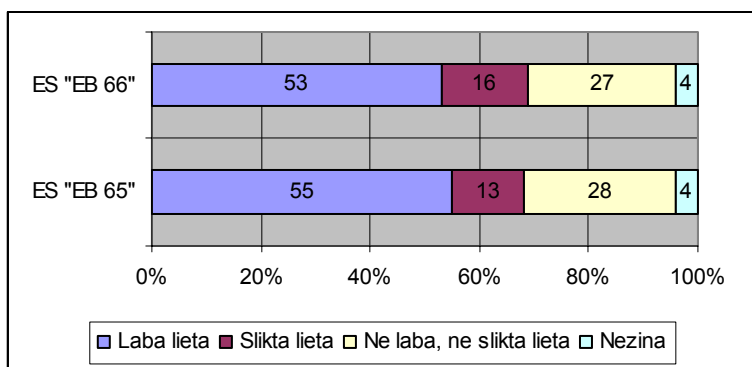
Sociāldemogrāfiskie dati liecina, ka visvairāk to, kas uzskata – Latvija ir tāla un sveša citām ES valstīm, ir ierēdņu un speciālistu vidū – 81%. Tikai 13% viņu uzskata, ka mums ir daudz kopīga ar ES valstīm. Profesiju ziņā otrajā vietā negatīvo noskaņu ziņā ir fiziskā darba strādnieki – 72%. Negatīvi noskaņoti ir arī cilvēki ar augstu izglītības līmeni – tie, kas ieguvuši vidējo izglītību, tā saka 70% gadījumos, ar augstāko – 69%. Atkarībā no reģiona visnegatīvāk noskaņoti Pierīgas (77%) un Rīgas (70%) iedzīvotāji. Savukārt vispozitīvākā noskaņa ir Zemgalē, kur 37% uzskata, ka ES valstis ir tuvas, un Latgalē, kur tā domā 35%. Visvairāk to, kas uzskata – ES valstis ir tuvas, ir jauniešu (15 – 24 gadi) vidū – 44% un studentu vidū – 49%.

Šie dati korelē arī ar Latvijā aptaujāto cilvēku atbildēm uz jautājumu par viņu eiropisko identitāti. Mūsu valstī 23% aptaujāto sacījuši, ka viņi „nejūtas kā eiropieši”, un tas ir otrais augstākais rādītājs pēc Lielbritānijas.

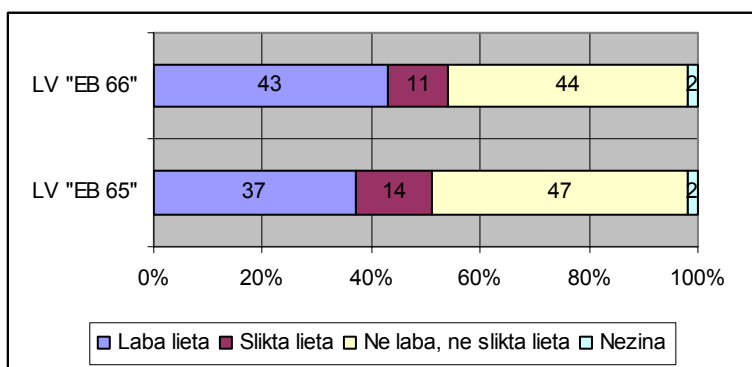
IX Latvija Eiropas Savienībā

QA 7a Vispārīgi vērtējot, kā jūs domājat: vai jūsu valsts līdzdalība Eiropas Savienībā ir laba, slikta vai ne laba, ne slikta lieta?

Eiropas Savienība („EB 65” un „EB 66” datu salīdzinājums)

Latvija („EB 65” un „EB 66” datu salīdzinājums)

Eiropas Savienības valstu vidū pēdējā pusgada laikā par 2% pieaudzis to aptaujāto skaits, kas uzskata, ka viņu valsts dalība ES ir „laba lieta”. Latvijā šis pieaugums ir nozīmīgāks – 6%.

Pozitīvais vērtējums par savas valsts līdzdalību visvairāk pēdējā pusgada laikā pieaudzis Polijā (56%, + 6%), Igaunijā (56%, +5%), Lietuvā (62%, +3%), Beļģijā (69%, +4%) Slovēnijā (61%, +6%) un Slovākijā (57%, +3%) .

Eiropas Savienībā par 3% pieaudzis to respondentu skaits, kuri savas valsts dalību ES vērtējuši kā sliktu lietu (13%). Liels pozitīvā vērtējuma kritums vērojams Spānijā (62%, -10%), Ungārijā (39%, -10%) un Lielbritānijā (34%, -8%).

Nebūtiski - par 1% samazinājies to cilvēku skaits, kas domā – tā nav ne laba, ne slikta lieta (27%).

Latvijā kopš pagājušās, „EB 65”, aptaujas par 6% pieaudzis to aptaujāto skaits, kas uzskata – valsts līdzdalība ES ir laba lieta (43%). Pirms pusgada Latvijai bija otrs zemākais pozitīvā vērtējuma rādītājs ES. Taču patlaban situācija ir mainījusies. Pirmkārt, vairākās valstīs šis rādītājs krities, otrkārt, Latvijā vērtējums kļuvis pozitīvāks. Tāpēc patlaban Latvija 25 valstu vidū šajā pozīcijā nosacīti ieņem 21 vietu.

Par 3% Latvijā samazinājies arī to cilvēku skaits, kas domā – tā ir „slikta lieta”.

Vērā ņemams fakts ir tas, ka Latvijā par 3% samazinājies to respondentu skaits, (44%), kuri uzskata – šī līdzdalība „nav ne laba, ne slikta lieta”. Tomēr joprojām mūsu valstī ir vislielākais neitrālā vērtējuma piekritēju skaits visas Eiropas Savienības valstu vidū, kā tas ir bijis pēdējo divu gadu „EB” aptauju laikā. Taču pirmo reizi gandrīz izlīdzinājies (starpība – 1%) to cilvēku skaits, kuri domā – dalība ES ir „laba lieta, ar tiem, kas uzskata – „tā nav ne laba, ne slikta lieta”.

Sociāldemogrāfiskie dati liecina, ka Latvijas dalību ES par „labu lietu” visbiežāk atzīst uzņēmēji/pašnodarbinātie (63%) – šajā grupā tikai 1% uzskata, ka šī līdzdalība ir „slikta lieta”. Pozitīvi to vērtē arī studenti (51%) un vadītāji (50%). Tā domā arī jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem (53%). Vismazāk pozitīva vērtējuma atbalstītāju ir vecuma grupā virs 55 gadiem (38%) un tiem, kas ir vecumā no 40 līdz 54 gadiem (40%).

Dažādos reģionos pozitīvs vērtējums būtiski atšķiras. Vidzemē tā uzskata 50%, Pierīgā – 47%, turpretī Kurzemē – 24%, Rīgā un Zemgalē – 41%, bet Latgalē vien 39%.

Vērojama tieša sakarība starp to, kā cilvēki vērtē savas zināšanas ar ES un kāds ir viņu vērtējums par to, vai valsts līdzdalība ES ir laba lieta. Tie, kas sevi uzskata par visvairāk informētajiem (8 – 10 punkti), arī visbiežāk (50%) uzskata, ka līdzdalība ES ir „laba lieta”, bet atbildi „Ne laba, ne slikta lieta” sniedz 33%. Taču arī negatīvais vērtējums visvairāk informēto cilvēku grupā ir pats augstākais – 17%, kas par 6% pārsniedz vidējos rādītājus. Pozitīvāks vērtējums līdzdalībai ES ir arī 48% viduvēji informēto vidū (4 līdz 7 punkti). Bet tie, kas savas zināšanas vērtē zemu (1 līdz 3 punkti), visbiežāk uzskata, ka tā nav „ne laba, ne slikta lieta” (51%) vai ka tā ir „slikta lieta” (13%).

Par „sliktu lietu” Latvijas dalību ES visbiežāk uzskata cilvēki, kuri vecāki par 55 gadiem (14%). Atkarībā no nodarbošanās – mājsaimnieces (15%) un bezdarbnieki (16%). Atkarībā no reģiona Latvijas dalību ES par „sliktu lietu” visbiežāk uzskata Zemgales (15%) iedzīvotāji. Seko Kurzemes (13%), Rīgas un Latgales (12%), bet vismazāk – Rīgas iedzīvotāji (5%).

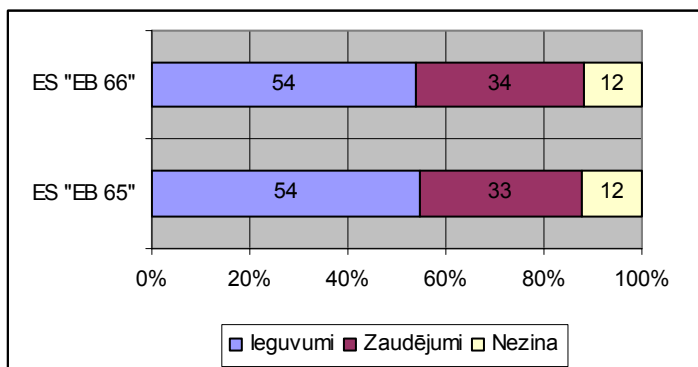
Cilvēki, kuri nevar īsti pateikt, kāda ir šī līdzdalība ES, un domā, ka tā ir „ne laba, ne slikta”, visbiežāk ir vecumā no 40 līdz 55 un vairāk gadiem – 45%, kā arī tie, kam ir tikai pamatzglītība (45%) vai vidējā izglītība (45%). Pastāv atšķirības, kā to vērtē dažādu dzimumu pārstāvji. Vīriešu vidū šāds vērtējums ir tikai 40% aptaujāto, bet sievietes – 47%. Atkarībā no profesionālās darbības visvairāk „mēreno” ir ierēdņu un speciālistu vidū – 59%, kas arī ir visaugstākais rādītājs šajā pozīcijā. Otrajā vietā esošie bezdarbnieki (48%) ir par 11% mazāk.

Tie, kuri savas zināšanas par ES vērtējuši viszemāk (1 – 3 punkti), arī daudz biežāk (51%) saka – dalība ES ir „ne laba, ne slikta lieta”.

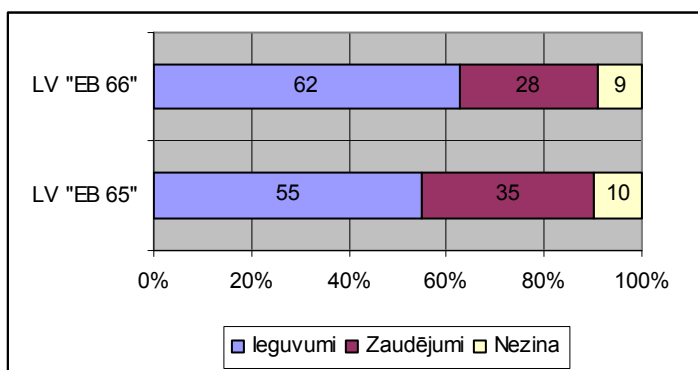
Reģionos visvairāk to, kam ir šāds viedoklis, ir Latgalē – 48%. Seko Pierīga (47%), Kurzeme (45%), Rīga (43%), Zemgale (42%) un Vidzeme (36%) – vispozitīvāk noskaņotais reģions attiecībā uz līdzdalību ES.

Q A8a Ņemot vērā visus aspektus, vai uzskatāt, ka jūsu valsts, iestājoties Eiropas Savienībā, vairāk ieguvusi vai zaudējusi?

Eiropas Savienība („EB 65” un „EB 66” datu salīdzinājums)

Latvija („EB 65” un „EB 66” datu salīdzinājums)

Latvijā pēdējā pusgada laikā par 7% pieaudzis to cilvēku skaits, kuri uzskata – iestāšanās ES valstij nesusi vairāk ieguvumu, nekā zaudējumu. (Gada laikā – kopš „EB 64”- šis pieaugums ir 12%.) Nu šādu vērtējumu pauž 62% aptaujāto, kas ievērojami, par 8%, pārsniedz ES vidējos rādītājus.

ES valstīs vidēji nav samazinājies to respondentu skaits, kas uzskata – viņu valstij dalība ES nesusi vairāk ieguvumu (54%).

Straujš pozitīva vērtējuma kāpums noticis Igaunijā – par 6% palielinājies to cilvēku skaits, kuri uzskata, ka ES devusi vairāk ieguvumu nekā zaudējumu (72%). Gada laikā šis kāpums ir 16%. Optimistiska vērtējuma pieaugums noticis arī Lietuvā (77%, +5%, gada laikā + 7%). Tāda pati tendence vērojama Polijā (73%, +9%), Kiprā (46%, +6%) un Maltā (58%, +8%).

Pozitīvais vērtējums par ieguvumiem ES ievērojami samazinājies Ungārijā (41%, - 11%) Itālijā (47%, - 7%) un Spānijā (64%, - 7%). Vismazāk ieguvumu saredz Lielbritānijas aptaujātie (39%).

Sociāldemogrāfiskie dati liecina, ka Latvijā atkarībā no nodarbošanās visvairāk ieguvumu saskata pašnodarbinātie/uzņēmēji (75%), vadītāji (71%) un studenti (71%). Taču otras grupas vērtējums ir pat līdz 20% zemāks: ieguvumus saredz 59% pensionāru, 58% fiziskā darba strādnieku, 57% bezdarbnieku, 56% mājsaimnieču, 55% ierēdņu un speciālistu.

Atkarībā no vecuma vispozitīvāk ieguvumus vērtē jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem (69%). Atkarībā no izglītības līmeņa – tie, kam ir augstākā izglītība (66%).

Atkarībā no savu zināšanu par ES pašnovērtējuma pozitīvāk ieguvumus vērtē tie, kam ir viduvējas zināšanas (4 – 7 punkti). Izglītotākie ir skeptiskāki – 62% novērtē

iegumums, bet 31% uzskata, ka zaudējumu vairāk (tas ir par 3% vairāk nekā vidējie Latvijas rādītāji).

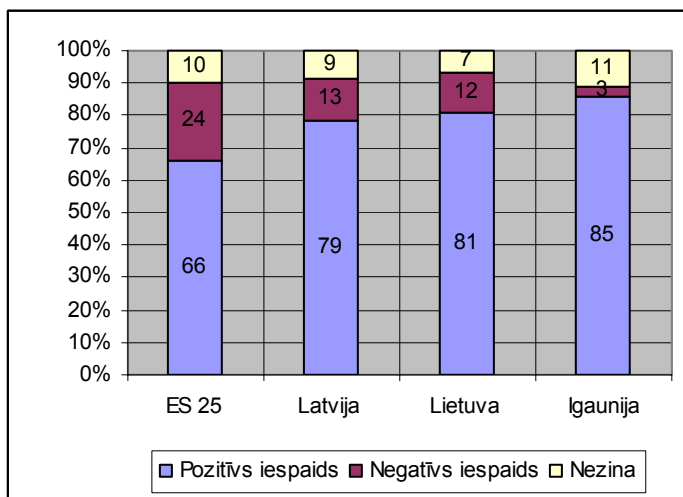
Nozīmīgas atšķirības ir atkarībā no dzīvesvietas. Atkarībā no reģiona visvairāk ieguvumi tiek novērtēti Pierīgā (71%), seko Kurzeme (70%), Vidzeme (65%), Zemgale un Latgale (62%), bet pēdējā vietā ir Rīga – 52%, kur visvairāk tiek arī saskatīti zaudējumi – tā domā 35% aptaujāto.

Latvijas iedzīvotāju vidū attiecībā uz mūsu valsts dalību Eiropas Savienībā valda pretrunīga attieksme. No vienas puses – tikai 43% domā, ka tā ir laba lieta, bet 44% - „ne laba, ne slikta lieta”. Taču, vērtējot, vai pārsvarā no šīs dalības ir ieguvumi vai zaudējumi, izteikti dominē viedoklis, ka ieguvumu ir vairāk (62%). Emocionālā attieksme nesaskan ar racionālo vērtējumu. Daudzi Latvijas iedzīvotāji objektīvi spēj novērtēt līdzdalību ES, taču emocionāli tā nav tik pieņemama (starpība – 19%). Līdzīga parādība vērojama arī Igaunijā, Lietuvā, Grieķijā un Slovēnijā, taču starpība nav tik liela kā Latvijā.

Respondenti atbildēja arī uz zemāk minētajiem jautājumiem, kuros detalizētāk atklājās viņu attieksme pret to, kā viņi vērtē savas valsts dalību ES no dažādiem politiskajiem un ekonomiskajiem aspektiem.

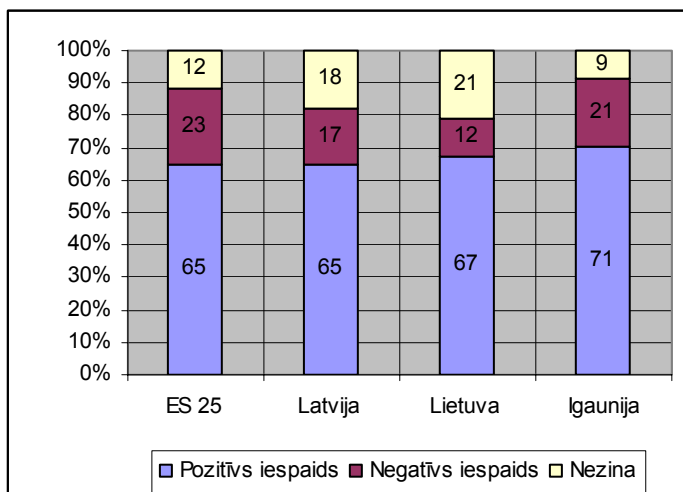
QA 9a.1 – 9a.6 Cilvēkiem nav vienots viedoklis par to, kādi ieguvumi un zaudējumi viņu valstij rodas, tai esot Eiropas Savienības sastāvā. Līdzu, raksturojiet katru no tālāk minētajām jomām!

1. Valsts drošība

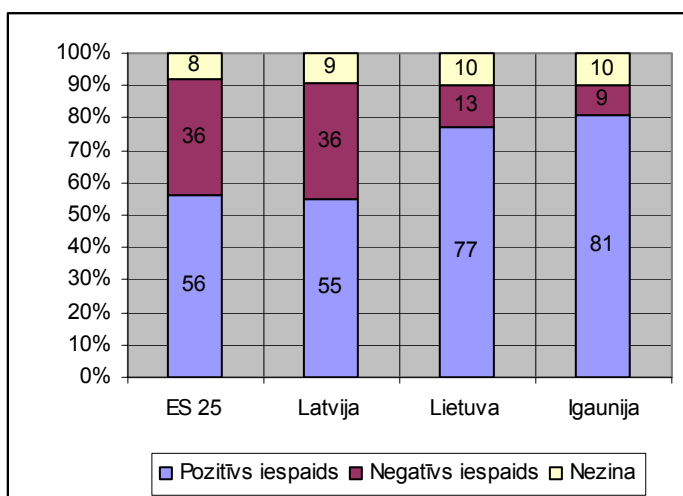
Latvijas respondenti ES ietekmi uz mūsu valsts drošību novērtē vispozitīvāk. Arī citās Baltijas valstīs valda tāds pats uzskats, un to atbalsta vēl vairāk respondentu nekā Latvijā. Visvairāk pozitīvo ietekmi šajā jomā saskata Slovēnijas (87%), Igaunijas (85%), Polijas (84%) un Slovākijas (83%) Čehijas (82%) iedzīvotāji – visas šīs valstis ES iestājās 2004. gadā, un drošības aspekts tolaik bija viens no noteicošajiem, pilsoņiem balsojot referendumā.

5. Valsts ietekme pasaulē

Latvijas respondenti pozitīvi vērtē arī to, ka pieaugusi valsts politiskā ietekme pasaulē. Šajā jautājumā lielu atšķirību dažādu valstu respondentu vidū nav. Izceļas tikai Lielbritānija, kur tikai 46% aptaujāto piekrīt šim apgalvojumam. Nedaudz pozitīvāk, taču arī piesardzīgi pret to izturas Somijas (58%) un Maltas (56%) respondenti. Taču visās pārējās valstīs kā pozitīvu šo ietekmi vērtē 60 – 80% aptaujāto. (Augstākais rādītājs – Grieķijā, 81%.)

2. Valsts ekonomika

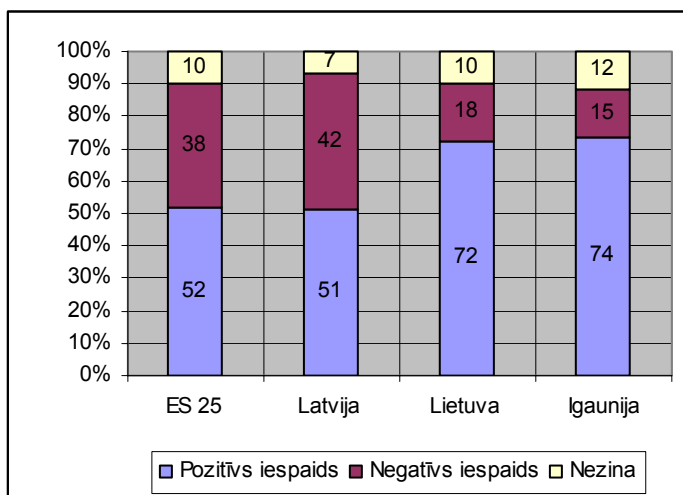

Turpretī attiecībā uz ES ietekmi uz valsts ekonomikas dažādiem aspektiem Latvijas iedzīvotāji par Eiropas Savienības ietekmi uz dažādām dzīves jomām ir noskaņoti pesimistiskāk nekā abu pārējo Baltijas valstu respondenti, kā arī daudzu citu valstu aptaujātie.

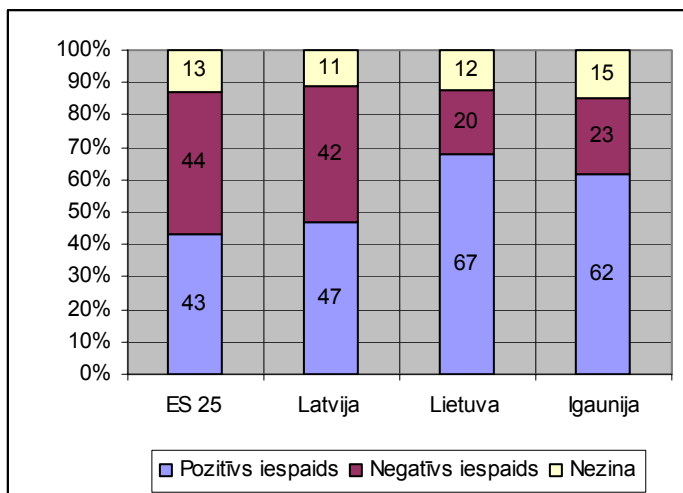
Runājot par ES ietekmi uz valsts ekonomiku, tikai 55% Latvijas aptaujāto uzskata, ka tā bijusi pozitīva. Igaunijā un Lietuvā šie rādītāji vidēji par 25% pārsniedz Latvijas datus – neraugoties uz to, ka pēdējā pusgada laikā mūsu valstī pieaudzis to cilvēku skaits, kas uzskata – atrašanās ES sastāvā rada vairāk ieguvumu nekā zaudējumu. Tikpat negatīva mūsu valstī ir arī vērtējums par ES ietekmi uz dzīves līmeni (dalība ES ir kā attaisnojums cenu celšanai visdažādākajās dzīves jomās – sākot ar enerģētiku līdz pirmās nepieciešamības precēm, un nespeciālistam nav iespējams

izanalizēt, cik objektīva ir šī saistība ar atrašanos ES). Taču, tā kā Lietuvā un Igaunijā – valstīs ar ļoti līdzīgu politisko, ekonomisko un sociālo situāciju, šis vērtējums ir ievērojami pozitīvāks, nepieciešama analīze, cik lielā mērā šo ietekmi atstāj dalība ES un cik – Latvijas valdības un parlamenta pieņemtie lēmumi. Tas pats attiecas arī uz aptaujāto vērtējumu par ES ietekmi uz iedzīvotāju dzīves līmeni.

3. Valsts iedzīvotāju dzīves līmenis

4. Valsts lauksaimniecība

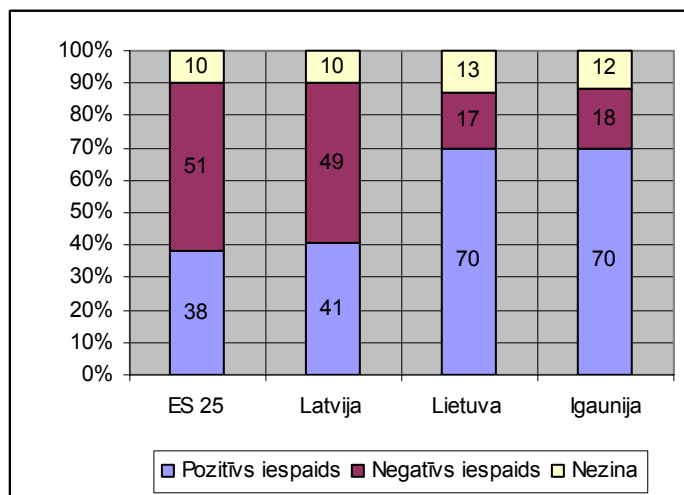
Tikai 47% aptaujāto Latvijā domā, ka ES atstājusi pozitīvu ietekmi uz mūsu valsts lauksaimniecības attīstību. Arī līdzšinējās aptaujas liecina – tieši lauksaimnieki tiek uzskatīti par lielākajiem zaudētājiem no iestāšanās ES.

Taču **sociāldemogrāfiskie dati** liecina – šis priekšstats ir galvenokārt to aptaujāto vidū, kuriem ar lauksaimniecību nav tiešas saskares. Piemēram, pozitīvāk šo ietekmi vērtē lauku iedzīvotāji (53%), negatīvāk – mazo pilsētu iedzīvotāji (48%), bet visnegatīvākā attieksme ir lielo pilsētu iedzīvotāju vidū (39%). Līdzīgi rezultāti ir arī atkarībā no reģiona. **Tradicionālo lauksaimnieciskās ražošanas reģionu aptaujātie šo ietekmi vērtē pozitīvāk:** Zemgalē – 61%, Vidzemē – 60%, Kurzemē – 56%, bet Rīgā pozitīvs vērtējums ir tikai 35% aptaujāto, Pierīgā – 42%, Latgalē – 43%. Atkarībā no profesijas arī pastāv lielas atšķirības.

Uzņēmēji/pašnodarbinātie ES ietekmi uz lauksaimniecību vērtē ļoti pozitīvi (71%), savukārt pensionāri – visnegatīvāk (41%).

ES 25 vidēji arī ES ietekme uz valstu lauksaimniecību tiek vērtēta piesardzīgi: pozitīvu vērtējumu sniedz vien 43% aptaujāto. Valstu vidū pastāv ļoti lielas atšķirības. Piemēram, Polijā (77%), Lietuvā un Dānijā (67%), Īrijā (64%) un Igaunijā (62%) vērtējums ir pozitīvs. Turpretī Somijā (22%), Ungārijā (24%), Lielbritānijā (27%) un Čehijā (35%) to cilvēku, kuri uzskata, ka ietekme bijusi pozitīva, ir pat uz pusi mazāk.

6. Ietekme uz nodarbinātības stāvokli valstī

Lai gan Latvijā bezdarbs strauji samazinās un nu mūsu valsts šajā jomā, kā iepriekš minēts, ieņem 12. vietu ES (pirms gada – 7. vieta), tomēr Latvijas respondenti uzskata, ka ES ietekme uz nodarbinātību bijusi vairāk negatīva (49%) nekā pozitīva (41%). Lietuvā un Igaunijā par 30% vairāk aptaujāto domā, ka ietekme bijusi labvēlīga. Latvijā patlaban viena no nozīmīgākajām problēmām ir dažādas kvalifikācijas darbaspēka migrācija uz citām ES valstīm. Šie procesi vēl aktīvāk norisinās Lietuvā, arī Igaunijā, taču tur tā netiek uztverta kā negatīva parādība.

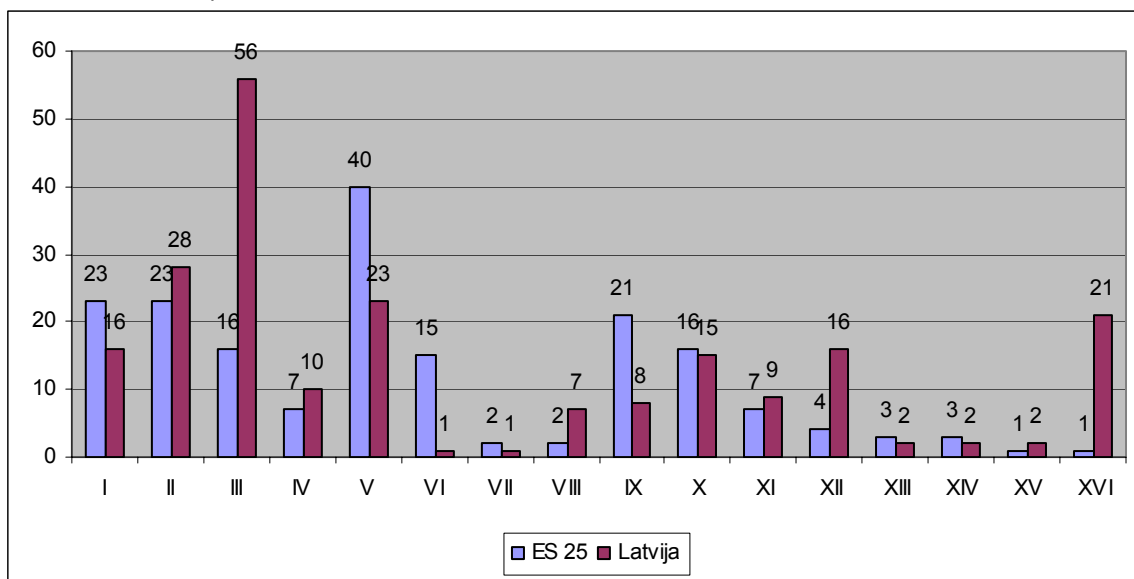
Sociāldemogrāfiskie dati liecina, ka Latvijā par nodarbinātības jautājumiem visvairāk norūpējušies cilvēki vecumā no 40 līdz 54 gadiem, kā arī tie, kam ir viszemākais izglītības līmenis (57%) un pensionāri (55%).

Tā kā visvairāk migrantu uz citām ES valstīm un vismazāk vietējā darba iespēju ir laukos, visvairāk par šo procesu norūpējušies tieši lauku iedzīvotāji (57%), mazāk mazpilsētu iedzīvotāji (46%) un lielo pilsētu iedzīvotāji (43%).

Atkarībā no reģiona vislielākais satraukums par ES ietekmi uz nodarbinātību ir Kurzemē (55%), Vidzemē (52%), Latgalē (50%), Pierīgā tas ir 49%, Rīgā – 45%, Zemgalē – 44%. Tas liecina, ka nav īstenojušās šo reģionu gaidas par to, ka, pieaugot investīcijām, palielināsies labi apmaksātu vietējo darba vietu skaits, ka šie ir rajoni, kuri gan iekšējās, gan ārējās migrācijas dēļ zaudējuši visvairāk darbaspējīgo iedzīvotāju.

ES 25 valstu vidū Īrijā (81%), Dānijā (71%), Igaunijā (71%) un Lietuvā (70%) aptaujātie uzskata, ka ES atstājusi pozitīvu iespaidu uz nodarbinātību. Turpretī Vācijā (24%), Francijā (26%), Lielbritānijā (31%) un Portugālē (30%) mazāk nekā trešdaļa aptaujāto šo ietekmi vērtē kā pozitīvu. Tas liecina, ka katrā valstī valda sava, atšķirīga izpratne par šo jautājumu.

QA23.1 Kuras, pēc jūsu domām, ir nozīmīgākās problēmas jūsu valstī (nosauciet ne vairāk kā divas)?

I Noziedzība

II Ekonomiskā situācija

III Cenu celšanās un inflācija

IV – Nodokļi

V - Bezdarbs

VI – Terorisms

VII – Aizsardzība un ārkārtas

VIII – Mājokļi

IX – Imigrācija

X Veselības aizsardzības sistēma

XI – Izglītības sistēma

XII – Pensijas

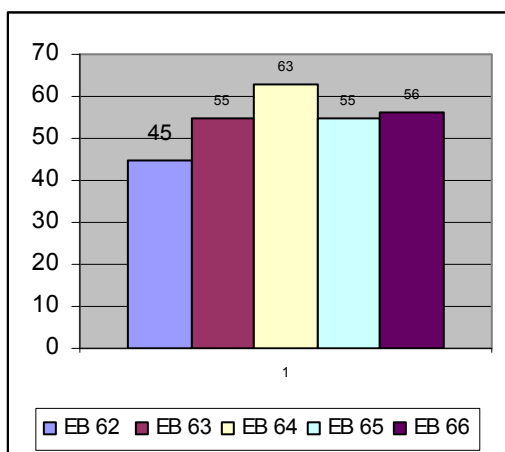
XIII – Vides aizsardzība

XIV – Enerģētika

XV – Citi

XVI - Nezinā

Latvijas iedzīvotāju vērtējums par inflāciju un cenu pieaugumu kā galveno valsts problēmu („EB 62” – 2004.g.rudens, „EB 63” – 2005. g. pavasaris, „EB – 64” – 2005. g. rudens, „EB 65” – 2006. g. pavasaris, „EB 66”- 2006. gada rudens.)

Latvijā nemainīgi – jau piektajā „EB” aptaujā - par vislielāko problēmu tiek uzskatīta **inflācija un cenu pieaugums**. (Vērtējuma dinamiku sk. Iepriekšējā tabulā.) Abās Baltijas kaimiņvalstīs respondenti arī uzsver šīs problēmas nozīmību, taču arī tur tā ir ievērojami mazāka. Igaunijā dati samērā nemainīgi, 30%, bet Lietuvā šīs bažas pieaugušas par 8% (41%). Lietuvā šogad gada inflācijas rādītāji svārstījušies no 3,1 martā līdz 3,7% oktobrī, Igaunijā – 4,0% martā līdz 3,8% oktobrī.

Latvijas augstais gada inflācijas līmenis, vadoties pēc „Eurostat” datiem (16. 11. 2006. LETA), arī šogad svārstās no 6,6% – 7,6% pirmajā pusgadā, oktobrī tā samazinājusies par 0,3 procentpunktiem līdz 5,6%. Patlaban tā ir otra augstākā inflācija ES., Latvija zaudējusi savu pirmo vietu šajā ziņā. Oktobrī augstākā gada inflācija bijusi Ungārijā – 6,3%. gada laikā. Tomēr joprojām Latvijā inflācija par 3,5 procentpunktiem pārsniedz vidējos ES rādītājus – 1,8. Bet „EB 66” aptaujas dati liecina, ka bažas par inflāciju Latvijā ir par 40% augstāka nekā vidēji ES.

Visu ES valstu iedzīvotājus inflācijas pieaugums un cenu celšanās satrauc nedaudz vairāk nekā pirms pusgada (16%, +3%). Taču joprojām ir valstis, kur tā netiek uzskatīta par problēmu. Piemēram, Zviedrijā, par to noraizējies nav neviens (0%), Lielbritānijā un Dānijā - 3%. Šajās valstīs jau kopš „EB 62” aptaujas vērojams, ka respondenti to uzskata par ļoti mazsvarīgu problēmu.

ES kopumā **ievērojami samazinājušās bažas par bezdarbu**. Tomēr tā joprojām ir pirmā nozīmīgākā ES 25 problēma, kuru nosauc vidēji 40% (-9%) respondentu. Arī Latvijā šīs bažas samazinās – par to satraukti 23% (-9%) aptaujāto. „Eurostat” dati (06.11.2006.), liecina – patlaban Latvija bezdarba ziņā ir vienpadsmitajā vietā ES (pirms pusotra gada – septītajā). Pateicoties ekonomikas straujajai attīstībai un arī lielajai darbaspēka imigrācijai uz citām ES dalībvalstīm, Latvijā jau izjūtams darba roku trūkums.

Visaugstākais rādītājs attiecībā uz bažām par pieaugošo bezdarbu šajā ziņā joprojām ir Vācijā, kur par šo jautājumu satraukti 70% (-8%). To par arvien nopietnu problēmu uzskata Polijā (66%), taču šīs bažas pusgada laikā samazinājušās par 10%.

Visretāk bezdarbu par minimālu problēmu uzskata Dānijas (7%) un Īrijas (8%) aptaujātie.

Par trešo nozīmīgāko problēmu Latvijā nosaukta **valsts ekonomiskā situācija** (28%, -3%). Neraugoties uz to, ka valstīs strauji attīstās ekonomika un iekšzemes kopprodukta pieaugums ir 13,1% (27.10..2006., „Eurostat”, LETA-EPI), tomēr tas, ka šī problēma tiek uzsvērtā atkārtoti, liecina, ka Latvijā pastāv pesimisms attiecībā uz valsts ekonomisko attīstību, jo daudzi cilvēki personīgi neizjūt labklājības pieaugumu. Latvijā joprojām ir zemākā minimālā alga ES (129 EUR), un to saņem 12,1% strādājošo („Eurostat”, LETA-EPI). ES 25 valstīs ekonomiskā situācija atzīta par otro nozīmīgāko problēmu (23%).

Par tikpat svarīgu problēmu (23%) ES tiek uzskatīta **noziedzība**. Tā uzskata arī 16% Latvijas aptaujāto, un šī problēma mūsu valstī ir trešajā vietā – līdz ar jautājumu par **pensijām** (16%).

Būtiska ir atšķirība Latvijas un ES 25 iedzīvotāju attieksmē pret terorismu. ES 25 to par nozīmīgu uzskata 15%, bet Latvijā – 1% aptaujāto. Kopumā, pieaugot terora aktu skaitam un saasinoties politiskajām pretrunām pasaulē, satraukums par terora draudiem ES palielinās. Vislielākās šīs bažas ir Dānijā (36%), kas ar šo problēmu saskārās pēc islāma pravieša Muhameda karikatūru publicēšanu, Lielbritānijā (35%) – šajā valstī tikuši novērsti vairāki plānoti terora akti, kā arī Spānijā (29%) un Nīderlandē (26%). No ES kandidātvalstīm par terorismu visvairāk satraukti Turcijā (52%), kur notikuši terora akti un politiskas slepkavības.

Neraugoties uz to, ka gan inflācijas, gan iespējamās ekonomiskās krīzes pamatā lielā mērā ir **energoapgādes** jautājumi, ES respondentus šī problēma tikpat kā neuztrauc. Tikai 3% to nosaukuši par nozīmīgu. Latvijā, uzskuru tā ģeogrāfisku un politisku iemeslu dēļ atstāj lielu iespaidu, tikai 2% novērtē tās svarīgumu. Par to vairāk satraukti tikai Maltas (13%), Somijas (15%) un Zviedrijas (12%) respondenti.

ES un Latvijas ekonomiskās, sociālās un politiskās prioritātes

Q26 Kuriem uzdevumiem, pēc jūsu domām, vajadzētu kļūt par Eiropas Savienības prioritāti (izvēlieties ne vairāk par 3 variantiem)? (Salīdzinājums ar „EB 65” datiem.)

Jautājums	ES 25 (%)	Latvija (%)
1. Jaunu dalībvalstu uzņemšana	2 (0)	2 (0)
2. Sagatavošanās ES jaunam paplašināšanās vilnim	2 (+2)	2 (+2)
3. Tuvināšanās ES pilsoņiem, piemēram, sniedzot vairāk informācijas par ES, tās institūcijām un politiku	18 (+1)	11 (+2)
4. Sekmīga vienotās valūtas eiro ieviešana	11 (+1)	12 (+1)
5. Cīņa ar nabadzību un sociālo atstumtību	43 (0)	62 (-3)
6. Vides aizsardzība	22 (+3)	18 (-1)
7. Patērētāju tiesību aizsardzība un produktu kvalitātes garantēšana	11 (+4)	8 (+3)
8. Cīņa ar bezdarbu	40 (-3)	38 (+5)
9. ES institūciju un to darbības principu reforma	6 (0)	3 (+1)
10. Cīņa ar organizēto noziedzību un narkotiku kontrabandu	12 (0)	15 (+3)
11. Cīņa ar organizēto noziedzību	12	12
12. ES politiskās un diplomātiskās nozīmes nostiprināšana pasaulē	5 (-1)	5 (0)
13. Miera un drošības uzturēšana Eiropā	29 (-2)	37 (+7)
14. Individuālo tiesību nodrošināšana un demokrātijas principu respektēšana	12 (0)	17 (+7)
15. Cīņa ar terorismu	27 (+9)	18 (+9)
16. Cīņa ar nelegālo imigrāciju	19 (+4)	11 (+4)
17. Citi	1 (0)	0 (-1)
18. Nezina	2 (-3)	1 (-5)

ES 25 dalībvalstu respondenti no Eiropas Savienības institūcijām gaida tādu rīcību, kas galvenokārt ietekmētu tās pilsoņu sociālekonomisko labklājību – nabadzības un sociālās atstumtības novēršanu un cīņu ar bezdarbu. Arī sociālpolitiskie

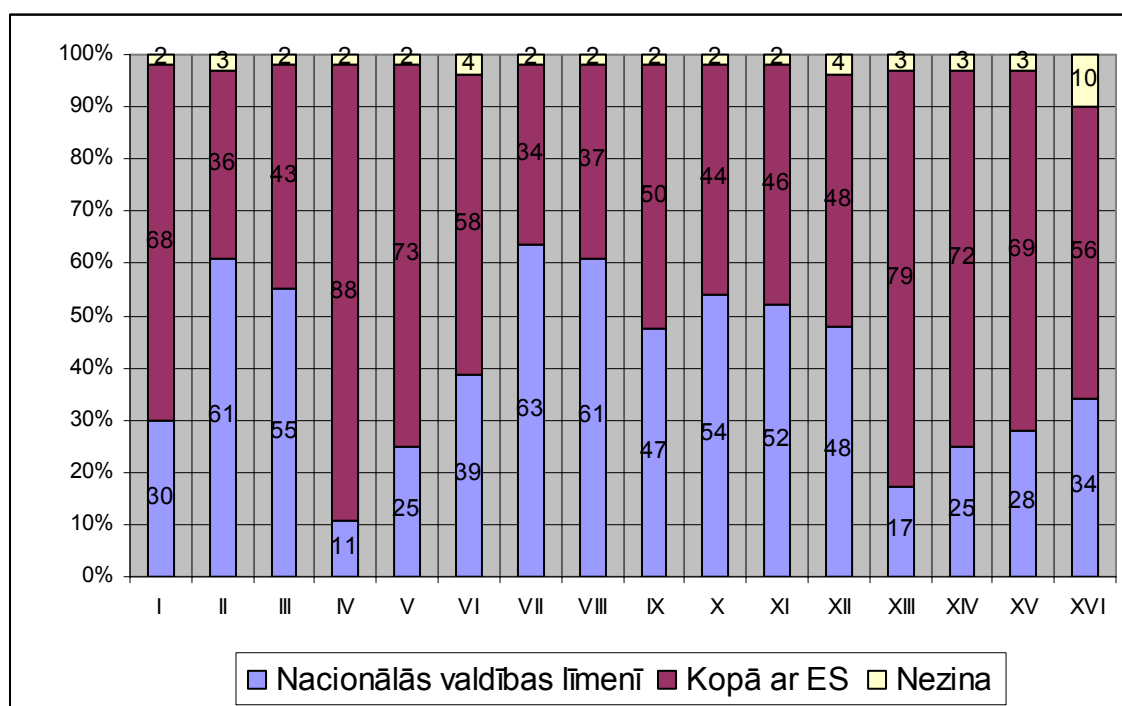
jautājumi, kuru risināšana tiek gaidīta, ir saistīti ar pilsoņu personisko drošību – tā ir miera uzturēšana un cīņa ar terorismu.

Visretāk ES 25 respondenti min jautājumus, kas saistīti ar iespējamu Eiropas Savienības paplašināšanos, kā arī ar ES politiskās lomas nostiprināšanu pasaulē. Šo attieksmi apliecina arī atbildes uz citiem līdzīgiem jautājumiem šajā aptaujā.

Šī aptaujas sadaļa liecina, ka ES 25 respondenti uzskata – savienībai vairāk jānodarbojas vairāk ar sociāliem jautājumiem un pilsoņu drošību, nevis politiskām reformām ES un visas Eiropas mērogā

Latvijas respondentu atbildes kopumā maz atšķiras no ES 25 vidējiem rādītājiem. Lielākās atšķirības vērojamas atbildē uz jautājumu par nepieciešamību cīnīties ar nabadzību un sociālo atstumtību. Latvijā šis rādītājs ir ievērojami (par 19%) augstāks nekā ES vidēji. Otrajā vietā – priekšstats par to, ka Es jāuztur miers un drošība. Par šo jautājumu Latvijas aptaujātie ir norūpējušies vairāk nekā ES 25 respondenti (starpība – 8%). Savukārt cīņai ar terorismu mūsu valsts aptaujātie tik lielu nozīmi nepiešķir (starpība ar ES 25 rādītājiem ir – 9%).

Q A24.1 – 24.16 Kā jūs domājat, vai zemāk minētajās jomās lēmumi būtu jāpieņem nacionālās valdības līmenī vai arī kopā ar ES institūcijām? (Latvijas respondentu viedoklis)

I – Cīņa ar noziedzību

II - Nodokļi

III – Cīņa ar bezdarbu

IV – Cīņa ar terorismu

V – Aizsardzības un ārlietu jautājumi

VI – Imigrācijas jautājumi

VII – Izglītības sistēma

VIII - Pensijas

IX – Vides aizsardzība

X – Veselības un sociālā aizsardzība

XI – Lauksaimniecība un zivsaimniecība

XII – Patērētāju tiesību aizsardzība

XIII – Zinātniskā un tehnoloģiskā izpēte

XIV – Ekonomiski vājāko reģionu atbalsts

XV - Enerģētika

XVI – Konkurences jautājumi

Vairāk nekā puse Latvijas respondentu uzskata, ka nacionālās valdības līmenī jāpieņem lēmumi tikai sešās (no 16 nosauktajām) jomās – lemjot par nodokļiem, bezdarbu, izglītības sistēmu, pensijām, veselības un sociālās nodrošināšanas jautājumiem, kā arī lauksaimniecību un zivsaimniecību. No šīm jomām tikai pēdējā tieši attiecas uz ES kompetenci.

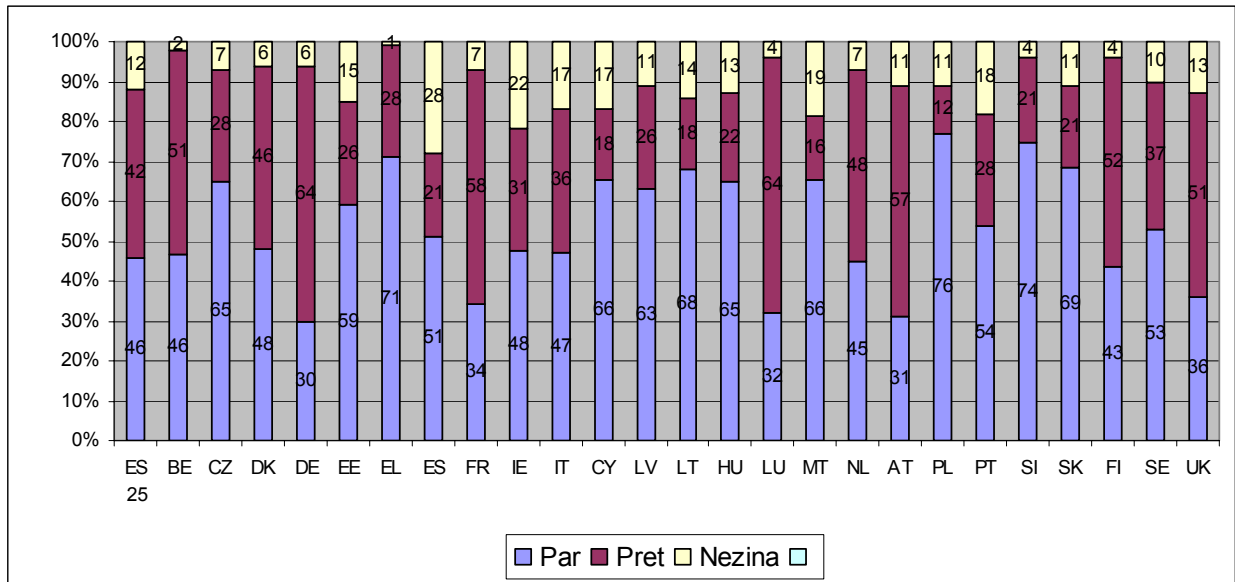
Latvijas respondenti uzskata, ka **vislielākās pilnvaras ES** jānodod, lemjot par **terorisma novēršanu**, kam seko **enerģētika** – jautājums, kurš patlaban pāraudzis ekonomiskas problēmas robežas un kļuvis par politisku, risināmu visām ES valstīm kopā.

Tikai ceturtdaļa aptaujāto vēlas, lai lēmumi ārpolitikas jautājumos tiktu pieņemti mūsu valstī, labprāt šo atbildību deleģējot ES. Vien nedaudz vairāk kā 10% domā, ka lēmumi cīņā ar terorismu un zinātnes un tehnoloģiju attīstībā jāpieņem savā valstī.

Neraugoties uz to, ka Latvijas sabiedrībā nereti izskanējis viedoklis, ka „ES atņēmusi Latvijai suverēnās tiesības pieņemt lēmumus svarīgās jomās”, tomēr aptauja liecina, ka valsts pilsoņi tomēr piekrīt, ka vairāk nekā pusē minēto jomu lēmumi tiek pieņemti nevis tikai nacionālajā līmenī, bet vienojoties ar ES.

IX Latvijas un Eiropas Savienības iedzīvotāju attieksme pret ES tālāku paplašināšanos

QA 25.4 Kāda ir jūsu attieksme pret Eiropas Savienības paplašināšanos, nākotnē tajā iekļaujoties citām valstīm?

Visu 25 dalībvalstu vidū valda ļoti pretrunīgi viedokļi. Visā ES šo paplašināšanos atbalsta vidēji 46%. Augstākais iedzīvotāju atbalsts šim procesam - 76% aptaujāto Polijā un 74% - Slovēnijā. Dažās valstīs, kuras līdz šim bijušas ļoti skeptiskas pret savienības tālākās paplašināšanās procesu, atbalsts tam kopš iepriekšējās aptaujas pieaudzis. Piemēram, Austrijā no 27% līdz 31%, Luksemburgā no 27% līdz 32%, Maltā no 56% līdz 66%, Igaunijā no 50% līdz 59%, Portugālē no 47% līdz 54%.

Jaunajās dalībvalstīs attieksme pret ES tālāku paplašināšanos kopumā ir pozitīvāka nekā vecajās. Nevienā no tām atbalsts šim procesam nav zemāks par vidējo ES 25 rādītāju.

Latvijā ES paplašināšanās procesu atbalsta 63% - tas ir stabils rādītājs, kurš (statistikās kļūdas pieļaujamajos ietvaros) ir nemainīgs jau trešo aptauju pēc kārtas. Lietuvā atbalsts ir augstāks, 69%, un palicis praktiski nemainīgs, bet Igaunijā pēdējā pusgada laikā tas pieaudzis par 9% un nu sastāda 59%.

Vislielāko atbalstu iestājai ES ieguvušas tās Rietumeiropas valstis, kuras neizrāda aktīvu vēlēšanos to darīt vai pat vairākkārt nobalsojušas pret to.

Pretrunīga attieksme ir pret tām kandidātvalstīm, kuras ES gatavojas pievienoties jau 2007. gada janvārī, tātad pēc mēneša.

Rumānijai vidēji ir tikai 41% aptaujāto atbalsts, un tas ir samazinājies par 2%. Baltijas valstīs gan šis atbalsts ir augsts. Latvijā Rumāniju ES sastāvā vēlas redzēt 60%, Lietuvā – 59%, Igaunijā – 56%.

Bulgārijai atbalsts ir lielāks – 46%, lai gan kopumā arī tas ir krities (-2%). Arī šo valsti Baltijas valstu respondenti labprāt redzētu Eiropas Savienībā. Latvijā tā domā 69%, Lietuvā – 70%, bet Igaunijā – 67% respondentu.

Neraugoties uz to, ka **Ukrainā** pēc politiskās krīzes, kas izraisījās pēc parlamenta vēlēšanām, jautājums par ES vairs netiek aktualizēts kā tuvākās nākotnes uzdevums, ES 25 respondentu vidū saglabājies relatīvi augsts atbalsts tās dalībai ES – 41%. Lietuvā pat 71% aptaujāto vēlas lai Ukraina tiktu uzņemta ES. Igaunijā tādu ir 60%, Latvijā – 59%.

Vispretrunīgākā attieksme valda attiecībā uz **Turcijas** iestāšanos ES. Vidēji to atbalsta 28% ES 25 iedzīvotāju, taču šis atbalsts ar katru aptauju arvien krītas. Pret šīs valsts iestāšanos ES ir 59%, sava viedokļa nav 13% aptaujātajiem.

Austrijā 87% aptaujāto nevēlas, lai Turcija tiek uzņemta ES sastāvā, bet to atbalsta tikai 5% - tas ir zemākais atbalsts, kāds jebkad bijis kādas valsts potenciālajai dalībai ES, un vērojams milzīgs kritums – uz pusi jeb par 5%. Negatīvas noskaņas valda arī citur – Vācijā tikai 19%, bet Francijā 22% atbalsta Turciju.

Pēc iestāšanās sarunu uzsākšanas ar Turciju 2005. gada oktobrī atbalsts šīs valsts dalībai ES nevienā dalībvalstī vairs nerasniedz 50%.

Attiecībā pret Turciju aptaujāto vidū valda piesardzīga attieksme: tikai 32% atbalsta tās pievienošanos ES, bet 16% nav sava viedokļa, un 52% šo pievienošanos neatbalsta. Lietuvā un Igaunijā situācija ir līdzīga. Igaunijā šis atbalsts ir vairs tikai 26%, Lietuvā – 35%.

Patlaban arī Eiropas Komisijas ziņojumā, kas tika publiskots š.g. novembrī, norādīts, ka Turcija nepietiekamā tempā veic nepieciešamās reformas, kā arī tiek paredzēts, ka pēc Rumānijas un Bulgārijas iestāšanās ES tās paplašināšanās tiks palēnināta, lai „absorbētu” tās 12 jaunās valstis, kuras savienībā iestājušās pēdējo gadu laikā.

Aptaujas tehniskie dati

Aptaujas veicēji - „TNS Latvia”; laiks – 2006. gada 8. IX – 9. X

Valstu apzīmējumi:

BE – Beļģija; **DK** – Dānija; **DE** - Vācija; **EL** – Grieķija; **ES** – Spānija; **FI** – Somija; **FR** – Francija; **IE** – Īrija; **IT** – Itālija; **LU** – Luksemburga; **NL** – Nīderlande; **AT** – Austrija; **PT** – Portugāle; **SE** – Zviedrija; **UK** – Lielbritānija; **CY** – Kipra; **CZ** – Čehija; **EE** – Igaunija; **HU** – Ungārija; **LV** – Latvija; **LT** – Lietuva; **MT** – Malta; **PL** – Polija; **SK** – Slovākija; **SI** – Slovēnija; **BG** – Bulgārija; **HR** – Horvātija; **RO** – Rumānija; **TR** – Turcija; **N (cc)** – Kipras Ziemeļu daļa.

Citi saīsinājumi:

ES 25 – visas 25 Eiropas Savienības dalībvalstis;

ES 10 – jaunās ES dalībvalstis:

ES 15 – ES dalībvalstis līdz 2004. gada 1.maijam

„**EB 65**” - „Eurobarometrs 65”, „**EB 66**”- „Eurobarometrs 66”

Aptaujas sociāldemogrāfiskā struktūra:

Kopējais aptaujāto skaits – 1015 cilvēki vecumā no 15 gadiem (100%)

Dzimums:

Sievietes – 54%

Vīrieši – 46%

Vecuma grupas:

15 – 24 gadi – 22%

25 – 39 – 28%

40 – 54 – 25%

55+ - 25%

Dzīves vieta:

Lauku ciemati – 36%

Mazpilsētas – 37%

Lielpilsētas – 27%

Intervēšanas valoda:

Latviešu – 78%

Krievu – 22%

Reģions

Rīga – 27%

Pierīga – 17%

Vidzeme – 12%

Kurzeme – 14%

Zemgale – 13%

Latgale – 17%

Profesijas:

Uzņēmēji/pašnodarbinātie – 6%

Vadītāji - 15%

Ierēdņi un speciālisti – 7%

Fiziska darba strādnieki – 29%

Mājsaimnieces – 4%

Bezdarbnieki – 9%

Pensionāri – 17%

Studenti – 12%

EUROBAROMETER “Standard” 66.1 TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between the 6th of September and the 10th of October 2006, TNS Opinion & Social, a consortium created between Taylor Nelson Sofres and EOS Gallup Europe, carried out wave 66.1 of the EUROBAROMETER, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls.

The EUROBAROMETER “Standard” is part of wave 66.1 and covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, resident in each of the Member States and aged 15 years and over. The EUROBAROMETER “Standard” has also been conducted in the two acceding countries (Bulgaria and Romania) and in the two candidate countries (Croatia and Turkey) and in the Turkish Cypriot Community. In these countries the survey covers the national population of citizens of the respective nationalities and the population of citizens of all the European Union Member States that are residents in those countries and have a sufficient command of one of the respective national language(s) to answer the questionnaire.

The basic sample design applied in all states is a multi-stage, random (probability) one. In each country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

In order to do so, the sampling points were drawn systematically from each of the “administrative regional units”, after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the countries surveyed according to the EUROSTAT NUTS II (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses (every N-th address) were selected by standard “random route” procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random (following the “closest birthday rule”). All interviews were conducted face-to-face in people's homes and in the appropriate national language. As far as the data capture is concerned, CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) was used in those countries where this technique was available.

Aptaujas jautājumi

QA1	When you get together with friends, would you say you discuss political matters frequently, occasionally, or never?
-----	---

Frequently	1
Occasionally	2
Never	3
DK	4

EB65.2 QA1

QA2	When you hold a strong opinion, do you ever find yourself persuading your friends, relatives or fellow workers to share your views? Does this happen...?
-----	--

(READ OUT)

Often	1
From time to time	2
Rarely	3
Never	4
DK	5

EB65.2 QA2

QA3	On the whole, are you very satisfied, fairly satisfied, not very satisfied or not at all satisfied with the life you lead?
-----	--

(READ OUT)

Very satisfied	1
Fairly satisfied	2
Not very satisfied	3
Not at all satisfied	4
DK	5

EB65.2 QA3

QA4	What are your expectations for the next twelve months: will the next twelve months be better, worse or the same, when it comes to...?
-----	---

	(READ OUT)	Better	Worse	Same	DK
--	------------	--------	-------	------	----

1	Your life in general	1	2	3	4
2	The economic situation in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4
3	The financial situation of your household	1	2	3	4
4	The employment situation in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4

5	Your personal job situation	1	2	3	4
---	-----------------------------	---	---	---	---

EB65.2 QA4

QA5	At the present time, would you say that, in general, things are going in the right direction or in the wrong direction, in...?
-----	--

(ONE ANSWER PER LINE)

	(READ OUT)	Things are going in the right direction	Things are going in the wrong direction	Neither the one nor the other (SPONTANEOUS)	DK
--	------------	---	---	---	----

1	(OUR COUNTRY)	1	2	3	4
2	The European Union	1	2	3	4

EB65.1 QA14

QA6: DO NOT ASK ITEMS 11 and 12 in CY(tcc)
--

QA6	I would like to ask you a question about how much trust you have in certain institutions. For each of the following institutions, please tell me if you tend to trust it or tend not to trust it.
-----	---

	(READ OUT)	Tend to trust	Tend not to trust	DK
--	------------	---------------	-------------------	----

1	The press	1	2	3
2	Radio	1	2	3
3	Television	1	2	3
4	The Internet (N)	1	2	3
5	Justice/the (NATIONALITY) legal system	1	2	3
6	The police	1	2	3
7	The army	1	2	3
8	Religious institutions	1	2	3
9	Trades union	1	2	3
10	Political parties	1	2	3
11	The (NATIONALITY) Government	1	2	3
12	The (NATIONALITY PARLIAMENT) (USE PROPER NAME FOR LOWER HOUSE)	1	2	3
13	The European Union	1	2	3
14	The United Nations	1	2	3
15	Consumer associations (N)	1	2	3

EB65.2 QA10 (items 9, 11-14) - EB64.2 QA7 (items 1-3, 5-8, 10)
--

DO NOT ASK QA7a to QA9a in BG, RO, TR, HR and CY(tcc) - BG, RO, TR, HR and CY(tcc) GO TO QA7b

QA7a	Generally speaking, do you think that (OUR COUNTRY)'s membership of the European Union is...?
------	---

(READ OUT)

A good thing	1
A bad thing	2
Neither good nor bad	3
DK	4

EB65.2 QA11a

QA8a	Taking everything into account, would you say that (OUR COUNTRY) has on balance benefited or not from being a member of the European Union?
------	---

Benefited	1
Not benefited	2
DK	3

EB65.2 QA12a

QA9a	People disagree about the advantages and disadvantages of (OUR COUNTRY) belonging to the European Union. I am going to read out some points and, for each one, I would like you to tell me if (OUR COUNTRY) being in the European Union has a very good, fairly good, fairly bad or very bad effect".
------	---

(SHOW CARD WITH SCALE – ONE ANSWER PER LINE)

	(READ OUT)	A very good effect	A fairly good effect	A fairly bad effect	A very bad effect	DK
--	------------	--------------------	----------------------	---------------------	-------------------	----

1	Our country's security	1	2	3	4	5
2	Our economy (N)	1	2	3	4	5
3	Our standard of living	1	2	3	4	5
4	Our agriculture	1	2	3	4	5
5	Our influence in the world (N)	1	2	3	4	5
6	Employment in our country (N)	1	2	3	4	5

EB64.2 QA10a TREND MODIFIED

ASK QA7b to QA9b ONLY in BG, RO, TR, HR and CY(tcc) - OTHERS GO TO QA10

QA7b	Generally speaking, do you think that (OUR COUNTRY)'s membership of the European Union would be...?
------	---

(READ OUT)

A good thing	1
--------------	---

A bad thing	2
Neither good nor bad	3
DK	4

EB65.2 QA11b

QA8b	Taking everything into account, would you say that (OUR COUNTRY) would benefit or not from being a member of the European Union?
------	--

Would benefit	1
Would not benefit	2
DK	3

EB65.2 QA12b

QA9b	People disagree about the advantages and disadvantages of (OUR COUNTRY) belonging to the European Union. I am going to read out some points and, for each one, I would like you to tell me if (OUR COUNTRY) being in the European Union would have a very good, fairly good, fairly bad or very bad effect.
------	---

(SHOW CARD WITH SCALE – ONE ANSWER PER LINE)

	(READ OUT)	A very good effect	A fairly good effect	A fairly bad effect	A very bad effect	DK
--	------------	--------------------	----------------------	---------------------	-------------------	----

1	Our country's security	1	2	3	4	5
2	Our economy (N)	1	2	3	4	5
3	Our standard of living	1	2	3	4	5
4	Our agriculture	1	2	3	4	5
5	Our influence in the world (N)	1	2	3	4	5
6	Employment in our country (N)	1	2	3	4	5

EB64.2 QA10b TREND MODIFIED

ASK ALL

QA10	In general, does the European Union conjure up for you a very positive, fairly positive, neutral, fairly negative or very negative image?
------	---

Very positive	1
Fairly positive	2
Neutral	3
Fairly negative	4
Very negative	5
DK	6

EB65.2 QA13

QA11 Are you, yourself, for or against the development towards a European political union?

For	1
Against	2
DK	3

EB64.2 QA12

QA12 Does the European Union give you personally the feeling of...?

(SHOW CARD - READ OUT - MULTIPLE ANSWERS POSSIBLE)

Enthusiasm	1,
Hope	2,
Trust	3,
Indifference	4,
Anxiety	5,
Mistrust	6,
Rejecting it	7,
DK	8,

EB64.2 QA14

QA13 Please tell me for each statement, whether you tend to agree or tend to disagree.

	(READ OUT)	Tend to agree	Tend to disagree	DK
--	------------	---------------	------------------	----

1	My voice counts in the European Union	1	2	3
2	I understand how the European Union works	1	2	3
3	I feel very much involved in European affairs (M)	1	2	3

EB64.2 QA15 - EB64.2 QA16 TREND MODIFIED (ITEM 3)

QA14a In your opinion, what is the current speed of building Europe? Please look at these figures. N°1 is standing still, N°7 is running as fast as possible. Choose the one which best corresponds with your opinion of the current speed of building Europe.

QA14b And which corresponds best to the speed you would like?

(SHOW CARD WITH SCALE)

READ OUT	QA14a CURRENT SPEED	QA14b DESIRED SPEED
Standstill	1	1
	2	2

	3	3
	4	4
	5	5
	6	6
Runs as fast as possible	7	7
DK	8	8

EB64.2 QA17a&b

QA15	Using this scale, how much do you feel you know about the European Union, its policies, its institutions?
------	---

(SHOW CARD WITH SCALE)

Know nothing at all					Know a great deal				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

DK

11

EB65.2 QA19

QA16	Are you looking for information about the European Union, its policies, its institutions...?
------	--

(SHOW CARD – READ OUT – ONE ANSWER ONLY)

Often	1
Sometimes	2
Rarely	3
Never	4
DK	5

NEW

QA17	Do you find it easy or not to find information about the European Union, its policies, its institutions?
------	--

(SHOW CARD – READ OUT – ONE ANSWER ONLY)

Very easy	1
Fairly easy	2
Fairly difficult	3
Very difficult	4
DK	5

NEW

QA18	Did you know, that you have the right to request access to non-published documents of European Union institutions?
------	--

--

Yes	1
No	2

NEW

QA19	Have you heard of...?
------	-----------------------

	(READ OUT)	Yes	No	DK
--	------------	-----	----	----

1	The European Parliament	1	2	3
2	The European Commission	1	2	3
3	The Council of the European Union	1	2	3
4	The Court of Justice of the European Communities	1	2	3
5	The European Ombudsman	1	2	3
6	The European Central Bank	1	2	3
7	the European Court of Auditors	1	2	3
8	the Committee of the Regions of the European Union	1	2	3
9	the Economic and Social Committee of the European Union	1	2	3

EB65.2 QA23 (1-4, 6) - EB64.2 QA26 (5, 7-9)

QA20	And, for each of them, please tell me if you tend to trust it or tend not to trust it?
------	--

	(READ OUT)	Tend to trust	Tend not to trust	DK
--	------------	---------------	-------------------	----

1	The European Parliament	1	2	3
2	The European Commission	1	2	3
3	The Council of the European Union	1	2	3
4	The Court of Justice of the European Communities	1	2	3
5	The European Ombudsman	1	2	3
6	The European Central Bank	1	2	3
7	The European Court of Auditors	1	2	3
8	The Committee of the Regions of the European Union	1	2	3
9	The Economic and Social Committee of the European Union	1	2	3

EB65.2 QA25 (ITEMS 1-4, 6) - EB64.2 QA27 (ITEMS 5, 7-9)

QA21	For each of the following statements about the European Union could you please tell me whether you think it is true or false?
------	---

	(READ OUT)	True.	False.	DK
--	------------	-------	--------	----

1	The European Union currently consists of fifteen Member States	1	2	3
2	The members of the European Parliament are directly elected by the citizens of the European Union	1	2	3
3	Every six months, a different Member State takes the EU presidency (N)	1	2	3

EB65.2 QA26 TREND MODIFIED

ASK QA22a AND QA22b ONLY in FI

QA22a	In the European Union, each Member State, in turn, becomes the President of the Council of the European Union for six months. Right now, it's the turn of Finland. Have you recently read in the newspapers or heard on the radio or television anything about Finland's presidency? (M)
-------	--

Yes	1
No	2
DK	3

EB65.2 QA27a

QA22b	Whether you have heard about it or not, do you think it is important or not that Finland is President of the Council of the European Union at this time? Would you say it is...? (M)
-------	--

(READ OUT)

Very important	1
Important	2
Not very important	3
Not at all important	4
DK	5

EB65.2 QA27b

ASK QA22c AND QA22d ONLY in DE

QA22c	In the European Union, each Member State, in turn, becomes the President of the Council of the European Union for six months. From January the 1st 2007 it will be the turn of Germany. Have you recently read in the newspapers or heard on the radio or television anything about Germany's presidency? (M)
-------	---

Yes	1
No	2
DK	3

EB65.2 QA27c

QA22d	Whether you have heard about it or not, do you think it is important or not that Germany will be President of the Council of the European Union from the 1st of January 2007? Would you say it is...? (M)
-------	---

(READ OUT)

Very important	1
Important	2
Not very important	3
Not at all important	4
DK	5

EB65.2 QA27d

ASK ALL

QA23 What do you think are the two most important issues facing (OUR COUNTRY) at the moment?

(SHOW CARD - READ OUT - MAX. 2 ANSWERS)

Crime	1,
Economic situation	2,
Rising prices/inflation	3,
Taxation	4,
Unemployment	5,
Terrorism	6,
Defence/Foreign affairs	7,
Housing	8,
Immigration	9,
Healthcare system	10,
The educational system	11,
Pensions	12,
Protecting the environment	13,
Energy related issues (N)	14,
Other (SPONTANEOUS)	15,
DK	16,

EB65.2 QA28a TREND MODIFIED

QA24 For each of the following areas, do you think that decisions should be made by the (NATIONALITY) government, or made jointly within the European Union?

	READ OUT - ROTATE	(NATIONALITY) GOVERNMENT	JOINTLY WITHIN EUROPEAN UNION	DK
--	-------------------	-----------------------------	-------------------------------------	----

1	Fighting crime	1	2	3
2	Taxation	1	2	3
3	Fighting unemployment	1	2	3
4	Fighting terrorism	1	2	3
5	Defence and foreign affairs	1	2	3
6	Immigration	1	2	3
7	The education system	1	2	3
8	Pensions	1	2	3
9	Protecting the environment	1	2	3

10	Health and social welfare	1	2	3
11	Agriculture and fishery (M)	1	2	3
12	Consumer protection	1	2	3
13	Scientific and technological research	1	2	3
14	Support for regions facing economic difficulties	1	2	3
15	Energy (M)	1	2	3
16	Competition (M)	1	2	3

EB64.2 Q31 TREND MODIFIED

QA25	What is your opinion on each of the following statements? Please tell me for each statement, whether you are for it or against it.
------	--

	(READ OUT - ROTATE)	For	Against	DK
1	A European Monetary Union with one single currency, the euro	1	2	3
2	A common foreign policy among the Member States of the European Union, towards other countries	1	2	3
3	A common defence and security policy among European Union Member States	1	2	3
4	Further enlargement of the European Union to include other countries in future years	1	2	3
5	A constitution for the European Union	1	2	3
6	The speed of building Europe being faster in one group of countries than in the other countries	1	2	3

EB65.2 QA30

QA26	From the following list of actions, could you tell me what should be, for you, the three actions that the European Union should follow in priority.
------	---

(SHOW CARD - READ OUT - MAX. 3 ANSWERS)

(SPLIT A) Welcoming new Member Countries (M)	1,
(SPLIT B) Prepare a new enlargement of the EU (N)	2,
Getting closer to European citizens, for example by giving them more information about the European Union, its policies and its institutions	
Successfully implementing the single European currency, the euro	3,
Fighting poverty and social exclusion	4,
Protecting the environment	5,
Protecting consumers and guaranteeing the quality of products (M)	6,
Fighting unemployment	7,
Reforming the institutions of the European Union and the way they work	8,
(SPLIT A) Fighting organised crime and drug trafficking (M)	9,
(SPLIT B) Fighting organised crime (N)	10,
Asserting the political and diplomatic importance of the European Union around the world	11,
Maintaining peace and security in Europe	12,
	13,

Guaranteeing the rights of the individual and respect for the principles of democracy in Europe	14,
Fighting terrorism	15,
Fighting illegal immigration	16,
Others (SPONTANEOUS)	17,
DK	18,

EB65.2 QA31 TREND MODIFIED

--

QA27	In your opinion, should decisions concerning European defence policy be taken by national governments, by NATO or by the European Union?
------	--

(ONE ANSWER ONLY)

National governments	1
NATO	2
The European Union	3
Other (SPONTANEOUS)	4
DK	5

EB64.2 QA35

QA28	On which of the following do you think most of the European Union budget is spent?
------	--

(SHOW CARD - READ OUT - ONE ANSWER ONLY)

Employment and social affairs	1
Agriculture	2
Scientific research	3
Regional aid	4
Foreign policy and aid to countries outside the European Union	5
Administrative and personnel costs, buildings	6
Other (SPONTANEOUS)	7
DK	8

EB64.2 QA37

QA29a	In your opinion, would you say that the United States tend to play a positive role, a negative role or neither a positive nor a negative role regarding...?
-------	---

	(READ OUT)	Positive	Negative	Neither positive nor negative	DK
--	------------	----------	----------	-------------------------------	----

1	Peace in the world	1	2	3	4
2	The fight against terrorism	1	2	3	4
3	Growth of the world economy	1	2	3	4
4	The fight against poverty in the world	1	2	3	4

5	Protection of the environment	1	2	3	4
---	-------------------------------	---	---	---	---

EB64.2 QA38a

QA29b	And in your opinion, does the European Union tend to play a positive role, a negative role or neither positive nor negative role regarding...?
-------	--

	(READ OUT)	Positive	Negative	Neither positive nor negative	DK
--	------------	----------	----------	-------------------------------	----

1	Peace in the world	1	2	3	4
2	The fight against terrorism	1	2	3	4
3	The growth of the world economy	1	2	3	4
4	The fight against poverty in the world	1	2	3	4
5	The protection of the environment	1	2	3	4

EB64.2 QA38b

QA30	Do you ever think of yourself as not only (NATIONALITY), but also European? Does this happen often, sometimes or never?
------	---

(ONE ANSWER ONLY)

Often	1
Sometimes	2
Never	3
DK	4

EB64.2 QA39

QA31	Would you say you are very proud, fairly proud, not very proud, not at all proud to be (NATIONALITY)?
------	---

(NATIONALITY AS SPECIFIED IN QUESTION 1 OF QUESTIONNAIRE - ONE ANSWER ONLY)

Very proud	1
Fairly proud	2
Not very proud	3
Not at all proud	4
DK	5

EB64.2 QA41

QA32	And would you say you are very proud, fairly proud, not very proud, not at all proud to be European?
------	--

(ONE ANSWER ONLY)

Very proud	1
Fairly proud	2
Not very proud	3
Not at all proud	4
I do not feel European	5
DK	6

EB64.2 QA42

QA33	For each of the following countries, would you be in favour or against it becoming part of the European Union in the future?
------	--

(ROTATE)

	(READ OUT)	In favour	Against	DK
1	Switzerland	1	2	3
2	Norway	1	2	3
3	Bosnia and Herzegovina	1	2	3
4	Croatia	1	2	3
5	The Former Yugoslav Republic of Macedonia (FYROM)	1	2	3
6	Serbia (M)	1	2	3
7	Montenegro (M)	1	2	3
8	Iceland	1	2	3
9	Albania	1	2	3
10	Bulgaria	1	2	3
11	Romania	1	2	3
12	Ukraine	1	2	3
13	Turkey	1	2	3

EB64.2 QA44 TREND MODIFIED

QA34	For each of the following please tell me whether you totally agree, tend to agree, tend to disagree or totally disagree.
------	--

(SHOW CARD)

		Totally agree	Tend to agree	Tend to disagree	Totally disagree	DK
1	Turkey partly belongs to Europe by its geography	1	2	3	4	5
2	Turkey partly belongs to Europe by its history	1	2	3	4	5
3	Turkey's accession to the European Union would strengthen the security in this region	1	2	3	4	5

4	The cultural differences between Turkey and the European Union Member States are too significant to allow it to join (M)	1	2	3	4	5
5	Turkey's accession would favour rejuvenate an ageing European population (M)	1	2	3	4	5
6	Turkey's joining could risk favouring immigration to more developed countries in the European Union	1	2	3	4	5
7	To join the European Union in about ten years, Turkey will have to respect systematically Human Rights	1	2	3	4	5
8	To join the European Union in about ten years, Turkey will have to significantly improve the state of its economy	1	2	3	4	5

EB64.2 QA45 TREND MODIFIED

DO NOT ASK QA35 in ES, EL, IT, SI, HU, LU, CY, MT, SK, LV, AT, DE, LT, BE and EE - THOSE COUNTRIES GO TO QA35

QA35	According to what you know, would you say that you are in favour of or opposed to the European Constitution?
------	--

(READ OUT - ONE ANSWER ONLY)

Totally in favour	1
Fairly in favour	2
Fairly opposed	3
Totally opposed	4
DK	5

EB65.2 QB2 FILTER MODIFIED

ASK ALL

QA36	For each of the following please tell me whether you totally agree, tend to agree, tend to disagree or totally disagree. If all Member States adopt the Treaty establishing a Constitution for Europe, it will make the running of the European Union...
------	--

(ONE ANSWER PER LINE)

	(READ OUT)	Totally agree	Tend to agree	Tend to disagree	Totally disagree	DK
--	------------	---------------	---------------	------------------	------------------	----

1	More democratic	1	2	3	4	5
2	More efficient	1	2	3	4	5
3	More transparent	1	2	3	4	5
4	Stronger in the world	1	2	3	4	5
5	More competitive economically	1	2	3	4	5
6	More socially-minded	1	2	3	4	5

EB65.2 QB3 (ITEMS 1-3) EB65.2 QB4 (ITEMS 4-6)

ASK QA37 ONLY IN EU25 - OTHERS GO TO QA38

QA37	15 countries have ratified the European Constitution, but France and the Netherlands voted "no". Which of the following best describes your view? (M)
------	---

(READ OUT - ONE ANSWER ONLY)

The European Union Member States should continue the ratification process of the European Constitution	1
The European Constitution should be renegotiated	2
The European Constitution should be dropped	3
DK	4

EB65.2 QB5 TREND MODIFIED

ASK ALL

QA38	Which of the two following statements, best describes your view?
------	--

(READ OUT - ONE ANSWER ONLY)

A European Constitution is necessary to ensure that the European Institutions work well	1
A European Constitution is not necessary to ensure that the European Institutions work well	2
DK	3

EB64.2 QA50

QA39	For each of the following, please tell me whether in your opinion the European Union is ahead, behind or at the same level as the United States.
------	--

(SHOW CARD - ONE ANSWER PER LINE)

	(READ OUT)	Ahead	Behind	At the same level	DK
--	------------	-------	--------	-------------------	----

1	Scientific research	1	2	3	4
2	Medical research	1	2	3	4
3	Protection of the environment	1	2	3	4
4	Innovation technology	1	2	3	4
5	The healthcare system	1	2	3	4
6	Education	1	2	3	4
7	Fighting social disparities	1	2	3	4
8	Fighting unemployment	1	2	3	4
9	Fighting discrimination	1	2	3	4
10	The creation of new companies	1	2	3	4

EB64.2 QA53

QA40	The single market increased competition in a number of domains such as transport, telecommunication services, banking and insurance services. In general, would you say that this has a ... effect? (M)
------	---

(READ OUT – ONE ANSWER ONLY)

Very positive	1
Fairly positive	2
Fairly negative	3
Very negative	4
Neither positive nor negative (SPONTANEOUS)	5
DK	6

EB64.2 QA54

QA41	Compared to 10 years ago, do you think that due to the single market, the international competitiveness of (NATIONALITY) companies is now better, worse or the same?
------	--

(READ OUT – ONE ANSWER ONLY)

Better	1
Worse	2
The same	3
DK	4

NEW

QA42	For each of the following achievements of the European Union, could you tell me whether you have benefited from it or not.
------	--

(SHOW CARD – ONE ANSWER PER LINE)

	(READ OUT)	Yes	No	DK
--	------------	-----	----	----

1	The common currency, the EURO	1	2	3
2	A wider variety of goods from other EU countries	1	2	3
3	The right of an EU citizen	1	2	3
4	No/less border controls when travelling	1	2	3
5	Working or studying in another EU country	1	2	3
6	The rights of a consumer	1	2	3
7	The right to call the EU Court of Justice	1	2	3

NEW

QA43	Which of the following two propositions is the one which is closest to your opinion with regard to globalisation?
------	---

(READ OUT – ONE ANSWER ONLY)

Globalisation represents a good opportunity for (NATIONALITY) companies thanks to the opening-up of markets	1
Globalisation represents a threat to employment and companies in (OUR COUNTRY)	2
DK	3

EB65.1 QA17

QA44	Could you tell me whether you think that globalisation has a rather positive or rather negative effect on each of the following domains?
------	--

(SHOW CARD – ONE ANSWER PER LINE)

	(READ OUT)	Fairly positive effect	Fairly negative effect	No effect (SPONTANEOUS)	DK
--	------------	------------------------	------------------------	-------------------------	----

1	Economic growth in our country	1	2	3	4
2	Solidarity between countries	1	2	3	4
3	Scientific and technical progress	1	2	3	4
4	Democracy at a world-wide level	1	2	3	4
5	Quality of public services	1	2	3	4
6	Disparities between countries	1	2	3	4
7	Employment in our country	1	2	3	4
8	Environment	1	2	3	4
9	Health	1	2	3	4

NEW

ASK QA45a TO SPLIT A - OTHERS GO TO QA45b

--

QA45a	To what extent do you agree or disagree with the following statement: The European Union protects us of the negative effects of globalisation.
-------	--

(READ OUT - ONE ANSWER ONLY)

Totally agree	1
Tend to agree	2
Tend to disagree	3
Totally disagree	4
DK	5

EB64.2 QA56 FILTER MODIFIED

ASK QA45b TO SPLIT B - OTHERS GO TO QA46
--

--

QA45b	To what extent do you agree or disagree with the following statement: The European Union enables European citizens to better benefit from the positive effects of globalisation.
-------	--

(READ OUT – ONE ANSWER ONLY)

Totally agree	1
Tend to agree	2
Tend to disagree	3
Totally disagree	4
DK	5

NEW

ASK ALL

QA46	Which of the following statements would you prioritise to improve the performance of the European economy?
------	--

(READ OUT - MAX. 3 ANSWERS)

Increase the legal number of working hours	1,
Improve education and professional training	2,
Invest in research and innovation	3,
Facilitate the creation of companies	4,
Use energy more efficiently	5,
Invest in transport infrastructure (motorways, railways, etc.)	
Other (SPONTANEOUS)	6,
DK	7,
	8,

EB65.2 QC5

--

QA47	For each of the following propositions, tell me if you...? (M)
------	--

(SHOW CARD WITH SCALE – ONE ANSWER PER LINE)

	(READ OUT)	Totally agree	Tend to agree	Tend to disagree	Totally disagree	DK
1	The State intervenes too much in our lives	1	2	3	4	5
2	We need more equality and justice even if this means less freedom for the individual	1	2	3	4	5
3	Nowadays there is too much tolerance. Criminals should be punished more severely	1	2	3	4	5
4	Citizens should participate more actively in politics in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4	5
5	Immigrants contribute a lot to (OUR COUNTRY)	1	2	3	4	5
6	(SPLIT BALLOT A) Economic growth must be a priority for (OUR COUNTRY), even if it affects the environment	1	2	3	4	5
7	(SPLIT BALLOT B) Protecting the environment should be a priority for (OUR COUNTRY), even if it affects the economic growth	1	2	3	4	5
8	Free competition is the best guarantee for economic prosperity	1	2	3	4	5
9	The place of religion in our society is too important (N)	1	2	3	4	5
10	The legalisation of the personal consumption of cannabis throughout Europe (N)	1	2	3	4	5
11	The authorisation of homosexual marriages throughout Europe (N)	1	2	3	4	5
12	The authorisation of child adoption by homosexual couples throughout Europe (N)	1	2	3	4	5

13	More importance should be given to spare time than to work (N)	1	2	3	4	5
----	--	---	---	---	---	---

EB60.1 Q37 TREND MODIFIED

QA48a And in the following list, which are three most important values for you personally?

(SHOW CARD – READ OUT – MAX. 3 ANSWERS)

The Rule of Law	1,
A respect for human life	2,
Human rights	3,
Individual freedom	4,
Democracy	5,
Peace	6,
Equality	7,
Solidarity, support for others	8,
Tolerance	9,
Religion	10,
Self-fulfilment	11,
Respect for other cultures	12,
None of these (SPONTANEOUS)	13,
DK	14,

EB60.1 Q36a

QA48b Which three of the following, best represent the European Union? (M)

(SHOW CARD – READ OUT – MAX. 3 ANSWERS)

The Rule of Law	1,
A respect for human life	2,
Human rights	3,
Individual freedom	4,
Democracy	5,
Peace	6,
Equality	7,
Solidarity, support for others	8,
Tolerance	9,
Religion	10,
Self-fulfilment	11,
Respect for other cultures	12,
None of these (SPONTANEOUS)	13,
DK	14,

EB60.1 Q36b TREND SLIGHTLY MODIFIED

QA49	In your opinion, in terms of shared values, are European Union Member States...?
------	--

(READ OUT – ONE ANSWER ONLY)

Very close to each other	1
Fairly close to each other	2
Fairly distant from each other	3
Very distant from each other	4
DK	5

NEW

QA50	Which two of the following would you consider to be most helpful if anything, for the future of Europe?
------	---

(SHOW CARD – READ OUT – MAX. 2 ANSWERS)

A common language	1,
Well defined external borders of the EU	2,
The introduction of the Euro in all EU countries	3,
Comparable living standards	4,
A common army	5,
A common Constitution	6,
None (SPONTANEOUS)	7,
Other (SPONTANEOUS – SPECIFY)	8,
DK	9,

EB65.1 QA11

QA51	How would you judge the current situation in each of the following?
------	---

(SHOW CARD)

	(READ OUT)	Very good	Rather good	Rather bad	Very bad	DK
1	The situation of the (NATIONALITY) economy	1	2	3	4	5
2	The situation of the European economy	1	2	3	4	5
3	The employment situation in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4	5
4	The situation of the environment in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4	5
5	The social welfare situation in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4	5

EB63.4 QD1 TREND MODIFIED

QA52	Would you say that you are very interested, fairly interested, not very interested or not at all interested in...?
------	--

(ONE ANSWER PER LINE)

	(READ OUT)	Very interested	Fairly interested	Not very interested	Not at all interested	DK
--	------------	--------------------	----------------------	------------------------	--------------------------	----

1	Domestic affairs	1	2	3	4	5
2	European affairs	1	2	3	4	5

EB65.1 QA24